

ارتش و سپاه فدایی یکدیگرند

شهادت رئیس مکتب جعفری حضرت امام صادق(ع) را تسلیت می‌گوییم

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و چهارم | شماره ۱۱۸۴ | دوشنبه اول اردیبهشت ۱۴۰۴ | ۲۲ شوال ۱۴۴۶ | ۲۱ آوریل ۲۰۲۵ | ۱۶ صفحه

علی قاسمی

۳
دیدگاه

ریل گذاری اقتصاد ایران

رامین نصیری

۲
نگاه

دوگانه بی‌اساس!

دکتر یدالله جوانی

۲
سرمقاله

سپاه جان فدای ملت

۲
نگاه

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار عیدانه با مسئولان ارشد سه قوه تبیین کردند

نه خوش‌بین نه بدبین!

۲
نگاه

راه حل میانه

۳
دیدگاه

طراحی آمریکا برای مقاومت

نیم نگاه

نه خوش بین، نه بدبین!

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار عبیدانه با مسئولان ارشد سه قوه مواردی را به عنوان چراغ راه امسال مسئولان کشور قرار دادند که در ادامه بخش‌هایی از این سخنان آورده می‌شود.

–ما کمبود قانون نداریم، کمبود مقررات نداریم، کمبود طرح‌های خوب نداریم–
بسیار طرح‌های خوب آمده، رفته، گفته شده، تصویب شده– آنچه کمبود داریم «پیگیری» است؛ پیگیری، پیگیری کنید.
–یکی از کارهای خیلی لازم صرفه‌جویی است. خود دستگاه‌های دولتی بایستی بیشتر از همه صرفه‌جویی کنند؛ چون بزرگ‌ترین مصرف‌کننده خود دولت است، دستگاه‌های دولتی‌اند.
–ما مشکل سرمایه‌گذاری داریم. پول دست مردم کم و بیش هست، هنر این است که شما چه بانک مرکزی، چه وزارت اقتصاد، چه بعضی از دستگاه‌های دیگر– بتوانید این پول را هدایت کنید به سمت سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاری‌های تولیدی. این را دنبال کنید؛ این خیلی اهمیت دارد. امنیت سرمایه‌گذاری را تأمین کنید.

–بنده بارها گفته‌ام که مسئله تحریم دو جور علاج دارد: یکی رفع تحریم است، که این دست ما نیست، دست طرف مقابل است؛ یکی خشی کردن تحریم است که این دست ماست. راه‌های خشی کردن تحریم‌را پیدا کنید.
–مسئله گسترش روابط تجاری، جزء حرف‌های مؤکد بنده است. با کشورهای همسایه در اولویت، با کشورهایی که در آسیا قطب اقتصادی‌اند مثل چین، مثل روسیه، مثل هند که قطب‌های اقتصادی‌اند– روابط اقتصادی را روان کنید. البته بعضی هایش خیلی سخت است، می‌دانیم این را اما هر کار سختی را هم با تلاش زیاد، با تدبیر خوب می‌شود انجام داد.

–یک جمله راجع به این گفت‌وگوهای عمان عرض بکنیم. من این نکته را می‌خواهم بگویم که این گفت‌وگوها، یکی از ده‌ها کار وزارت خارجه است؛ یعنی وزارت خارجه ده‌ها کار دارد که یکی‌اش هم این گفت‌وگوهای عمان و این مسائلی است که حالا اخیراً مطرح شده. سعی کنید مسائل کشور را به این گفت‌وگوها گره زنید؛ این تأکید من است. اشتباهی که در برجام کردیم، اینجا تکرار نشود.

–به این گفت‌وگوها نه به صورت افراطی خوش‌بین باشیم، نه به صورت افراطی بدبین باشیم؛ این هم بالاخره یک کاری است که دارد اجرا می‌شود و در این قدم‌های اول هم خوب حرکت شده، خوب اجرا شده، بعد از این هم بایستی کاملاً با دقت دنبال بشود. ممکن است به نتیجه برسد، ممکن است نرسد؛ نه خیلی خوش‌بینیم، نه خیلی بدبینیم. البته به طرف مقابل خیلی بدبینیم، طرف مقابل را قبول نداریم، می‌شناسیم طرف مقابل را، اما به توانایی‌های خودمان خوش‌بین هستیم، میدانیم که ما خیلی کارها می‌توانیم انجام بدهیم، شیوه‌های خوبی بلد هستیم.

–یک جمله درباره مسئله غزه عرض بکنم. در قضایای غزه، واقعاً این باند تبهکار که بر فلسطین حکومت می‌کنند، از حد گذرانده‌اند تبهکاری را؛ واقعا از حد گذرانده‌اند! به نظر من دنیای اسلام باید یک حرکتی بکند، یک کاری باید بکند. بایستی بایک‌هماهنگی خوبی دنیای اسلام مجتمعاً روی این مسئله فکر کنند و کار کنند. البته آنها منتظر تازبانه خدا هم باید باشند؛ یعنی این‌جور ظلم کردن، پاسخ خدایی سختی خواهد داشت– در این تردیدی نیست– ولی این [پاسخ الهی]، وظیفه مردم را، وظیفه ما را، وظیفه دولت‌ها را کم نمی‌کند.

دکتر یدالله جوانی

مدیر مسئول

دوم اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۸، سالروز «تأسیس سپاه» است، البته هویت سپاه و فرهنگ پاسداری، در روز عاشورا و در سرزمین کربلا، با بذل جان هفتاد و دو نفر از بهترین بندگان خدا در راه دفاع و پاسداری از ارزش‌های الهی شکل گرفت.

سپاه اکنون با کارنامه‌ای درخشان و بر خوردار از برگ‌های زرین فراوان، ۴۶ ساله شده است. هر برگی از کارنامه سپاه، هم کارویژه‌های این نهاد انقلابی را بازگو می‌کند و هم بخشی از هویت آن را توصیف می‌کند. در این نوشتار کوتاه به مناسبت سالروز تأسیس سپاه به فرمان رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره)، به ماهیت مردمی این مولود انقلاب اشاره می‌شود. سپاه از متن مردم به معنای واقعی کلمه، با حضور جوانان فداکار و از جان گذشته، با هدف پاسداری

دکتر یدالله جوانی

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

از انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن، در گستره سرزمین پهناور ایران شکل گرفت و به سرعت سامان یافت. مردمی بودن، مردم‌داری و یار و یاور مردم بودن تحت هر شرایطی، ذاتی این نهاد انقلابی است. به طور قطع می‌توان گفت، از دلایل اصلی موفقیت سپاه در پاسداری از اسلام و انقلاب اسلامی و کشور ایران در برابر توطئه‌های بی‌شمار جبهه استکبار در حدود نیم قرن گذشته، همین ماهیت کاملاً مردمی آن است. با همین قاطعیت هم می‌توان گفت، از این پس نیز سپاه با حفظ ماهیت مردمی‌اش، می‌تواند در پرتو نصرت الهی، بر هر مشکلی غلبه کرده و با عبور از هر مانعی، این کشور و مردمان مؤمن و انقلابی‌اش را، با رهبری ولی فقیه به عنوان نایب امام زمان روحی فدا، به قله‌های عزت و افتخار و قرار گرفتن در نقطه موفق ساخت تمدن اسلامی و ایجاد زمینه‌های ظهور مهدی موعود برساند.

به عبارتی می‌توان گفت، در کنار معنویت، هویت دینی و مکتبی سپاه و اتصال پاسداران انقلاب اسلامی به خداوند متعال، که اصلی‌ترین منبع تولید قدرت به شمار می‌آید، مردمی بودن این نهاد انقلابی، مهم‌ترین عامل قدرت سپاه است. بر همین اساس، دشمنان در جنگ ترکیبی

دکتر یدالله جوانی

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

سر مقاله

سپاه جان فدای ملت

جاری علیه ملت ایران، با تمرکز راهبردی بر جنگ شناختی، به اشکال گوناگون تلاش می‌کنند با بهره‌گیری از قدرت هنر و رسانه، از طریق تحریف حقایق و وقایع، دروغ‌پردازی و سیاه‌نمایی، بزرگنمایی ضعف‌ها و کوچک‌شماری دستاوردها، ماهیت مردمی سپاه را در ذهن جوانان مخدوش کنند. از جمله خدعه‌های امروز دشمن برای تضعیف ایران در این جنگ شناختی، معرفی سپاه به عنوان عامل بروز مشکلات برای کشور و مردم است!

این دروغگویی از ایسن اصل عملیات روانی نشئت گرفته که دروغ هرچه بزرگ‌تر باشد، باور آن برای عده‌ای راحت‌تر است. در چنین وضعیتی، نباید از کنار حیل‌ها و خدعه‌های دشمن مکار به راحتی عبور کرد. از کارویژه‌های جهاد تبیین و روایت در این موضوع، افشای همین دروغ‌ها، تحریف‌ها و وارونه‌نمایی‌های دشمنان، با روایت درست، منطقی و بهنگام پدیده‌ها و موضوع‌ها برای مردم و به ویژه نسل جوان است. جوانان ما باید بدانند که در ۴۶ سال گذشته، حدود ۴۰ هزار پاسدار سبز پوش سپاه، برای حفظ استقلال و آزادی ملی، تمامیت ارضی کشور، تأمین عزت و منافع ملی و دیگر ارزش‌های اساسی این ملت،

دکتر یدالله جوانی

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

از جمله نظام سیاسی ولایتی و توحیدی‌اش به شهادت رسیده‌اند. ۴۰ هزار شهید سپاه، سند وفاداری این نهاد انقلابی به اسلام، مردم و کشور عزیزمان ایران است. اکنون «اسلام»، «مردم» و «کشور»، سه‌گانه در هم تنیده‌ای است که آسیب هر رکن، به دیگر ارکان آسیب می‌رساند. اکنون سپاه با تمام توان خود، با پیروی از رهبر حکیم انقلاب اسلامی حضرت امام خامنه‌ای(مدظله‌العالی)، تلاش و جهادی شبانه‌روزی دارد تا این سه‌گانه را از گزند حوادث و شر شیاطین و مستکبران عالم، به دور نگه داشته و در مسیر پیشرفت و اعتلا، پشتیبانی همه‌جانبه‌کند.

نگاه سپاه و تک تک پاسداران تراز انقلاب به مردم، همان نگاه سردار دل‌ها و سیدالشهدای جبهه مقاومت، حاج قاسم سلیمانی است که در وصیت‌نامه‌اش نوشت: «برادران و خواهران عزیز ایرانی من، مردم پرافتخار و سر بلند که جان من و امثال من هزاران بار فدای شما باد، کما اینکه شما از اصول مراقبت کنید، اصول یعنی ولی فقیه، خصوصاً این حکیم، مظلوم، وارسته در دین، فقه، معرفت؛ خامنه‌ای عزیز را جان خود بدانید و حرمت او را مقدسات بدانید.»

دکتر یدالله جوانی

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

دوگانه بی‌اساس!

فزاینده اقتصاد و جامعه ایران از روند مذاکرات و اقدامات دیپلماتیک خبر می‌دهد. این وابستگی، آمریکا را تشویق می‌کند تا با انتشار اخبار جعلی یا تحریف شده (مانند ادعای «گزینه جنگ روی میز» از سوی ترامپ)، بازارهای ایران را به ابزاری برای افزایش فشار مذاکراتی تبدیل کند. در چنین وضعیتی، کار برای تیم مذاکره‌کننده ایرانی سخت شده و فشار مضاعفی بر دوش ایشان قرار خواهد گرفت. در حالی که واقعیت موضوع این است که اولاً نیازمندی به مذاکرات و توافق نه از سوی ایران، بلکه از سوی غرب و آمریکا بوده و در ثانی ایران به هیچ عنوان مقصر هر گونه به بن‌بست رسیدن مذاکرات نیست، بلکه کاملاً منعطف و متعهد به تعهدهای خود در توافقات و مذاکرات پیشین بوده و بدعهدی و نقض عهد از سوی طرف مقابل بوده است.

به هر سو، جمهوری اسلامی ایران در چهل سال گذشته، بارها آموخته‌امد است که اتکا به مذاکرات بین‌المللی برای حل مشکلات داخلی، نه تنها راهگشا نیست؛ بلکه امنیت ملی را به مخاطره می‌اندازد. امروز نیز با توجه به ماهیت معامله‌گرانه دولت آمریکا و پایبند نبودن آن به تعهدات بین‌المللی (نظیر خروج یکجانبه از برجام)، تنها راه نجات اقتصاد ایران، تقویت زیرساخت‌های داخلی، مهار التهاب‌های رسانه‌ای و تبدیل مذاکرات از «ابزار فشار خارجی» به «فرصتی برای تأمین منافع ملی» است. همان‌گونه که رهبر معظم انقلاب در دیدار نوروزی با جمعی از مسئولان سه قوه فرمودند: «کلید همیشه در ایران است؛ کلید راهایی از چرخه تحریم‌ها و تهدیدها نیز در گرو همین گزاره است.» (بیانات معظم‌له در دیدار جمعی از مسئولان ارشد سه قوه ۱۴۰۴/۱/۲۶)

سخن پایانی

باید دانست ریزش ناگهانی بازار سهام و ارز در پی انتشار اخبار متناقض از مذاکرات، هشدار جدی برای اقتصاد ایران به شمار می‌رود که از تأثیر پذیری

دکتر یدالله جوانی

مدیر مسئول

مدیر مسئول

مدیر مسئول

علی قاسمی

تحلیلگر ارشد اقتصادی

طبق قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، ترسیم و ابلاغ سیاست‌های کلی نظام و جهت‌گیری کشور بر عهده رهبر معظم انقلاب اسلامی است. یکی از شیوه‌های ترسیم جهت‌گیری کلی نظام و مسئولان که حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای(مدظله‌العالی) آن را مطرح و دنبال فرموده‌اند، انتخاب شعار سال و نام‌گذاری هدفمند سال‌های گوناگون بوده است. ایشان هر سال در لحظات آغازین سال نو و بهار طبیعت، با صدور پیامی خطاب به ملت ایران، با اهداف زیر شعار سال را اعلام می‌فرمایند.

- ۱-ترسیم جهت‌گیری کلی نظام و مسئولان؛
- ۲-معین کردن مسیر حرکت یک‌ساله کشور؛
- ۳- ایجاد اجماع برای تمرکز بر مهم‌ترین مسئله کشور؛

ریل‌گذاری اقتصاد ایران

چرایی تعیین شعار سال از سوی امام خامنه‌ای

۴- توجه افکار عمومی به یک مسئله خاص و مهم؛

۵-جهت‌بخشی به سیاست‌های اجرایی، عملکرد مسئولان دولتی و حاکمیتی و کوشش مسئولان برای رفع نقیصه‌های مهم اجرایی کشور.

مضاف بر اهداف مطروحه، معظم‌له چهار الزام مهم برای عملیاتی‌سازی شعار را اینگونه بیان می‌کنند:

الف- کمک دستگاه‌های مختلف به هم؛

ب-پیگیری جدی تصمیم‌ها؛

ج-ثبات در سیاست‌ها و تصمیم‌های اقتصادی؛

د-مشارکت دادن مردم.

یکی دیگر از پرسش‌هایی که ممکن است درباره شعار سال مطرح شود، این است که این شعار پس از اعلام عمومی از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی چگونه باید به اجرا درآمده و عملیاتی شود؟ رهبر معظم انقلاب اسلامی سال ۱۴۰۲ در جریان دیدار با مسئولان نظام به صورت مفصل به این پرسش پاسخ می‌دهند: «اگر بخواهیم این شعار عملیاتی بشود، اولاً لازم است که دستگاه‌های مختلف و بخش‌های

مختلف کشور اولویت این امر را بپذیرند؛ اول این است. «اولویت را بپذیرند» یعنی چه؟ یعنی همه همت‌ها، همه اراده‌ها در طول سال- یک سال در مقابل ماست دیگر- متوجه این نکته کانونی باشد. این جور نباشد که ما چند صبح‌ی بگویم و حرف بزنیم و در سرپرگ‌ها بنویسیم و تبلیغ بکنیم، بعد آرام‌آرام کهنه بشود، به انزوا کشیده بشود، به حاشیه برود، فراموش کنیم؛ نه. البته این شعار فقط مال یک سال نیست، این شعارها غالباً ادامه دارد و باید ادامه پیدا کند، اما حالا تا آخر امسال، سال ۱۴۰۲، همه همت‌ها، هم در تقنین، هم در اجرا، هم در قوه قضائیه، هم در بخش‌های گوناگون دیگر متوجه این مسئله کانونی باشند؛ یعنی توجه کنند که این وظیفه، یک وظیفه اصلی و کانونی است. اولویت دادن، یک معنای دیگر هم دارد و آن، این است که از همه ظرفیت‌های کشور برای این کار استفاده بشود؛ ما ظرفیت‌های زیادی در کشور داریم.»

ایشان در امتداد همین سخنرانی می‌فرمایند: «گاهی اوقات یک سیاستی اعلام می‌شود، یک کارگروهی هم درست می‌شود، دستوری هم داده

خروش خون و خاک با خنجر خورشید

همه‌جایی هستند که دشمن فکرش را نمی‌کند. دشمن باید از موشک‌ها و سلاح‌های ما بترسد، اما بیش از هر چیز، باید از ایمان و تقوای ما وحشت داشته باشد. طبق دستور قرآن کریم «وَأَعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ» ما باید چنان قدرتی داشته باشیم که دشمن از ما بترسد؛ اما این رعب تنها در سلاح نیست، بلکه در روحیه‌ای است که حتی خاک و ش‌ن‌های این سرزمین را به یاری‌گران مؤمن تبدیل می‌کند.

ما حتی وقتی خوابیم، باید دشمن از خاک و ش‌ن‌های‌ما بترسد؛ چرا که این سرزمین، سرزمین معجزات است؛ سرزمینی که «إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ» را در عمل ثابت کرده است. هر ذره‌ای از اِین خاک، در اراده الهی است و اگر روزی دشمن گمان کند بر ما چیره شده، همان ش‌ن‌ها و بادها به فرمان خدا برمی‌خیزند تا درس دیگری به مستکبران تاریخ بیاموزند. رعب در دل دشمن، نه فقط از سلاح، که از ایمان ماست. از همان ایمانی که طوفان را مأمور کرد، دریا را شکافت و سنگ‌ها را به سـخن درآورد. امروز هم اگر دشمن به این سرزمین چشم طمع دارد، باید بداند که با ملتی روبه‌روست که خاکش، بادش و حتی خوابش نیز در محاسبات شیطانی نمی‌گنجد!

ما در موشک و سلاح قدرت داریم، اما محاسبات ما فراتر از معادلات مادی است. در دفتر حساب‌های ما، هم ملائکه بدر حضور دارند و هم ش‌ن‌های طیس و هم موشک‌های فاتح و خبیر.

می‌شود اما اینها کافی نیست... اگر چنانچه به این [مسئله] اولویت داده بشود، آخر سال می‌شود اثر محسوس آن را دید.»

ممکن است این‌گونه برداشت شود که رهبر معظم انقلاب شعاری را به عنوان شعار سال برگزیده و آن را اعلام می‌کنند و پس از آن تا سال آینده که ایشان شعار جدیدی را اعلام می‌کنند، همه چیز تمام می‌شود؛ اما رجوع به بیانات ایشان نشان می‌دهد چنین برداشتی صحیح نیست و اتفاقاً شعار سال به منزله آغاز ماجراست و مختص یک سال معین نیست؛ بلکه لازم است همواره و در طول سال‌های آینده نیز مورد اهتمام و پیگیری واقع شود. کما اینکه معظم‌له سال ۱۳۹۰ در دیدار با مردم استان فارس در اِین زمینه می‌فرمایند: «حالا ما گفتیم جهاد اقتصادی. یک حرکت عظیمی جلوی همت مسئولین کشور هست. هم مردم، هم مسئولین باید دست به دست هم بدهند، امسال این حرکت جهاد اقتصادی را شروع کنند. همان طور که گفتیم، شعارهای سال به معنای شروع این جریان است، نه اینکه مخصوص امسال است.»

چهار- امروز نیز معجزه از دل ویرانه‌های غزه سر برمی‌آورد. از میان ش‌ن‌های سواحل غزه و کوه‌های استوار یمن، همان ندایی به گوش می‌رسد که روزی در طوفان طیس طنین انداخت: «إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ». فرشتگان الهی امروز بال‌های خود را بر سر مجاهدان غزه و یمن گسترانده‌اند. ریشه مقاومت، ایمان راسخ است، همان ایمانی که خاک را به آتش می‌کشانند و سنگ را به سلاح تبدیل می‌کند، بله، راه پر فراز و نشیب است، اما «وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ». ممکن است شب‌های تاریک و روزهای سخت داشته باشیم، اما هرگز حق از بین نمی‌رود؛ همیشه با قدرت بیشتری بازمی‌گردد.

امروز، غزه و یمن درس‌های جدیدی از ایستادگی به جهان می‌دهند؛ همان‌گونه که دیروز فیضیه و طیس درس دادند. این دور و تسلسل حق و باطل همیشه بوده، اما پایان کار از آن‌پر هیز گاران است.

پس ای دشمن! از خاک ما بترس... از خواب ما بترس... و از خدای ما بیشتر بترس!

و امروز...

در سوگ امام صادق(ع) بهترین پاسداشت، خواندن نقشه نصرت الهی در صفحه روزگار است. از بقیع تا طیس و از قم تا غزه، یک خط نورانی کشیده شده است؛ خطی که به ما می‌آموزد محاسبات الهی همیشه یک قدم از توطئه‌های دشمن جلوتر است. این است درس همیشگی مکتب جعفری که امروز در مدرسه مقاومت تدریس می‌شود.

طراحی آمریکا برای مقاومت

عرصه‌های گوناگون دنبال کردند که در این زمینه با روی کارآمدن دولت جدید در آمریکا روند معادلات تغییر خاص و ویژه‌ای کرد.

دولت جدید در آمریکا با شعار صلح از طریق قدرت و صلح‌سازی در سطح منطقه‌ای به دنبال تغییر رویکردها در عرصه نظامی بود و به همین دلیل سیاست تقابل نظامی سخت را در برابر گروه‌های مقاومت تغییر شکل داد و آن را به سیاست فشار حداکثری سیاسی از طریق کشور‌های هدف گروه‌های مقاومت تغییر داد. سخنان اخیر رئیس‌جمهور لبنان مبنی بر ادغام حزب‌الله در ارتش لبنان و طرح جدید صهیونیست‌ها در رابطه با غزه مبنی بر خلع سلاح حماس که با حمایت آمریکایی‌ها ارائه شد، نشان‌دهنده پیگیری این سیاست از سوی آمریکایی‌ها و صهیونیست‌هاست. درباره ابعاد و اهداف آمریکا از سیاست فشار حداکثری سیاسی بر گروه‌های مقاومت چند نکته ضروری است:

۱- هدف آمریکا از این سیاست رویارویی

دولت‌های هدف با گروه‌های مقاومت است تا بدین طریق یک تقابل دوگانه بین گروه‌های مقاومت و دولت‌های هدف ایجاد کند.

۲- سیاست آمریکایی‌ها پس از اتفاقات آتش‌بس در غزه و لبنان بر خلع سلاح کامل گروه‌های مقاومت قرار گرفته است. رویکرد آمریکایی‌ها بدین‌گونه خواهد بود که ابتدا گروه‌های مقاومت را خلع سلاح کنند و سپس مبادرت به نابودی آنها با حملات نظامی یا ادغام در ارتش کشور‌های هدف کنند. طرح ادغام حزب‌الله در ارتش لبنان و خلع سلاح حماس در غزه مؤید این سیاست آمریکایی‌هاست. به عبارت دیگر، آمریکایی‌ها به دنبال از بین بردن مؤلفه‌های قدرت گروه‌های مقاومت و افزایش ضربه‌پذیری آنها با حملات نظامی وسیع و گسترده هستند.

۳- آمریکایی‌ها از جنگ سخت و نظامی خروجی مورد نظر خود را کسب نکرده‌اند و به دنبال کسب دست‌آورد از طریق فشار‌های سیاسی

بر گروه‌های مقاومت هستند. ارسال نماینده‌های گوناگون به لبنان و عراق تلاشی در جهت رسیدن به این سیاست است.

۴- با وجود تغییر تاکتیک آمریکایی‌ها، واشنگتن اصول سخت و نظامی را نادیده نگرفته است و در برخی حوزه‌ها، همچون یمن به دنبال تغییر تاکتیک از حملات هوایی به زمینی است. اکنون برخی مواضع آمریکایی‌ها درباره حملات اخیر به یمن نشان می‌دهد، این حملات نه تنها به دستاورد مورد نظر رسیده، بلکه هزینه‌های سنگینی را بر آمریکایی‌ها تحمیل کرده است و آمریکایی‌ها مترصد ایجاد یک جبهه دو وجهی از شبه نظامیان جنوب و امارات هستند تا حملات زمینی را علیه انصارالله انجام دهند.

در مجموع، آمریکایی‌ها اگر چه طرح‌ها و ابتکارات را امتحان می‌کنند تا به هدف مورد نظر برسند، اما همواره در برابر محور مقاومت شکست خورده‌اند و این ابتکارات آنها ناشی از خطاهای محاسباتی است که نسبت به محور مقاومت دارند.

مهدی اماری

کارشناس علوم اسلامی

یک- بادهای مدینه این روزها بوی غریب غم می‌آورند؛ غم فراق مردی که در سایه‌سار بقیع به خاک سپرده شد، همانجا که امروز زخم بی‌حرمتی‌ها بر پیکر تاریخ نقش بسته است؛ اما خاک بقیع، هرگز خاموشی نگزیده است. از میان همین خاک، صدای مقاومت امام صادق(ع) طنین انداز شد که تا امروز بازتاب یافته است.

امام صادق(ع) در بحرانی‌ترین دوران تاریخ اسلام، پرچم هدایت را برافراشت. در زمانی که حکومت‌های جور، اسلام را به انحراف می‌کشاندند و فشار بر شیعیان به اوج خود رسیده بود، ایشان با درایت و شجاعت، نهضتی علمی و فرهنگی را پایه‌ریزی کرد که تا امروز زنده و پویا مانده است. حکومت‌های وقت بارها به امام جسارت کردند و ایشان را تحت فشار قرار دادند؛ اما او هرگز تسلیم نشد. با تأسیس دانشگاه بزرگ جعفری، هزاران شاگرد تربیت کرد و معارف ناب شیعه را در دل تاریخ جاودانه ساخت. مقاومت او تنها در میدان سیاست نبود، بلکه در عرصه فرهنگ و دانش، اسلام را از تحریف نجات داد. خاک مدینه شاهد بود که چگونه در برابر سیل تحریف‌ها، مکتب جعفری را چون کوهی استوار پایدار نگه داشت.

دوم- ماجرای فیضیه همان درس صادق

دیدگاه

شماره ۱۱۸۴ | دوشنبه اول اردیبهشت ۱۴۰۴

صداق

روزنه

چرا اگر سپاه نبود کشور هم نبود؟

سعید پور ملانی
هریس

کارشناس سیاسی

«امنیت» برای هر کشوری چه در طول تاریخ و چه در دنیای امروز، رکن اصلی تداوم زندگی برای شهروندان است. بدون امنیت نه می‌توان نگاهی به زندگی روزمره داشت و نه چشم‌اندازی برای آینده ترسیم کرد. در جهانی که هر سورا امواج خروشان ناامنی، جنگ‌های نیابتی و توطئه‌های استکباری فراگرفته است، ایران اسلامی، همچون جزیره‌ای استوار از آرامش در قلب طوفان‌های ویرانگر ایستادگی می‌کند. این امنیت بی‌بدیل که نفس‌هایش در رگ‌های جامعه جریان دارد، نه تصادفی است و نه هدیه‌ای از آستین قدرت‌های جهانی. این امنیت بی‌نظیر و مثال‌زدنی آن هم در این منطقه ناامن، حاصل تلاش‌های فرزندان این ملت در نیروهای مسلح کشور و در رأس آن سپاهیان جان بر کف است.

سپاه نه تنها سلبی در برابر تجاوزگران است، بلکه نماد مقاومت، ایمان و نوآوری است. سپاه از روزهای نخستین انقلاب تا امروز، تنها یک نیروی نظامی نبوده؛ بلکه مکتبی انقلابی است که روح جهاد، ایثار و خردورزی را در همه‌آمیخته است. این نهاد مقدس، در طول چهار دهه، از خاکریزهای دفاع مقدس تا مرزهای سایبری و اقتصادی، همواره پرچم‌دار حفاظت از ارزش‌های انقلاب و امنیت ملت ایران بوده است.

در جهانی که تهدیدها رنگ عوض کرده‌اند، این نهاد با درک عمیق از جنگ ترکیبی دشمن، سپری دفاعی را طراحی کرده است که از آسمان تا فضای سایبری را پوشش می‌دهد. در عصری که داده‌ها سلاح هستند، سپاه با ایجاد واحدی ویژه، از زیرساخت‌های حیاتی کشور در برابر حملات سایبری دفاع می‌کند. امروز کشور ما با مجاهدت‌های سبزپوشان این کشور، به یکی از قدرت‌های برتر جهان در زمینه قدرت سایبری تبدیل شده است. شبکه راداری یکپارچه سپاه، چشمانی تیزبین دارد که کوچک‌ترین تحرکات پرنده‌های متجاوز را رصد می‌کند.

در عملیات وعده صادق ۲، موشک‌های سپاه پایگاه‌های تروریستی را در فاصله صدها کیلومتری نابود کردند، بدون آنکه کوچک‌ترین خطایی رخ دهد. این قدرت، نه برای تجاوز، بلکه برای اعلام روشن به دشمنان است: «هزینه تجاوز به ایران، ویرانی شماست.»

امروز می‌توانیم با سربلندی بگویم که سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، با ایثار و درایت خود، سنگری استوار در برابر توطئه‌های دشمن ساخته است. آنان با پیشرفت در فناوری موشکی، تقویت نیروی هوایی و دریایی و تربیت جوانان غیور این سرزمین، پیام روشنی به جهانیان داده‌اند: «هر تهدیدی، پاسخ سریع و سهمگینی خواهد داشت.»

با در نظر گرفتن همین مسائل می‌توان به عمق کلام حضرت امام خمینی(ره) پی برد که بر این نکته تأکید می‌کردند: «اگر سپاه نبود کشور هم نبود.» این توصیف، نه از باب تعارف و مبالغه، بلکه با عنایت به نقشی است که از اولین روزهای تأسیس این نهاد باور کت در سخت‌ترین موقعیت و روزهای بحرانی اوایل انقلاب، به‌عهده پاسداران قرار گرفت.

در اینجا معنای سخن امام(ره) تنها به بحث‌های امنیتی و نظامی محدود نبود، بلکه تمام شئون کشور را در بر می‌گرفت.

اما این پایان راه نیست. برنامه‌های آینده سپاه، از توسعه موشک‌های «هایپرسونیک» تا ایجاد «سپر لیزری»، نشان می‌دهد، ایران نه تنها در حال حفظ امنیت فعلی است که آینده‌ای را می‌سازد که در آن، هیچ قدرتی جرئت تهدید منافع ملت ایران را نخواهد داشت.

دیگران

اولین سند امنیت ملی آلمان تهیه شد

نیک علیپور

خبرگزاری اروپا(euractiv)

دولت آلمان برای نخستین بار در تاریخ خود، سند استراتژی امنیت ملی این کشور را ارائه کرد. این سند که تحقق یکی از وعده‌های اصلی دولت ائتلافی آلمان بود، به دلیل نیاز به بازنگری پس از تهاجم روسیه به اوکراین و برخی اختلافات داخلی با تأخیر مواجه شد. «اولاف شولتس» صدراعظم آلمان، هنگام رونمایی رسمی، تأکید کرد که این سند بر خلاف رویه‌های پیشین که صرفاً بر سیاست دفاعی متمرکز بودند، حوزه‌های گسترده‌تری را در بر می‌گیرد و نشان‌دهنده چرخش راهبردی در سیاست آلمان است.

در این استراتژی ۴۰ صفحه‌ای، روسیه به صراحت «بزرگ‌ترین تهدید برای صلح و امنیت در منطقه یورو-آتلانتیک در آینده قابل پیش‌بینی» معرفی شده و بر حمایت از اوکراین تأکید شده است. همچنین، تعهد آلمان به اختصاص ۲ درصد از تولید ناخالص داخلی خود به بودجه دفاعی ناتو، هرچند به صورت میانگین چندساله و بدون ارائه جزئیات اجرایی دقیق، تأکید شده است. با این حال، گزارش‌ها حاکی از کمبود بودجه مزمن در ارتش آلمان (بوندس‌ور) با وجود این تعهدات است و سند ارائه شده نیز بیشن جدیدی با گام‌های عملی مشخصی فراتر از کلیات امنیت اروپا ارائه نمی‌دهد.

در قبال چین، راهبرد موضعی محتاطانه اتخاذ کرده و پکن را «شریک، رقیب و رقیب سیستمی» توصیف می‌کند؛ عبارتی که معمولاً تحادیه اروپا آن را به کار می‌برد. سند اذعان دارد عناصر رقابت در سال‌های اخیر افزایش یافته، اما تأکید می‌کند چین شریکی است که بدون آن حل بسیاری از چالش‌های مبرم جهانی، مانند بحران اقلیمی ممکن نیست. «آنانا بربوک» وزیر امور خارجه نیز بر این نگاه دوگانه تأکید و اعلام کرد جزئیات بیشتر در استراتژی آتی مربوط به چین ارائه خواهد شد.

در زمینه تقویت توان دفاعی اروپا، سند استراتژی امنیت ملی آلمان ضمن اشاره به اهمیت موضوع، چشم‌انداز روشنی برای تقویت آن در چارچوب همکاری مشترک اروپایی ارائه نمی‌دهد و تنها به توسعه سیاست دفاعی اتحادیه اروپا (PESCO) و تعهد به «قطب‌نمای استراتژیک» اتحادیه اشاره می‌کند. در زمینه تدارکات نظامی، اولویت با «رفع سریع کمبود ظرفیت‌ها» در سطح ملی است تا هماهنگی اروپایی و داشتن نیروهای مسلح کارآمد مسئولیت هر کشور عضو اتحادیه اروپا دانسته شده است. همچنین برخی پیشنهادهای بلندپروازانه‌تر، مانند ایجاد شورای امنیت ملی، به دلیل عدم توافق احزاب ائتلافی کنار گذاشته شدند.

سیاستمداران ارشد ائتلاف حاکم در آلمان این سند را گامی تاریخی و نشان‌دهنده یکپارچگی در سیاست خارجی و ادغام مفهوم چرخش دوران دانستند، هرچند اذعان کردند تقویت دفاعی اروپا عمدتاً مکمل ناتو تلقی می‌شود. در مقابل، مخالفان دولت، به رهبری «فردریش مرس» از حزب دموکرات مسیحی، استراتژی را از نظر محتوا ضعیف، فاقد اهمیت راهبردی، بدون پیامدهای عملی و ناهماهنگ با شرکای خارجی خواند. کارشناسان امنیتی نیز ضمن تأکید بر تداوم رویکردها به جای تغییرات بنیادین، اهمیت اصلی سند را در ایجاد یک دیدگاه واحد در بوروکراسی آلمان نسبت به سیاست امنیتی و نفّس تدوین چنین سندی برای اولین بار دانستند. با این حال، باید به این نکته توجه داشت که این استراتژی را رسماً کابینه آلمان تصویب کرده و قرار است در پارلمان مورد بحث قرار گیرد.

نوید کمالی

دبیر گروه راهبرد

در سیزدهم قرن جدید و در بحبوحه دگرگونی‌های شگرف در نظم بین‌المللی، جهان با عدم قطعیتی فزاینده و پیچیدگی‌هایی بی‌سابقه دست‌وپنجه نرم می‌کند. صف‌آرایی‌های جدید قدرت‌های بزرگ، مانند آنچه در رابطه اروپا و آمریکای عصر ترامپ شاهدش هستیم، ظهور فناوری‌های پیچیده و پر ابهام، مانند هوش مصنوعی، تشدید رقابت‌های ژئوپلیتیکی و ژئواکونومیکی و بحران‌های چندوجهی محیط‌زیستی و بهداشتی، شرایطی را خلق کرده است که در آن، پیمودن مسیر آینده بدون در دست داشتن یک نقشه راه دقیق و یک قطب‌نمای راهبردی، امری مخاطره‌آمیز و پر هزینه است.

جمهوری اسلامی ایران به منزله یک بازیگر مهم و تأثیرگذار در منطقه غرب آسیا و در گام دوم انقلاب اسلامی که چشم‌اندازی بلندمدت برای پیشرفت و تعالی کشورمان ترسیم کرده است، بیش از هر زمان دیگری نیازمند تدوین و اعلام یک سند عملیاتی و همگن‌ساز در راستای افزایش همگرایی ظرفیت‌های ملی در مسیر تأمین منافع ملی است. این مهم می‌تواند در قالب «سند راهبرد امنیت ملی» مدون، جامع و آینده‌نگر تدوین و ارائه شود؛ چرا که چنین سندی نه تنها مسیر حرکت کشور در دریای متلاطم روابط منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای را روشن می‌کند، بلکه به مثابه میثاقی ملی، ظرفیت‌های داخلی را منسجم و پیام روشنی را به جهان مخابره خواهد کرد.

اما سند راهبرد امنیت ملی چیست و چرا تدوین آن، به ویژه در وضعیت کنونی، برای کشورمان یک ضرورت انکارناپذیر به شمار می‌آید؟ به طور کلی، سند راهبرد امنیت ملی یا National Security Strategy، سندی بالادستی است که در عالی‌ترین سطوح حاکمیتی یک کشور تهیه و منتشر می‌شود و به تشریح منافع حیاتی ملی، درک آن کشور از محیط امنیتی پیرامونی و جهانی، تهدیدها و فرصت‌های پیش رو، اهداف کلان ملی در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت و در نهایت راهبردها و ابزارهای لازم برای دستیابی به آن اهداف و مقابله با تهدیدها می‌پردازد. این سند صرفاً بیانیه‌ای سیاسی یا مجموعه‌ای از آرزوها نیست؛ بلکه تلاشی است برای ایجاد چارچوب فکری منسجم تا بتواند اقدامات بخش‌های

گوناگون حاکمیتی، از دیپلماسی و اقتصاد گرفته تا دفاع و فرهنگ را در راستای اهداف مشترک، هم‌راستا و هم‌افزا کند. اهمیت این سند در ایجاد درک مشترک از اولویت‌ها، تخصیص بهینه منابع محدود ملی، افزایش پیش‌بینی‌پذیری در سیاست‌گذاری‌ها، و تقویت انسجام ملی در برابر چالش‌ها نهفته است.

بسیاری از کشورهای جهان، به ویژه قدرت‌های بزرگ و بازیگران منطقه‌ای، اهمیت این سند را درک کرده و به تدوین و انتشار منظم آن، هرچند با درجات متفاوتی از شفافیت و جزئیات، مبادرت می‌ورزند. ایالات متحده آمریکا، به عنوان یک نمونه برجسته که مطالعات متعددی بر روی اسناد آن صورت گرفته، از سال ۱۹۸۶ و با تصویب قانون «گلدواتر-نیکولز»، ملزم به ارائه سالانه این سند به کنگره شده است، هرچند در عمل، انتشار آن با فواصل زمانی متفاوتی صورت گرفته است. بررسی سیر تدوین و انتشار اسناد امنیت ملی آمریکا از دوران جنگ سرد تا کنون، نشان‌دهنده انعکاس تحولات جهانی در نگرش استراتژیک این کشور است؛ از تمرکز بر مهار اتحاد جماهیر شوروی در دوران ریگان، به راهبرد «تعامل و گسترش» دموکراسی در دوران کلینتون، سپس اولویت یافتن مبارزه با آنچه تروریسم پس از ۱۱ سپتامبر در دوران بوش پسر، تلاش برای «توازن مجدد» و تمرکز بر آسیا در دوران اوباما و در نهایت بازگشت صریح به رقابت با قدرت‌های بزرگ، به ویژه چین و روسیه، در دوران ترامپ و بایدن. این اسناد، ورای تفاوت‌های تاکتیکی و گفتمانی هر دولت، کارکردهای متعددی دارند، از جمله «تبیین اهداف و اولویت‌ها برای کنگره، افکار عمومی داخلی و متحدان خارجی»؛ «ایجاد همسویی و هماهنگی در بوروکراسی عظیم امنیتی و دفاعی» و «ارسال پیام‌های راهبردی به رقبای دشمنان».

همانگونه که مشخص است انتشار نسخه غیرمحرمانه این اسناد، با وجود آنکه همه جزئیات عملیاتی و راهبردهای پنهان را آشکار نمی‌کند، اما به مثابه یک ابزار ارتباطی قدرتمند عمل می‌کند و نشان‌دهنده تلاش برای ایجاد شفافیت (هرچند کنترل‌شده) و پاسخگویی در نظام سیاسی آن کشور است.

حال پرسش اساسی این است که چرا کشورمان، با وجود تجربیات گران‌سنگ چهار دهه گذشته و قرار گرفتن در یکی از پیچیده‌ترین مناطق جهان، هنوز فاقد یک سند راهبرد امنیت ملی مدون و منتشر شده است؟ مطالعات نگارنده و

تدوین سند راهبرد امنیت ملی؛ ضرورت امروز، الزام فردا

صدای واحد ایران

سایر پژوهشگران داخلی، همچون مقاله ارزشمند «دکتر امیر محمد حاجی یوسفی» و «علی بغیری» با عنوان «وضعیت مطالعاتی تدوین سند استراتژی امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران»، به روشنی نشان می‌دهد، با وجود مطالعات پراکنده و احساس نیاز مشترک در میان نخبگان دانشگاهی و بعضاً سیاسی، کشورمان همچنان از یک سند رسمی و جامع در این حوزه بی‌بهره است. این پژوهش، دلایلی چون نبود یک نهاد مشخص و متولی برای تدوین سند، گسست میان حوزه نظر و عمل (علم و سیاست‌گذاری)، غلبه روزمرگی و فقدان نگاه بلندمدت در بین سیاست‌گذاران و پیچیدگی‌های ناشی از تکثر گفتمانی در فضای سیاسی کشور را از موانع اصلی بر می‌شمارد. نتیجه این وضعیت، گاه اتخاذ رویکردهای واکنشی به جای کنشگری فعال، عدم توازن در تخصیص منابع و دشواری در ایجاد یک اجماع ملی پایدار بر سر اولویت‌های کلان امنیتی و ملی است که نمود آن را در تنش‌های سیاسی هم‌زمان با شروع دور جدید مذاکرات هسته‌ای با طرف آمریکایی در مسقط‌شاهد هستیم!

ورود کشورمان به مرحله «گام دوم انقلاب» و مواجهه با محیط جدید داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی، ضرورت عبور از این وضعیت و تدوین سندی راهبردی را دروندان می‌کند. در عرصه داخلی، نیاز به انسجام بیشتر میان نهادها، تمرکز بر اولویت‌های توسعه‌ای هم‌راستا با الزامات امنیتی و پاسخگویی به مطالبات نسل جدید، ایجاب می‌کند که یک چشم‌انداز امنیتی مشترک و شفاف تعریف شود و تمام کنشگران سیاسی فارغ از قبیله‌گرایی‌های سیاسی رایج خود را به رعایت آن به عنوان یک میثاق ملی ملزم بدانند.

همچنین در عرصه منطقه‌ای، تحولات سریع در کشورهای همسایه، رقابت‌های فزاینده، و ظهور تهدیدهای نوین (مانند تروریسم تکفیری، بحران‌های زیست‌محیطی، و جنگ‌های نیابتی) نیازمند راهبردی منسجم برای مدیریت تهدیدها و بهره‌گیری از فرصت‌هاست. در عرصه بین‌المللی نیز تغییر تمرکز قدرت‌های بزرگ، بازتعریف اتحادها و اهمیت یافتن حوزه‌های جدید رقابت (مانند فضای سایبری و هوش مصنوعی)، ایران را ملزم می‌کند تا جایگاه و نقش خود را در نظم در حال ظهور به روشنی تعریف کرده و راهبردهای متناسب با آن را اتخاذ کند. سند راهبرد امنیت ملی می‌تواند ابزاری کارآمد برای تحقق این اهداف باشد. این سند با تعریف دقیق منافع ملی (از بقا و تمامیت ارضی گرفته تا رفاه اقتصادی و

صدور ارزش‌های انقلاب اسلامی)، شناسایی و اولویت‌بندی تهدیدها-اعم از نظامی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و زیست‌محیطی، و تعیین اهداف قابل دستیابی، به مثابه یک «قرارداد اجتماعی» نانوشته میان حاکمیت و ملت عمل کرده و مسیر حرکت کشور را برای سال‌های آتی مشخص می‌کند.

البته تدوین چنین سندی خالی از چالش نیست. ماهیت پویای تهدیدها، لزوم حفظ محرمانگی در برخی سطوح، و دشواری ایجاد اجماع میان دیدگاه‌های سیاسی در داخل کشور، از جمله موانع پیش‌روست. با این حال، این چالش‌ها نباید مانع حرکت به سوی این هدف راهبردی شود. می‌توان با ایجاد سازکاری مشخص و فراگیر با محوریت یکی از نهادهای عالی تصمیم‌گیری (مانند شورای عالی امنیت ملی) و همچنین بهره‌گیری از ظرفیت‌های کارشناسی مراکز پژوهشی و خاصه اندیشکده‌ها، دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی و نظامی، فرآیند تدوین سند را آغاز کرد. انتشار عمومی نسخه غیرمحرمانه این سند، می‌تواند به افزایش آگاهی عمومی، تقویت حس مشارکت ملی و ارسال پیام‌های شفاف به بازیگران خارجی کمک شایانی کند. همانطور که تجربه سایر کشورهای جهان در زمینه تدوین و انتشار عمومی اسناد راهبرد امنیت ملی نشان می‌دهد، راهبردهای بزرگ لزوماً در جزئیات پنهان نیستند، بلکه در وضوح چشم‌انداز، انسجام درونی و اراده ملی برای تحقق آن نهفته‌اند.

ذکر این نکته نیز ضروری است که نقدها و نگرانی‌هایی که درباره میزان واقعی بودن اسناد منتشر شده در کشورهایی، مانند آمریکا وجود دارد (مانند اینکه این اسناد ممکن است تمامی واقعیت‌های پشت پرده را بازگو نکنند)، نافی اصل ضرورت و فایده تدوین و انتشار چنین سندی برای کشورمان نیست. بلکه باید با آگاهی از این محدودیت‌ها، سندی را تدوین کرد که ضمن واقع‌بینی، الهام‌بخش و راهگشای تأمین حداکثری منافع ملی کشورمان باشد.

به طور کلی و با عنایت به آنچه بیان شد، تدوین سند راهبرد امنیت ملی برای ایران امروز، نه یک انتخاب، بلکه یک الزام استراتژیک و راهبردی است. این سند، فراتر از یک تکلیف اداری یا یک ژست سیاسی، ابزاری حیاتی برای پیمودن موفقیت‌آمیز مسیر پرفرازونشیب پیش رو، تحقق اهداف بلند گام دوم انقلاب و تضمین امنیت، پیشرفت و سربلندی ایران اسلامی در قرن جدید خواهد بود.

مروری بر سیر تدوین سندهای امنیت ملی آمریکا

نگاه آمریکا به جهان

را معرفی کرد. سند ۲۰۰۶ نیز بر ترویج دموکراسی برای ریشه‌کن کردن افراط‌گرایی تأکید کرد. «باراک اوباما» نیز کوشید با راهبرد «توازن مجدد»، تمرکز آمریکا را از خاورمیانه به سمت آسیا و رقابت با چین تغییر دهد و بر چندجانبه‌گرایی و قدرت هوشمند تأکید کرد. دولت «دونالد ترامپ» نیز با صراحت بازگشت به دوران رقابت قدرت‌های بزرگ را اعلام کرد. سند ۲۰۱۷ او، سیاست چندین دهه‌ای تعامل با چین و روسیه را شکست‌خورده خواند و با رویکرد «اول آمریکا» رقابت مستقیم و بدون تعارف را مبنای راهبرد امنیت ملی قرار داد و گفتمان غالب را از تروریسم به رقابت ژئوپلیتیکی تغییر داد.

همانگونه که مشخص است، مطالعه سیر تحول اسناد راهبرد امنیت ملی آمریکا، ورای جزئیات تاکتیکی هر دوره، نشان‌دهنده دغدغه‌های پایدار این کشور در حفظ موقعیت جهانی خود و مدیریت رقباست. این اسناد با همه فراز و نشیب‌ها و تغییر لحن‌ها، ابزاری مهم برای فهم عمیق‌تر جهت‌گیری‌های کلان واشنگتن در صحنه بین‌المللی، به ویژه برای کشورهایی چون ایران عزیز ماست؛ چرا که اغلب منافع ملی ما مستقیماً تحت تأثیر سیاست‌های آمریکا قرار دارد؛ لذا همه تحلیلگران علاقه‌مند به مسائل منطقه‌ای و بین‌المللی باید به طور دقیق این اسناد و سایر اسناد تابعه آن، مانند اسناد دفاعی و امنیتی را مطالعه کنند.

و راهبردی است تا بتوان تصویری دقیق‌تر از منطق حاکم بر سیاست‌گذاری امنیتی آمریکا به دست آورد. فرآیند تدوین و انتشار این اسناد، خود داستانی از تحول در ساختار تصمیم‌گیری امنیت ملی آمریکاست. قانون گلدواتر- نیکولز، که با هدف اصلاح ساختار فرماندهی نظامی و بهبود هماهنگی بین‌سازمانی تدوین شد، رئیس‌جمهور آمریکا را به ارائه منظم گزارشی جامع از راهبرد امنیت ملی به کنگره ملزم کرد. اگرچه نسخه‌های اولیه از دوران کارتر و ریگان طبقه‌بندی‌شده بودند، اما از سال ۱۹۸۷، رؤسای‌جمهور به انتشار نسخه‌های عمومی و غیرطبقه‌بندی‌شده روی آوردند. این تغییر، هدف سند را از صرفاً یک گزارش داخلی به ابزاری چندمنظوره برای ارتباط با مخاطبان گوناگون بدل کرد: کنگره برای جلب حمایت و تخصیص منابع، مردم آمریکا برای توجیه سیاست‌ها، متحدان و رقیب‌برای ارسال پیام‌های راهبردی، و حتی خود بوروکراسی عریض و طویل امنیت ملی برای ایجاد همسویی و غلبه بر مقاومت‌های احتمالی. این سند به مثابه «استراتژی چتر» عمل می‌کند که سایر اسناد کلیدی، مانند راهبرد دفاع ملی و راهبرد نظامی ملی ذیل آن تعریف می‌شوند. با وجود اینکه هر دولت جدید تلاش می‌کند با برجسته‌کردن تغییرات، خود را از سلف خویش متمایز کند، تحلیل این اسناد در گذر زمان، از کارتر تا بایدن، نشان‌دهنده وجود

فریدون حیدری حویق

کارشناس سیاسی

آخرین سند از مجموعه اسناد راهبرد امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در اکتبر سال ۲۰۲۲ را دولت بایدن منتشر کرد و احتمالاً در سال جدید میلادی شاهد انتشار نسخه جدید این سند در دولت ترامپ خواهیم بود. این اسناد، که از الزامات قانونی مهم پس از تصویب قانون گلدواتر-نیکولز در سال ۱۹۸۶ به شمار می‌روند، صرفاً بیانیه‌های اداری نیستند؛ بلکه پنجره‌ای حیاتی به سوی درک جهان‌بینی، اولویت‌های راهبردی و ارزیابی تهدیدها از منظر قدرتی هستند که تصمیماتش پیامدهای جهانی دارد. با توجه به نقش پر رنگ قدرت‌های جهانی و خاصه ایالات متحده در منطقه غرب آسیا برای ما مخاطبان ایرانی و تحلیلگران منطقه‌ای، فهم مسیر تطور این قبیل اسناد و شناسایی خطوط تداوم و گسست در آنها، اهمیتی دوچندان می‌یابد. آیا این سند و سایر اسناد قبلی نقطه عطفی نوین در نگاه آمریکا به منطقه است یا صرفاً تداوم روندهای پیشین در پوششی متفاوت است؟! پاسخ به این پرسش نیازمند دقت در تاریخچه بیش از چهار دهه‌ای این اسناد و تحلیل محتوای آنها از منظری کلان

پیشخوان

اخراج دانشجویان!

هفته‌نامه «اکنونویست» نوشت: «هر بار که یکی از ایسن دیوانه‌ها را پیدا کنم، ویزایش را از او می‌گیرم.» این جمله «مارکو روبیو» وزیر خارجه آمریکاست که ماه گذشته، در توصیف رویکرد دولت ترامپ برای اخراج دانشجویان خارجی که فعالیت دانشجویی داشتند، بیان شده است. ابتدا قرار بود حداقل ۳۰۰ ویزا لغو شود؛ اما حالا، کمپین اخراج دانشجویان گسترش یافته است و افراد برای مواردی جز سخنرانی و تظاهرات دانشجویی، از آمریکا اخراج می‌شوند. ویزای بیش از ۱۰۰ دانشجو تنها در کالیفرنیا باطل شده که بعضی از آنها فقط به دلیل تخلفات جزئی، مانند جریمه‌سرعت غیرمجاز بوده است.» این نشریه در پاسخ به این پرسش که وزارت امور خارجه چگونه تصمیم می‌گیرد چه کسی را هدف بگیرد، نوشت: «گزارش‌ها حاکی از آن است که مقامات دولت آمریکا از هوش مصنوعی برای جست‌وجوی حساب‌های دانشجویان در شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند تا شواهدی مبنی بر مشارکت آنها در اعتراضات حامی فلسطین پیدا کنند. پیدا کردن مکان این دانشجویان نسبتاً آسان است، چرا که دانشجویان خارجی در آمریکا بیشتر از همه غیرمهاجران در آمریکا تحت نظر هستند. به گفته ناظران، شاید دانشجویان خارجی به این نتیجه برسند که تحصیل در آمریکا دیگر ارزش تحمل این همه استرس را ندارد.»

گسترش جاسوسی از مردم

روزنامه «نیویورک تایمز» با اشاره به اینکه داده‌های ساکنان آمریکا در ۲۶۳ دسته گوناگون از سوسی دولت ثبت و ذخیره می‌شود، نوشت: «این جزئیات در مورد زندگی شخصی افرادی که در ایالات متحده زندگی می‌کنند در سیستم‌های داده جداگانه در سراسر دولت فدرال نگهداری می‌شوند برخی در خزانه‌داری، برخی در اداره تأمین اجتماعی و برخی در وزارت آموزش و پرورش و دیگر نهادها. دولت ترامپ اکنون در تلاش است این اطلاعات را جمع کرده و با اعضای یک فرمان اجرایی خواستار «ثبیت» این سوابق تفکیک‌شده، شده است؛ این اقدام حاکی از ایجاد نوعی انبار داده درباره آمریکایی‌هاست که هیچ‌گاه به این گسترده‌گی در اختیار دولت نبوده است.» به نوشته این روزنامه، منتقدان هشدار می‌دهند که اطلاعات انباشته‌شده می‌تواند برای اهدافی به جز آنچه ادعا شده، استفاده شود و غیرقانونی است؛ زیرا به دولت قدرت بسیاری می‌دهد. از سوی دیگر، حریم خصوصی افراد را نقض می‌کند؛ درحالی که آمریکایی‌ها داده‌های شخصی خود را با آژانس‌های رسمی وقتی به اشتراک می‌گذارند که این اطلاعات تنها برای مقاصد محدود استفاده و نگهداری شود.

نیت خطرناک

مروری بر اهمیت بی‌اعتمادی به واشنگتن

پس از سال‌ها مذاکره و تعهد ایران به محدودیت‌های هسته‌ای، ایالات متحده در سال ۲۰۱۸ به‌صورت یک‌جانبه از ایسن توافق خارج شد و تحریم‌های سخت‌گیرانه‌ای را تحت عنوان «فشار حداکثری» علیه ایران اعمال کرد. این اقدام نه‌تنها به اقتصاد ایران ضربه زد، بلکه نشان داد که آمریکا حتی به تعهدات مکتوب خود نیز پایبند نیست. با این حال، برخی سیاسیون ایرانی همچنان بر این باورند که با مذاکره و رفع سوءتفاهمات، می‌توان به توافقی پایدار با آمریکا دست یافت. این دیدگاه، که ریشه در ساده‌انگاری یا نادیده گرفتن تاریخ دارد، می‌تواند ایران را در برابر زیاده‌خواهی‌های غرب آسیب‌پذیر کند.

در سال‌های اخیر، مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا، به‌ویژه در موضوع احیای برجام یا رفع تحریم‌ها، بار دیگر موضوع اعتماد به آمریکا را به

گروه گزارش صبح صادق

در سال‌های اخیر، یک تحلیل‌ل خطرناک و ساده‌انگارانه در ذهن برخی سیاسیون ایرانی ریشه دوانده است و آن اینکه ایالات متحده آمریکا موجودی صادق و خوش‌نیت است که با رفع سوءتفاهمات، به دنبال خیر و صلاح مردم ایران است. این دیدگاه، که گاه از سر خوش‌بینی مغرط یا ناآگاهی تاریخی شکل گرفته، نه‌تنها با واقعیات تاریخی و سیاسی همخوانی ندارد، بلکه می‌تواند پیامدهای خطرناکی برای منافع ملی ایران به همراه داشته باشد.

برای درک نادرستی این تحلیل‌ل که آمریکا را موجودی خوش‌نیت می‌داند، کافی است نگاهی به تاریخ روابط ایران و آمریکا بیندازیم. از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ که با حمایت مستقیم آمریکا و بریتانیا علیه دولت ملی دکتر مصدق رقم خورد، تا حمایت بی‌قیدوشرط واشنگتن از رژیم پهلوی در سرکوب مردم ایران، شواهد تاریخی نشان‌دهنده رویکرد مداخله‌جویانه و منفعت‌طلبانه آمریکا در قبال ایران است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ۱۳۵۷، این رویکرد نه‌تنها تغییر نکرد، بلکه با اعمال تحریم‌های اقتصادی، حمایت از صدام در جنگ تحمیلی، و فشارهای سیاسی و نظامی تشدید شد. در دوران معاصر، توافق هسته‌ای برجام (۲۰۱۵) نمونه‌ای برجسته از رفتار غیرقابل اعتماد آمریکا بود.

تحلیل

تکرار جنگ جهانی دوم

ابزار آمریکا برای تبدیل مهاجران به سپر بلا

دولت ترامپ، حقوق بشر و روند قانونی اولیه را برهم زده است. مهاجران در بازداشتگاه‌ها به‌صورت ایزوله نگهداری می‌شوند، بدون آنکه بتوانند با خانواده‌های‌شان تماس بگیرند یا به وکیل دسترسی داشته باشند. آنها تنها و وحشت‌زده هستند و نمی‌دانند پس از دستگیری از سوی «اداره مهاجرت و گمرک» آمریکا چه مدت در بازداشت خواهند ماند یا وقتی با زنجیر سوار هواپیما می‌شوند، به کجا فرستاده می‌شوند.»

هیل در ادامه هشدار داد: «در جریان جنگ جهانی دوم، ایالات متحده از «قانون دشمنان بیگانه» و فرمان اجرایی ۹۰۶۶ برای تضعیف حقوق مدنی و به زندان انداختن افراد و خانواده‌های بی‌گناه در اردوگاه‌های کنیف استفاده کرد. استفاده از «قانون دشمنان بیگانه» در دوران کنونی برای بی‌اعتبار کردن قوانین فعلی مهاجرت و تبدیل مهاجران به سپر بلا، تکرار همان فصل شرم‌آور تاریخ است.»

نشریه «هیل» در مطلبی با مقایسه وضعیت امروز مهاجران در دولت «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا با دوران تبعیض‌آمیز جنگ جهانی دوم، هشدار داد که دولت ترامپ با استفاده از «قانون دشمنان بیگانه» درصدد بی‌اعتبار کردن قوانین فعلی مهاجرت و تبدیل مهاجران به سپر بلا برآمده است. نویسنده این مطلب با اشاره به تجربه شخصی خانواده‌اش از بازداشت ژاپنی‌تبارها در آمریکا در زمان جنگ جهانی دوم، نوشت: «دونالد ترامپ در نخستین روز از دوره دوم ریاست‌جمهوری‌اش، به وزارتخانه‌های امور خارجه و امنیت داخلی این کشور دستور داد که زمینه اجرای «قانون دشمنان بیگانه» سال ۱۷۹۸ را برای او فراهم کنند؛ همان قانونی که در جریان جنگ جهانی دوم برای بازداشت ۳۱ هزار نفر از افراد غیرشهروند ژاپنی‌تبار، آلمانی‌تبار و ایتالیایی‌تبار به‌کار گرفته شد.» این گزارش یادآور می‌شود: «اقدامات

پنجره

پروازهایی که ناپدید می‌شوند

گزارش محرمانه سازمان ملل از نقش امارات

کارشناسان سازمان ملل دریافتند پروازهای باری از فرودگاه‌های امارات به چاد به قدری مخفیانه سلاح برای شبه‌نظامیان سودانی از طریق کشور همسایه آن، یعنی «چاد» متهم است؛ اتهامی که قاطعانه آن را رد می‌کند، اما گزارش محرمانه کارشناسان سازمان ملل که به‌دست روزنامه «گاردین» رسیده، حاکی از پروازهای متعدد از امارات به پایگاه‌هایی در چاد است که به عمد تلاش شده است از شناسایی پروازها جلوگیری شود.

به نوشته گاردین، گزارش ۱۴ صفحه‌ای سازمان ملل که در نوامبر گذشته تکمیل شد و به کمیته تحریم سودان شورای امنیت ارسال شد، از سوی هیئتی متشکل از پنج کارشناس سازمان ملل تهیه شده است که الگوی ثابتی از پروازهای باری هواپیماهای «ایلیوشن ایل-۷۶ تی دی» از امارات متحده عربی به چاد را مستند کرده‌اند. آنها سپس دست‌کم سه مسیر زمینی را شناسایی کردند که برای حمل سلاح به سودان استفاده می‌شود.

امارات متحده عربی مدت‌هاست که به تأمین مخفیانه سلاح برای شبه‌نظامیان سودانی از طریق کشور همسایه آن، یعنی «چاد» متهم است؛ اتهامی که قاطعانه آن را رد می‌کند، اما گزارش محرمانه کارشناسان سازمان ملل که به‌دست روزنامه «گاردین» رسیده، حاکی از پروازهای متعدد از امارات به پایگاه‌هایی در چاد است که به عمد تلاش شده است از شناسایی پروازها جلوگیری شود.

به نوشته گاردین، گزارش ۱۴ صفحه‌ای سازمان ملل که در نوامبر گذشته تکمیل شد و به کمیته تحریم سودان شورای امنیت ارسال شد، از سوی هیئتی متشکل از پنج کارشناس سازمان ملل تهیه شده است که الگوی ثابتی از پروازهای باری هواپیماهای «ایلیوشن ایل-۷۶ تی دی» از امارات متحده عربی به چاد را مستند کرده‌اند. آنها سپس دست‌کم سه مسیر زمینی را شناسایی کردند که برای حمل سلاح به سودان استفاده می‌شود.

تله‌مرگ

«ایناس ایلخوف» رئیس دفتر رسانه‌ای منطقه‌ای سازمان پزشکان بدون مرز گفت: «سناریوی هدف گرفتن بیمارستان‌های غزه با خشونت فزاینده تکرار می‌شود و هم‌زمان با آن، ارتش اشغالگر اسرائیل به بهانه‌های تکراری برای توجیه این جنایات روی می‌آورد. اسرائیل همه معیارهای اخلاقی و انسانی را زیر پا گذاشته و آنچه که امروز در غزه می‌بینیم، یک جنگ علیه همه جنبه‌های زندگی در نوار غزه است.» وی افزود: «فضا در غزه هر روز تنگ‌تر می‌شود و این باریکه تبدیل به تله مرگ شده است و هیچ مکان امنی در آن نیست. جنایاتی که امروز در غزه اتفاق می‌افتد، ناشی از دکترین نظامی اسرائیل بر مبنای انتقام کورکورانه است.»

مرگ جهانی‌سازی

«سرگنی لاوروف» وزیر خارجه روسیه تصریح کرد: «ما دنبال هیچ‌کس نمی‌دویم و درخواست لغو تحریم‌ها را نداریم. حتی لغو تحریم‌ها ممکن است مشکلات جدیدی را ایجاد کند و پوتین بارها تأکید کرده نباید در زمینه‌هایی که برای بقای دولت مهم است، وابسته شویم.» وی افزود: «دیگر چیزی به‌نام جهانی‌سازی اقتصاد در جهان وجود ندارد، این جهانی‌سازی از سوی «جو بایدن»، زمانی که تحریم‌ها را وضع کرد و تحریم را به تنها ابزار سیاست خارجی خود تبدیل ساخت، از بین رفت.» به گفته لاوروف، مسکو و واشنگتن هنوز در ارتباط با مؤلفه‌های کلیدی در ارتباط با مسائل میان دو کشور به توافق نرسیده‌اند.

فقط ۲۰ دقیقه

«پیت هگست» وزیر دفاع آمریکا گفت: «توانمندی حداکثری نیروهای ما، ناو هواپیمابر است و توانایی پخش نیرو به این روش و به‌صورت استراتژیک در سراسر جهان.» وی افزود: «۱۵ موشک فراصوت چین می‌تواند ۱۰ ناو هواپیمابر نیروی دریایی آمریکا را ظرف ۲۰ دقیقه اول درگیری غرق کند. آمریکا در تمامی نبردهایی که پنتاگون انجام می‌دهد، از چین شکست می‌خورد. چین در حال ساخت ارتشی ویژه برای از بین بردن آمریکا است.» وی همچنین بروکراسی آمریکا و میزان پایین خرید تسلیحات را عامل اصلی پیشرو بودن چین در درگیری با آمریکا دانست و ادعا کرد: «چین یک تهدید مداوم برای کانال پاناما محسوب می‌شود.»

یادداشت

فضای امن اقتصادی
پیش درآمد سرمایه گذاری

حمید رضا صالحی

عضو اتاق بازرگانی ایران

یکی از موضوعاتی که پیش زمینه اصلی و از جمله مهم ترین مؤلفه های توفیق شعار سال در راستای سرمایه گذاری در تولید است، وجود «امنیت اقتصادی» است. امنیت اقتصادی مسئله بسیار مهمی است، یعنی نمی توان این موضوع را به سرمایه خارجی ربط داد و اینگونه عنوان کرد که وجود امنیت فقط به دلیل حضور سرمایه های خارجی حائز اهمیت است؛ بلکه سرمایه های داخلی نیز در صورت فقدان امنیت اقتصادی و سیاسی به سرمایه گذاری در پروژه های تولیدی که بیشتر بلندمدت هستند، مایل نخواهند بود. برای اینکه شعارهای مرتبط با رشد، رونق، جهش و سرمایه گذاری در تولید به هدف مشخص خود اصابت کند، ضمن توسعه مدیریت کشور به نخبگان و توجه به توصیه اقتصاددانانی که بر عبور از تورم تأکید دارند و سیاست هایی اتخاذ نمی کنند که به تورم بیشتر دامن بزند، باید نیم نگاهی نیز به حل مسائل با دنیا و رفع تحریم ها داشته باشیم، زیرا وجود تحریم ها به مثابه باقی ماندن چالش های عمیق اقتصادی به ویژه در حوزه تحریم های بانکی است. بحث امنیت اقتصادی و باز کردن فضا

برای سرمایه گذاری مختص ایران نیست. در خاورمیانه ای که مدام فضای تنش آلود حاکم است و رژیم صهیونیستی به دنبال داشتن دست برتر خود در این منطقه است، قطع به یقین همه زمینه ها برای تنش و نگرانی در این فضا آماده است. بنابراین، سرمایه های میلی به سرمایه گذاری در فضای تنش آمیز تهدیدهای نظامی و سیاسی ندارند. نه تنها در ایران، در کشورهای منطقه و فرامنطقه نیز هرگاه احساس شود فضای تهدید نظامی حاکم است، سرمایه گذاران بین المللی برای سرمایه گذاری تمایلی ندارند؛ زیرا نگران از دست رفتن سرمایه خود و متوقف شدن سرمایه گذاری به دلیل جنگ ناامنی هستند. بنابراین، به جز مؤلفه هایی که در اقتصاد کلان به صورت اساسی نقش دارند، برای تحقق شعار «سرمایه گذاری در تولید» باید نگاه عمیق و ویژه ای به رفع تحریم ها، به ویژه تحریم های بانکی و مسوئیت برای جابجایی مالی داشته باشیم. باید به این موضوع توجه داشت، رفع تحریم ها فضای سنگین انتظارات تورمی را از سر اقتصاد

ایران دور می کند. این روند به ما امیدواری می دهد که با بازگشت ثبات به اقتصاد ایران و حصول اطمینان نسبت به امنیت سرمایه گذاری در اقتصاد ایران شاهد کلیل خوردن پروژه های بزرگ و تأمین و توسعه زیرساخت هایی باشیم که اقتصاد ایران در مسیر توسعه به شدت نیازمند آن است. تا زمانی که با چنین فضایی فاصله داشته باشیم، نمی توان به بازگشت سرمایه های داخلی و سرمایه گذاری خارجی در اقتصاد ایران امیدوار بود؛ زیرا فضای امن اقتصادی به منزله پیش درآمد و مقدمه هر گونه سرمایه گذاری در فعالیت های مولد است. تا زمانی که سایه سنگین ناامیدی و بی اعتمادی بر سر اقتصاد باشد، نمی توان اطمینان خاطر داشت که سرمایه ها میل و رغبتی برای ورود به بخش های مولد داشته باشند. حتی سرمایه های خرد داخلی نیز میلی به ایجاد بنگاه های کسب و کار کوچک که به روند اشتغالزایی بیشتر کمک می کند، نخواهند داشت. بنابراین، پیش از هر موضوع دیگری باید امنیت اقتصاد کلان ایران حفظ شود تا در سایه بسار امنیت اقتصادی شاهد توسعه کشور و بازگشت امید، قرار و اطمینان به سرمایه و سرمایه گذاران در راستای رونق دادن به فعالیت های مولد کشور باشیم.

آلبرت بغزیان، کارشناس اقتصادی در گفت وگو با صبح صادق

بدون مقابله با سفته بازی نمی توان تولید را رونق داد

حاکم است و روند افزایش قیمت را به دنبال دارد و به منافع ملی و کاهش ارزش پول ملی صدمه می زند، بگیرد.»

این استاد اقتصاد معتقد است: «برای نمونه، در کشورهای توسعه یافته در فضای هیجانی نرخ های ارز و طلا خود دولت ها برای جلوگیری از دلالی و سفته بازی ضمن پایش بازارها در برخی مواقع که ضرورت دارد بازار را تعطیل می کنند. اصولاً در کشورهای توسعه یافته با عوامل مخل در بازار ارز و طلا برخورد های جدی صورت می گیرد، مانند بستن حساب های بانکی یا جلوگیری از خرید و فروش دلالات یا اقداماتی از این قبیل؛ اما در کشور ما سفته بازان عملاً با آزادی تمام مشغول فعالیت هستند.»

این کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی یادآور شد: «دولت ایران اگر بخواهد می تواند متوجه شود چه ارقام بزرگی از کدام حساب ها برای دلالی خارج شده و چه ارقامی از این راه عاید سفته بازان شده است. در صورتی که دولت بخواهد می تواند عوامل سوداگر در بازار را بشناسد و خرید و فروش و سفته بازی را برای آنها هزینه دار کند تا افراد نتوانند بدون حساب و کتاب در شرایط حساس اقتصادی به سراغ معاملات بزرگ بروند و بازار را تحت تملک خواسته های خود در بیاورند.»

وی در ادامه گفت وگو بیان داشت: «اگر دولت به این موارد توجه کند و رصد و پایشی جدی برای مبارزه با سفته بازان و دلالات در پیش بگیرد، قطع به یقین این کار سازنده است و این روند مانع کاهش ارزش پول ملی می شود. از طرفی در صورتی که مردم شاهد کاهش نیافتن ارزش پول ملی باشند، بی تردید سرمایه های خود را وارد عرصه های سوداگرانه نمی کنند و از این راه می توان امیدی برای رونق آفرینی در بحث تولید در دل اقتصاد ایران ایجاد کرد.»

معتقد است: «برخی برای اینکه انگشت اتهام از این نهادها کنار برود، تسوپ را در زمین مردم می اندازند؛ در حالی که مردم مقصر نیستند، مقصر دولتی است که برای حفظ و ارتقای ارزش پول ملی کاری نمی کند و با سوداگران و سفته بازان واقعی برخوردی جدی صورت نمی دهد. اینجا مشخص می شود برای اینکه بانک و سازمان هایی که اقتصاد کشور را درگیر سفته بازی و سوداگری کرده اند نرویم، انگشت اتهام به سمت مردم گرفته می شود؛ در حالی که مردم حق دارند نگران از دست رفتن ارزش پول خود باشند.»

وی در ادامه بحث خاطر نشان کرد: «در اقتصاد ایران پمپاژ اخبار مثبت سیاسی به کاهش قیمت ها در بازار منجر می شود، این موضوع به تجربه ثابت شده است. از آن سو نیز اخبار مرتبط با نزاع سیاسی و نظامی زمینه ساز افزایش قیمت ها، آن هم در شرایط تحریمی را ایجاد می کند. بنابراین عادی و طبیعی است که بازارها در فضای هیجانی نسبت به اخبار واکنش نشان دهند، هر چند این واکنش می تواند مقطعی باشد.»

بغزیان با اشاره به اینکه اگر دولت خواهان دلالی نکردن مردم در بازارهایی، مانند بازار ارز و طلاست، می تواند مبنای کار خود را مبارزه با دلالی قرار دهد، گفت: «مسنولان سالهاست بر موضوع مبارزه با دلالات و سوداگران صحبت می کنند، اما این کار به نتیجه خاصی نرسیده است؛ زیرا اقداماتی که در این خصوص انجام شده، آنچنان فراگیر و قاطع نبوده است.»

وی در این باره تصریح کرد: «برای نمونه، اگر قرار بر مبارزه جدی و قاطعانه با سوداگری و سفته بازی است، مبارزه باید جدی باشد، نه در حد حرف و سخن. به این معنا که دولت باید شبیه کشورهای توسعه یافته در بازار ارز و طلا حضور داشته باشند و جلوی اقدامات سوداگرانه را، به ویژه در زمان هایی که فضای هیجانی در بازار

سیاسی کشور است.»

آلبرت بغزیان خاطر نشان کرد: «مردم قدرت خرید چندین پالایی برای خرید ارز و طلا ندارند؛ چرا که عموماً پس انداز چندانی ندارند که با ورود به بازار طلا و ارز و تحریک تقاضای بالا بتوانند به بازار ارز یا طلا را تحت تأثیر خود قرار دهند؛ بلکه این نوسانات بیش از اینکه به دلیل تحرکات و اقدامات عموم مردم باشد، در جای دیگری ریشه دارد. در واقع باید به سراغ دیگر نهادهای دارنده پول و سرمایه، مانند بانک ها رفت؛ زیرا آنها با ورودهایی که طی سال های گذشته به بازارهایی، مانند طلا، ارز و ملک داشته اند، موجب نکانه های قیمتی بالا در این بازارها شده اند.»

این استاد دانشگاه یادآور شد: «درست است که مردم در این میان به دلیل نگرانی از مسائل سیاسی و کاهش ارزش پول ملی گاه ها ریال مازادی را که به عنوان پس انداز و اضافه در اختیار دارند در بازار ارز و طلا سرمایه گذاری کنند، البته همه مردم نیز پس انداز ندارند؛ بلکه قشر خاصی مشمول این موضوع می شوند، اما مردم مقصر نکانه های قیمتی در بازار ارز و طلا نیستند، پس باید به سراغ بانک ها و نهادهای دیگر رفت که به اصطلاح از آنها به عنوان دانه درشت ها یاد می شود و موانع قانونی برای دلالی پیش پای آنها گذاشت.»

بغزیان خاطر نشان کرد: «اگر قرار است جلوی سفته بازی و سوداگری در بازار ارز و طلا گرفته شود، قطع به یقین باید جلسوی بانک ها و دیگر سازمان هایی که بخشی از آنها دولتی هستند، ایستاد و مانع تحریک تقاضا در بازار شد. باید دنبال آنها برای مؤاخذه و فشار برای عرضه ارز و طلا به بازار بود. در این صورت است که قیمت ارز و طلا نکانه اساسی به سمت نزول و افت پیدا می کند؛ زیرا اینها دارندگان اصلی ارز و طلا به شمار می روند.»

این کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی

ساحل عباسی

خبرنگار

کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی گفت: «در صورتی که دولت اراده کند و بخواهد، می تواند عوامل سوداگر در بازار را شناسایی کرده و خرید و فروش و سفته بازی را هزینه دار کند تا افراد نتوانند بدون حساب و کتاب در وضعیت حساس اقتصادی به سراغ معاملات بزرگ بروند و بازار را تحت تملک خواسته های خود در بیاورند.»

آلبرت بغزیان» کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی در گفت وگو با «صبح صادق» درباره نوسانات قیمت ارز و طلا طی هفته های گذشته و عوامل تأثیرگذار بر قیمت طلا و ارز در فضای هیجانی و واقعی اقتصاد به چند نکته مهم اشاره کرد و گفت: «آنچه در موضوع کاهش یا افزایش قیمت ارز و طلا مهم است، توجه کردن به متغیرهای تأثیرگذار بر کلان اقتصاد است؛ یعنی نباید به هوای اینکه مردم با اخبار سیاسی در صف عرضه قرار می گیرند یا با اخبار سیاسی در صف تقاضا قرار می گیرند، اینگونه عنوان کرد و این پیام را به بازار ارسال کرد که چون مردم به بازار برای خرید یا فروش هجوم آورده اند، بازار ارز و طلا دچار نوسان قیمتی شده است.»

وی در این باره خاطر نشان کرد: «بخشی از کاهش قیمت ارز و طلا طی روزهای گذشته که نشئت گرفته از اخبار سیاسی و اولین دور مذاکرات غیر مستقیم ایران و آمریکا بوده، منجر به آن شده که بخشی از مردمی که ریسک پذیر نیستند، به دلیل نگرانی از افت های مجدد قیمتی در صف عرضه و فروش قرار بگیرند؛ اما این تمام واقعیت نیست؛ یعنی اینگونه نیست که گمان کنیم چون مردم در صف فروش ارز و طلا قرار گرفته اند، بازار دچار نکانه های قیمتی شدید شده است؛ بلکه بخشی از این روند موضوع خوش بینی به اقتصاد و آینده

شاخص

ضربه چین به آمریکا

در پاسخ به ترفه های جدید دولت «دونالد ترامپ»، چین با توقف صادرات مواد معدنی کمیاب و آهن ربا های خاص، قلب تپنده صنایع حساس آمریکا از خودرو های برقی و جنگ افزار ها گرفته تا تراشه های مورد استفاده در صنعت هوافضا را نشانه گرفت. پیام روشن این اقدام هدفمند این است که ادامه جنگ تعرفه ای می تواند هزینه های سنگینی برای فناوری و امنیت ملی آمریکا در پی داشته باشد. روزنامه «نیویورک تایمز» در این باره نوشت: «چین صادرات طیف وسیعی از آهن ربا های خاص و مواد معدنی را به حالت تعلیق در آورده است؛ اقدامی که نه تنها تأمین قطعات مورد نیاز خودروسازان، شرکت های هوافضا، تولید کنندگان تراشه و پیمانکاران نظامی را تهدید می کند.»

منهای نفت

صادرات شیره انگور

«شیره انگور» یکی از محصولات سنتی ایران است که به دلیل خواص تغذیه ای و طبع گرم، در بازارهای خارجی به ویژه کشورهای سردسیر، مانند روسیه و عراق تقاضای بالایی دارد. در سال ۱۴۰۳، تولید شیره انگور در شهرستان استهبان به ۲۴۰ تن رسید که نشان دهنده ظرفیت بالای تولید این محصول در ایران است. صادرات شیره انگور به صورت فله ای و بسته بندی شده انجام می شود و با توجه به قیمت مناسب و کیفیت بالا، ارزش آوری خوبی برای کشور به همراه دارد. این محصول به کشورهای گوناگونی صادر می شود و با سرمایه گذاری کم نیز می توان در این حوزه فعالیت کرد.

افزوده

تورم پنهان

«تورم پنهان» یکی از پیچیده ترین و در عین حال نادیده گرفته شده ترین اشکال گرانی در اقتصاد است. برخلاف تورم آشکار که با افزایش قیمت کالاها دیده می شود، تورم پنهان زمانی رخ می دهد که کیفیت کالا کاهش می یابد یا مقدار آن کمتر می شود، اما قیمت تغییر محسوسی نمی کند. برای نمونه، بسته ای که قبلاً ۵۰۰ گرم بود، حالا ۴۵۰ گرم شده، بی آنکه قیمتش تغییر کند. این نوع تورم اغلب از دید مصرف کننده پنهان می ماند و احساس فریب خوردگی پس از مدتی ظاهر می شود. تورم پنهان نه تنها قدرت خرید را کاهش می دهد؛ بلکه اعتماد عمومی به بازار و سیاست گذاران را نیز زیر سؤال می برد.

محور تمام حرکات حضرت صادق (ع) اقامه عزای سیدالشهداست

گفتاری از **حجت الاسلام سید احمد دارستانی**

داریم، از امام صادق(ع) است... دوازده کلاسی را که شیخ جعفر شوشتری برای اظهار محبت ما به سیدالشهداء(ع) گفته است، بررسی کنیم و ببینیم در کدام کلاس هستیم و تا کدام پله را بالا آمده‌ایم. سعی کنیم به مدد امام صادق(ع) یک پله دیگر بالا بیاییم. پله اول: انسان وقتی روضه حضرت(ع) را می‌شنود، نفسش تنگ شود و آه بکشد. می‌فرماید: «نفس المهوم لظلمنا تسبیح»؛ هر آهی که بکشی برایت عبادت می‌نویسم. انسان نمی‌تواند گریه کند؛ ولی دلش می‌سوزد و نفسش تنگ می‌شود و اذیت می‌شود. پله دوم: انسان آه روی آه، دلش به درد می‌آید. نمی‌تواند گریه کند؛ ولی مدام جابه‌جا می‌شود. ناراحت است که چرا نمی‌تواند اشک بریزد و زجه بزند. قلبش می‌سوزد.

پله سوم: انسان هاله‌ای از اشک در چشمش جمع شده؛ اما هر چه التماسش می‌کنی اشک پایین نمی‌آید، سپس خشک می‌شود. امام صادق(ع) می‌فرمایند: «هروقت این حالت برای تو پیش آمد زود دستانت را به‌سوی آسمان بلند کن و چند دعا کن. لحظه‌ای که در چشمت هاله‌ای از

اشک برای سیدالشهداء(ع) است، خداوند دارد با محبت به تو نگاه می‌کند تا هر چه می‌خواهی، به تو بدهد. پله چهارم: انسان دلش بشکند و قطره‌ای از این اشک به اندازه بال پشه، سرزیر شود. امام جعفر صادق(ع) می‌فرمایند: «هر کس به اندازهٔ بال پشه برای جدّ غریب حسین(ع) اشک بریزد، خدا همه گناهانش را می‌بخشد و بهشت بر او واجب می‌شود.»

پله پنجم: اگر قطره‌ای اشک از صورت کسی بر آتش جهنم بچکد، آتش جهنم خاموش می‌شود. گریه کن امام حسین(ع) با یک قطره اشکش می‌تواند تمام جهنمیان را از آتش جهنم خلاص کند. اشک‌هایی را که روی صورت‌تان می‌آید، کمی بردارید و به روی سینه‌تان بمالید، چون لحظهٔ جان دادن سنگینی روی سینه است، زیر گلویت بزن. ما یک‌بار قرار است بمیریم، باید خوب بمیریم. از مرگ در بستر بدتان بیاید. پله ششم: اگر اشک از چشمانت بیاید، روی صورتت بچکد و روی سینه‌ات بچکد. امام صادق(ع) می‌فرمایند: «هر کس این‌گونه گریه کند شبیه

امام صادق(ع) حدود ۶۵ سال عمر کردند. ایشان مظلومیت‌های پنهانی داشتند؛ مظلومیت‌هایی که انسان فقط با مطالعه تاریخ و مذهب شیعه و اهل سنت متوجه می‌شود که این‌ امام چرا اینقدر غریب و مظلوم است. از یک طرف باید با حکومت بنی عباس بجنگد که تازه حکومت را به‌دست گرفته و ادعای ولایت و امامت می‌کند. از طرف دیگر ادیان و مذاهبی آمدند؛ مانند حنبلی‌ها و شافعی‌ها و مالکی‌ها و حنفی‌ها که مردم را گمراه می‌کنند. از طرف دیگر از هم پاشیده شدن تجمع شیعه و محبت و رفاقت بین شیعه؛ اینها همه اتفاقاتی است که در زمان امام صادق(ع) می‌افتد. محور تمام حرکات حضرت صادق(ع) بر قصه اقامه عزای سیدالشهداء(ع) و زیارت قبر سیدالشهداء(ع) است. بعد از امام صادق(ع) برای اولین بار، شیعه دهه اول محرم می‌گیرند. اولین باری که برای سیدالشهداء(ع) دهه اول محرم گرفتند، زمان امام موسی کاظم(ع) بود. زحمتی که امام صادق(ع) کشید در زمان امام بعد خودش را نشان داد. بیش از نود درصد روایاتی که در باب زیارت سیدالشهداء(ع) و اقامه عزای ایشان

اساس صلاح و مصلحت‌های الهی چیست؟

در حالی‌که خداوند به تمامی امور آگاه است. ما باید باور کنیم که خداوند بهترین‌ها را برای ما می‌خواهد و او همواره در زندگی مان حاضر است. این ایمان می‌تواند به ما آرامش بدهد و در مواقع سخت ما را یاری کند.

تشخیص اینکه آیا یک اتفاق در زندگی ما صلاح ما بوده یا نه؟ می‌تواند از راهای گوناگونی انجام شود که اولین همین ندانستن‌های ماست. ما باید قبول کنیم که خیلی چیزها را نمی‌دانیم. اما اگر آگاهی‌های ما دارای قاعده و قانون درست خود نباشد، دچار اشتباه در تحلیل و استدلال می‌شویم و دست از تلاش و کوشش برمی‌داریم. به‌عبارتی، اگر نتوانیم درست این موضوع را درک کنیم، فکر می‌کنیم دیگر هیچ کاری نباید انجام بدهیم؛ چون نمی‌دانیم که این کار صلاح ما هست یا نه؟ آموزه‌های اسلامی به ما آموزش می‌دهد که در زندگی باید تلاش کنیم و به‌دنبال اهداف خود باشیم. این‌ تلاش باید با نیت خالص و به امید خداوند انجام شود. مثلاً در مسائل شغلی، تحصیلی یا اجتماعی باید نهایت سعی خود را بکنیم، ولی در عین حال باید نتیجه را به خداوند واگذار کنیم.

دوم آنکه باید به نتایجی که در هر اتفاق به‌دست می‌آوریم، توجه کنیم. گاهی اوقات، یک اتفاق ممکن است در ابتدا ناخوشایند به نظر برسد، اما با گذشت زمان، نتایج مثبت آن نمایان می‌شود. مثلاً از دست دادن یک شغل می‌تواند به فرصتی برای پیدا کردن شغل بهتر و متناسب‌تر بینجامد یا وقتی گره‌ای به کار ما می‌افتد

و موجب می‌شود راه جدیدی را پیش بگیریم و رشد بیشتری داشته باشیم، یعنی این اتفاق صلاح ما بوده و به ما کمک کرده است. در اصل باید بفهمیم که خدا هوای ما را دارد و ما را تنها نمی‌گذارد. در زندگی، نشانه‌هایی وجود دارد که می‌تواند به ما کمک کند تا مصلحت‌های الهی را درک کنیم. این نشانه‌ها ممکن است از طریق حوادث، احساسات درونی یا نظرات دیگران نمایان شود. باید به این نشانه‌ها توجه کنیم و آنها را به‌منزله راهنمایی از سوی خداوند در نظر بگیریم. مطالعه سیره و زندگی اهل بیت(ع) و بزرگان دین هم می‌تواند به ما کمک کند تا درک بهتری از مصلحت‌های الهی پیدا کنیم. آنها به ما یاد داده‌اند که چگونه در برابر چالش‌ها صبور باشیم و به خداوند اعتماد کنیم.

راهی دیگری که می‌توانیم پیش بگیریم، نزدیک شدن و ارتباط دائم با خداوند است. دعا کردن و درخواست راهنمایی از خداوند می‌تواند به ما کمک کند تا درک بهتری از وضعیت خود و اتفاقات زندگی مان پیدا کنیم. دعا می‌تواند آرامش و روشنی در دل ما ایجاد کند و ما را در مسیر صحیح هدایت کند. دعا کردن نه‌تنها ما را به خدا نزدیک‌تر می‌کند، بلکه به ما آرامش و امید می‌دهد. ضمن آنکه احساسات ما می‌تواند نشانه‌ای از صلاح و مصلحت باشد. اگر در نتیجه یک اتفاق، احساس آرامش و رضایت داریم، ممکن است نشان‌دهنده این باشد که آن اتفاق به‌نفع ما بوده است. البته این موضوع

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف

یکی از سؤالات اساسی زندگی بندگان خدا این است که صلاح و مصلحت خداوند بر چه پایه و اساسی است و چطور می‌توانیم تشخیص دهیم که یک اتفاق در زندگی صلاح ما بوده تا آن را تحمل کنیم و خود را تسلیم خواست خداوند کنیم؟ در این مورد باید گفت، صلاح و مصلحت خداوند بر پایه حکمت و علم بی‌پایان او قرار دارد. چیزی که ما آن را نداریم و در مورد آن نمی‌توانیم حتی فکر کنیم، خداوند به تمامی جزئیات زندگی ما و به آنچه برای ما بهترین است، آگاه است. در واقع ما فقط خودمان را می‌بینیم ؛ ولی خداوند همه موجودات و نظام عالم و حال و روزشان را می‌بیند. در قرآن کریم آمده است: «کَتَبَ عَلَیْکُمُ الْقِتَالَ وَهُوَ کَرُهُ لَکُمْ وَعَسَى اَنْ تَکْرَهُوا شَیْئًا وَهُوَ خَیْرٌ لَکُمْ وَعَسَى اَنْ تَحِبُّوا شَیْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَکُمْ وَاللّٰهُ یَعْلَمُ وَانْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ»؛ جنگ بر شما مقرر شد، در حالی که آن را ناخوش دارید. شاید چیزی را ناخوش بدانید و در آن خیر شما باشد و شاید چیزی را دوست داشته باشید و برای‌تان ناپسند افتد. خدا می‌داند و شما نمی‌دانید. (بقره/۲۱۶) این آیه تأکید می‌کند که ما نمی‌توانیم به‌طور کامل درک کنیم که چه چیزی برای ما خوب است و چه چیزی بد،

هم ارتباط مستقیم به رابطه ما با خداوند دارد. زیرا اوست که می‌تواند به قلب ما آرامش و صبر عطا کند. همه ما می‌دانیم در مواجهه با مشکلات و ناکامی‌ها، صبر و شکیبایی از اهمیت بالایی برخوردار است. باید یاد بگیریم که در زمان‌های سخت، صبر کنیم و منتظر ظهور مصلحت‌های الهی باشیم. این صبر می‌تواند به ما کمک کند تا درک بهتری از وضعیت خود پیدا کنیم. با پیروی از این اصول و تلاش برای ایجاد تعادل میان کوشش و تسلیم، می‌توانیم در مسیر درک مصلحت‌های الهی گام برداریم و به آرامش و رضایت در زندگی دست یابیم. یکی دیگر از کارهایی که در این زمینه باید انجام دهیم مشورت با افراد باتجربه و عاقل می‌تواند به ما کمک کند تا بهتر بتوانیم درک کنیم که یک واقعه چه تأثیری بر زندگی ما دارد و آیا به‌نفع ماست یا خیر؟ این موضوع که چه چیزی به صلاح ما هست و چه چیزی به صلاح ما نیست؟ یک موضوع حساس است. بنابراین باید با علم و درک کامل آن حرکت کنیم. ایمان به حکمت و مصلحت خداوند مهم‌ترین عامل در پذیرش وقایع زندگی است. ما باید به این باور برسیم که خداوند بهترین‌ها را برای ما می‌خواهد و حتی اگر در حال حاضر چیزی را نمی‌فهمیم، باید به او اعتماد کنیم. با این بینش و نگرش، می‌توانیم با آرامش بیشتری به زندگی نگاه کنیم و از هر واقعه‌ای در مسیر رشد و پیشرفت خود بهره ببریم.

ذوالفقار امیر مؤمنان

«ذوالفقار» شمشیر معروف امام علی(ع) به‌معنای دارنده فقرات و دارای خراش‌های ریز است. روایات می‌گویند ذوالفقار را جبرئیل از آسمان به پیامبر(ص) آورد که در جنگ‌های مختلف، به‌ویژه جنگ احد، از سوی امام علی(ع) استفاده شد و پیامبر(ص) فرمودند: «لا سیفَ الا ذوالفقار و لا فتی الا علی». ذوالفقار نمادی از قدرت و شجاعت امام علی(ع) است و در تاریخ اسلام و فرهنگ عامه نماد شجاعت و دفاع از حق شناخته می‌شود. نقل‌هایی می‌گویند این شمشیر پس از امام علی(ع) به نسل‌های بعدی منتقل شد؛ به گونه‌ای که مورخان آورده‌اند این شمشیر پس از امام رضاع(ع) به دست خلفای عباسی افتاد!

ملاک نجس بودن الکل!

پرسش:

۱- آیا الکل اتیلیک نجس است یا خیر؟ (ظاهراً این الکل در همه مست‌کننده‌ها وجود دارد و سبب مستی است).
۲- ملاک نجس بودن الکل چیست؟
۳- روشی که مست‌کننده بودن مشروب را ثابت کند، کدام است؟

پاسخ:

۱- هر یک از اقسام الکل که مست‌کننده و در اصل مایع باشد، بنا بر احتیاط نجس است.
۲- ملاک نجاست الکل این است که مست‌کننده‌ها و در اصل مایع باشد.
۳- اگر خود مکلف یقین نداشته باشد، خبر دادن اهل خبره مورد اطمینان کافی است.
اجوبة الاستفتانات، آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، سؤال ۳۰۷

مهربان باش

علامه حسن حسن‌زاده آملی: خلوت شب را از دست مده و به حقیقت بگو الهی آمدم تا کامروا گردی، سخن و خوراک و خواب باید به قدر ضرورت باشد «کلوا واشربوا و لا تسرفوا» با عهد الله که قرآن مجید است، هر روز تجدید عهد کن. صمیمانه دست توصل به دامن پیغمبر(ص) و آتش(ع) دراز کن که آن خویان خدا و وسایط فیض هستند «اللهم صل علی محمد و آل محمد»؛ نمی‌گویم مقدس نباش، ولی مقدس عاقل باشد... سوره مبارکه اخلاص را بر زبان داشته باش و با خلق خدا مهربان باش. از سخنان ناهنجار اگر چه به مزاح باشد بر حذر باش.

دین

شماره ۱۱۸۴ | دوشنبه اول اردیبهشت ۱۴۰۴

صداق

در روز قیامت تنهائیم؟

حسن نوروزی

کارشناس علوم اسلامی

یکی از آیات تأمل‌برانگیز قرآن کریم که با زبانی صریح و قاطع، انسان را به مواجهه با حقیقت وجودی خویش در روز قیامت دعوت می‌کند، آیه ۹۴ سوره انعام است. «وَلَقَدْ جِئْتُمُوْا فُرَادٰی کَمَا خَلَقْنَاکُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرْکُنتُمْ مَّا خَوَّلَناکُمْ وَّرَءَا ظُهُورُکُمْ وَما نَزٰی مَعَکُمْ شُعَءَاکُمْ الَّذِیْنَ رَعٰیْتُمْ اَنَّهُمْ فِیْکُمْ شُرَکَآءُ لَقَدْ قَطَعْتَ بَیْنَکُمْ وَصَلَ عَنکُمْ مَّا کُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ»؛ و همانا شما تنها نزد ما آمدید، همان‌گونه که بار نخست شما را آفریدیم، و آنچه به شما عطا کرده بودیم، پشت سر خود گذاشتید، و شفیعیانی را که گمان می‌کردید در میان شما شریک [خدا] هستید، با شما نمی‌بینیم. همانا پیوند میان شما گسسته شده و آنچه گمان می‌کردید، از شما گم شده است. خداوند در این آیه با تأکید بر تنهائی انسان در برابر پروردگار، تصویری روشن از لحظه‌ای ارائه می‌دهد که هیچ چیزی جز اعمال انسان همراه او نیست. این آیه هشداری است به انسان‌ها که در زندگی دنیوی، فریب زرق‌وبرق مادیات و توهمات شرک‌آلود را نخورند و سرمایه‌های الهی را در مسیر آخرت به کار گیرند.

عبارت «فُرَادٰی» (تنها و تکتک) در این آیه، عمق تنهائی انسان در برابر خالق را نشان می‌دهد. انسان در دنیا با پیوندهای خانوادگی، اجتماعی و مادی احاطه شده است، اما در روز قیامت، این پیوندها گسسته می‌شود. نه ثروت، نه قدرت و نه حتی شفیعیانی که انسان به اشتباه آنها را شریک خدا می‌پنداشت، نمی‌توانند او را یاری کنند. این تنهائی، هم ترسناک است و هم بیدارکننده؛ ترسناک برای کسانی که عمر خود را در غفلت سپری کرده‌اند و بیدارکننده برای آنانی که می‌خواهند پیش از دیر شدن، بار بازگشت به خدا را بیابند. خداوند در بخش دیگری از آیه درباره نعمت‌های الهی هشدار می‌دهد و می‌فرماید: «وَتَرْکُنتُمْ مَّا خَوَّلَناکُمْ وَّرَءَا ظُهُورُکُمْ»؛ یعنی آنچه به شما عطا کردیم، پشت سر خود رها کردید. این عبارت به نعمت‌های مادی و معنوی اشاره دارد که خداوند به انسان ارزانی داشته است که از مال و مقام گرفته تا عقل، ایمان و فرصت زندگی. این نعمت‌ها امانت‌هایی هستند که انسان موظف است آنها را در مسیر رضایت الهی به کار گیرد؛ اما بسیاری از انسان‌ها، این نعمت‌ها را در راه لذت‌جویی‌های زودگذر یا کسب قدرت و شهرت هزینه می‌کنند و در نهایت، در روز قیامت دست خالی می‌مانند. یکی از نکات کلیدی این‌ آیه، نقد شرک و باورهای نادرست درباره شفاعت است. خداوند با صراحت اعلام می‌کند شفیعیانی که انسان‌ها در دنیا به آنها دل بسته بودند، در قیامت غایب خواهند بود. این بخش از آیه، هشداری است به کسانی که به جای توکل به خدا، به موجودات یا اشیاء دیگر امید بسته‌اند. شرک، چه در قالب بت‌پرستی آشکار و چه در شکل مدرن آن، مانند وابستگی افراطی به مادیات، انسان را از مسیر توحید دور کرده و در نهایت، او را در برابر خدایی پناه می‌کند. آیه ۹۴ سوره انعام برای انسان معاصر نیز پیامی عمیق دارد. در جهانی که مادی‌گرایی و مصرف‌زدگی به ارزش تبدیل شده، این آیه ما را دعوت می‌کند تا درباره اولویت‌های زندگی خود بازاندیشی کنیم.

بررسی چشم‌انداز مذاکرات هسته‌ای ایران و آمریکا
در گفت‌وگو با پژوهشگر امنیت بین‌الملل

منافع ایران باید در اولویت باشد

گروه پرونده

صبح صادق

«حسین مهدی تبار» پژوهشگر حوزه امنیت بین‌الملل، در گفت‌وگویی اختصاصی رویکرد ایران در مذاکرات هسته‌ای، نقش میانجی‌گران منطقه‌ای، چالش‌های احتمالی و واکنش‌های بازیگران منطقه‌ای و بین‌المللی را تحلیل کرده است. وی با اشاره به تجربیات گذشته، بر لزوم بهره‌گیری از نظرات کارشناسی برای دستیابی به توافقی پایدار و در راستای منافع ملی تأکید می‌کند. مهدی تبار درباره اهداف اصلی ایران از مذاکرات گفت: «به نظر می‌رسد رهبری دو هدف عمده را دنبال می‌کنند: نخست، تعیین خطوط قرمز مذاکرات با تکیه بر تجربه برجام برای جلوگیری از تکرار کاستی‌های آن. دوم، اعلام حمایت از تیم مذاکره‌کننده با تأکید بر خوش‌بینی به توانایی‌های داخلی و موافقت با توسعه مذاکرات. درباره تغییر رویکرد، احتمالاً نامه اخیر دونالد ترامپ که صرفاً بر مذاکره در موضوع هسته‌ای تأکید دارد، نقش داشته است. این امر نوعی عقب‌نشینی از شروط دوازده‌گانه پیشین دولت ایالات متحده به شمار می‌آید و مورد استقبال ایران قرار گرفته است.»

این کارشناس امنیت بین‌الملل با اشاره به نقش عمان در این مذاکرات، گفت: «عمان به دلیل سیاست بی‌طرفی و روابط تاریخی خوب با ایران، به‌عنوان میانجی مورد اعتماد شناخته می‌شود و بارها از حقوق ایران حمایت کرده است. برخلاف امارات، ایران میانجی‌گری عمان را پذیرفته است. پیشنهاد میانجی‌گری روسیه نیز مطرح بود، اما ایران برای اجتناب از تبدیل شدن به ابزار بازی قدرت‌های بزرگ، آن را نپذیرفت.»

چشم‌انداز توافق با آمریکا

وی درباره احتمال دستیابی به توافق گفت: «این موضوع به اراده طرف آمریکایی بستگی دارد. ایران آماده پذیرش محدودیت‌های مشابه برجام در غنی‌سازی و نظارت آژانس است. اگر آمریکا به جای هدف برچیدن برنامه هسته‌ای ایران، به دنبال توافقی معقول باشد، راه برای توافق در کلیات باز است. اما اظهارات اخیر ویتکاف نشان می‌دهد آمریکا به دنبال امتیازات بیشتری است که ممکن است مورد پذیرش ایران قرار نگیرد.»

مهدی تبار با اشاره به چالش‌های پیش‌روی مذاکرات، افزود: «حذف اروپا از مذاکرات ممکن است به واکنش تند اروپایی‌ها، مانند

فعال‌سازی مکانیسم ماشه منجر شود. دولت ترامپ اعتقاد چندانی به مرجعیت آژانس ندارد و ممکن است خواستار بازرسان آمریکایی باشد که ایران با آن مخالف است. همچنین، آمریکا خواستار خروج مواد غنی‌شده از ایران است، اما ایران آن را ابزار بازدارندگی می‌داند. در نهایت، هنوز مشخص نیست آمریکا کدام تحریم‌ها را رفع خواهد کرد.»

واکنش‌های جهانی
به توافق احتمالی

این کارشناس امنیت بین‌الملل درباره واکنش سایر کشورها به مذاکرات، گفت: «برخلاف سال ۲۰۱۵، کشورهای مانند عربستان و ترکیه احتمالاً از توافق استقبال می‌کنند، زیرا کاهش تنش بین ایران و آمریکا را به نفع منطقه می‌دانند؛ اما رژیم صهیونیستی، اگر توافق به برچیدن کامل برنامه هسته‌ای ایران منجر نشود، آن را تهدید می‌بیند و ممکن است به خرابکاری دست بزند.»

وی افزود: «اروپا احتمالاً واکنشی منفی نشان خواهد داد، مشابه نقش اخلاک‌گرایانه فرانسه پیش از برجام. اما روسیه و چین از حل پرونده هسته‌ای ایران استقبال می‌کنند. چین، به‌ویژه به دلیل روابط اقتصادی با ایران، مخالف فشار حداکثری بر تهران است.»

آینده مذاکرات

وی درباره آینده مذاکرات گفت: «پیش‌بینی دقیق زود است، اما مرحله اول مذاکرات، طبق بیانات رهبری، خوب پیش رفته است. با این حال، چالش‌هایی در ادامه محتمل است. جزئیات توافق اهمیت بسیاری دارد و بعید است توافق نهایی به‌زودی حاصل شود. احتمالاً در مرحله اول شاهد توافقی موقت خواهیم بود. ایران با درس گرفتن از گذشته، با خروج مواد غنی‌شده از کشور مخالفت کرده و مذاکره مستقیم با آمریکا را به جای اروپا انتخاب کرده است، زیرا آمریکا طرف اصلی دعواست؛ اما نگرانی برخی در ایران این است که مذاکرات به جای تمرکز بر رفع تحریم‌ها، برای جلوگیری از جنگ باشد که این رویکرد خطرناک است.» وی در پایان افزود: «منافع ایران باید در اولویت باشد و این امر جز بسا بهره‌گیری از نظرهای کارشناسی محقق نمی‌شود. برخلاف دوره برجام، باید از کنار گذاشتن طیف‌های گوناگون کارشناسی پرهیز شود و همه کارشناسان بر جسته در فرآیند تصمیم‌گیری مشارکت داشته باشند تا توافقی موفق حاصل شود.»

دیپلماسی در سایه بی‌اعتمادی

مروری بر مذاکرات ایران و آمریکا پس از انقلاب اسلامی

همواره بر چند اصل استوار بوده است: استقلال، عزت ملی و ردّ هرگونه تحمیل خارجی. ایران بارها اعلام کرده است، آماده گفت‌وگو در شرایط برابر و بدون پیش‌شرط است، اما هرگز حاضر به مذاکره تحت فشار یا تهدید نیست. این رویکرد در تجربه تاریخی ملت ایران ریشه دارد که بارها شاهد بدعهدی آمریکا بوده است؛ از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ علیه دولت مصدق تا حمایت از رژیم صدام در جنگ تحمیلی علیه ایران. رهبر حکیم انقلاب اسلامی در این باره فرموده‌اند: «ما به مذاکره خوش‌بین نیستیم، چرا که تجربه نشان داده آمریکا به تعهدات خود پایبند نیست.» این دیدگاه که مبتنی بر واقع‌گرایی استراتژیک است، مانع از آن شده است که ایران در دام وعده‌های فریبنده آمریکا گرفتار شود. با این حال، ایران هیچ‌گاه در هسای گفت‌وگو را به‌طور کامل بسته و در مواردی که منافع ملی اقتضا کرده، با هوشمندی وارد مذاکره شده است.

چشم‌انداز آینده:

مذاکره با حفظ اقتدار

با نگاهی به تاریخ مذاکرات ایران و آمریکا، می‌توان دریافت جمهوری اسلامی همواره از موضع قدرت و عزت وارد گفت‌وگو‌ها شده است. ایران که استقلال خود را در برابر قدرت‌های جهانی حفظ کرده، نشان داده است می‌تواند در عین مذاکره، از منافع ملی خود دفاع کند. تجربه برجام، هرچند با بدعهدی آمریکا ناکام ماند، اما درس‌های ارزشمندی برای ایران به همراه داشت. این تجربه نشان داد، تنها با تکیه بر توان داخلی و حفظ اقتدار ملی می‌توان در برابر زیاده‌خواهی‌های آمریکا ایستادگی کرد.

در وضعیت کنونی، با توجه به تحولات جهانی و منطقه‌ای، احتمال مذاکرات جدید میان ایران و آمریکا همچنان مطرح است؛ اما هر گونه گفت‌وگویی، تنها در صورتی موفقیت‌آمیز خواهد بود که آمریکا از سیاست‌های خصمانه خود دست بکشد و به تعهدات بین‌المللی پایبند باشد. ایران با اتکا به توان دفاعی، اقتصاد مقاومتی و حمایت ملت خود، در هر مذاکره‌ای از موضع قدرت وارد خواهد شد.

جمع‌بندی

مذاکرات ایران و آمریکا پس از انقلاب اسلامی، روایتی از مقاومت در برابر تحمیل و تلاش برای حفظ استقلال است. جمهوری اسلامی با پایبندی به اصول خود، نشان داده است حاضر به معامله بر سر منافع ملی نیست. این رویکرد نه تنها عزت ایران را در برابر قدرت‌های جهانی حفظ کرده، بلکه الگویی برای سایر ملت‌های آزاده در برابر زیاده‌خواهی‌های استکباری ارائه داده است. آینده روابط ایران و آمریکا هر چه باشد، در گرو تغییر رفتار ایالات متحده و احترام به حقوق ملت ایران خواهد بود.

برنامه هسته‌ای ایران، که از دهه ۱۳۸۰ به یکی از موضوعات اصلی اختلاف میان دو کشور تبدیل شد، بستری را برای مذاکرات پیچیده و چندجانبه فراهم آورد. در این مذاکرات، که عمدتاً در قالب گروه ۵+۱ (آمریکا، انگلیس، فرانسه، روسیه، چین و آلمان) انجام می‌شد، ایران با قاطعیت از حق خود برای استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای دفاع کرد. اوج این مذاکرات در دولت یازدهم به ریاست «حسن روحانی» و در سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴ رقم خورد. گفت‌وگوهای فشرده در ژنو، لوزان و وین، که با حضور مستقیم مقامات ایرانی و آمریکایی همراه بود، به امضای برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) در تیرماه ۱۳۹۴ منجر شد. برجام به منزله توافقی تاریخی، نه تنها دستورالعملی برای ایران در برابر قدرت‌های جهانی بود؛ بلکه نشان‌دهنده توانایی جمهوری اسلامی در مذاکره از موضع قدرت و عزت بود. ایران در این مذاکرات، با تأکید بر خطوط قرمز خود، از جمله حفظ زیرساخت‌های هسته‌ای و ردّ هرگونه مداخله در امور داخلی، توانست توافقی متوازن را به دست آورد.

با این حال، خروج یک‌جانبه آمریکا از برجام در اردیبهشت ۱۳۹۷ به دستور «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور وقت آمریکا، بار دیگر چهره غیرقابل اعتماد ایالات متحده را آشکار کرد. این اقدام، که با اعمال تحریم‌های ظالمانه علیه ملت ایران همراه شد، نشان داد، آمریکا به دنبال مذاکره برای حل منطقی مسائل نیست، بلکه هدفش تحمیل اراده خود بر دیگران است. رهبر فرزانه انقلاب اسلامی، آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، بارها در این باره تأکید کرده‌اند: «گفت‌وگو در نگاه آمریکایی‌ها، به معنای وادار کردن طرف مقابل به پذیرش خواسته‌های آنهاست و جمهوری اسلامی زیر بار چنین تحمیلی نخواهد رفت.» این موضع، مبنای سیاست خارجی ایران در برابر آمریکا باقی ماند.

مذاکرات غیرمستقیم
و تبادل زندانیان

در کنار پرونده هسته‌ای، مذاکرات ایران و آمریکا در مواردی، چون تبادل زندانیان نیز قابل توجه است. یکی از نمونه‌های برجسته، تبادل زندانیان در آذر ۱۳۹۸ بود که طی آن، یک شهروند آمریکایی به نام «ژیاو وانگ» در ازای آزادی «مسعود سلیمانی» دانشمند ایرانی آزاد شد. این مذاکرات، که با میانجی‌گری سوئیس انجام شد، نشان‌دهنده آمادگی ایران برای گفت‌وگو در موضوعات محدود و مشخص بود، مشروط بر اینکه منافع ملی و عزت ایران حفظ شود. دونالد ترامپ در واکنش به این تبادل، از ایران به دلیل «مذاکرات منصفانه» تشکر کرد، اما این اظهارات توانست بی‌اعتمادی عمیق ایران به سیاست‌های آمریکا را تغییر دهد.

مواضع اصولی

جمهوری اسلامی

مواضع جمهوری اسلامی در مذاکرات با آمریکا

پرونده هسته‌ای:

نقطه اوج دیپلماسی

مهم‌ترین فصل مذاکرات ایران و آمریکا پس از انقلاب، به پرونده هسته‌ای ایران بازمی‌گردد.

دیپلماسی

در مسیر حفظ منافع ملی

مذاکرات ایران و آمریکا در عمان؛ تبیین مواضع اصولی ایران و چشم‌انداز پیش رو

مذاکرات حفظ می‌کند.

♦ چشم‌انداز مذاکرات پیش‌رو

دور دوم مذاکرات، که در تاریخ ۳۰ فروردین ۱۴۰۴ برگزار شد، فرصتی دیگر برای سنجش جدیت آمریکا در رفع تحریم‌ها و بازگشت به تعهدات بین‌المللی خواهد بود. تا هنگام درج این گزارش که همزمان با برگزاری دور دوم مذاکرات نگارش شده است با توجه به اظهارات مقامات دو طرف، که مذاکرات را «مثبت و سازنده» توصیف کرده‌اند، می‌توان انتظار داشت که گفت‌وگوها در مرحله تبادل مواضع اولیه به سراغ تدوین چارچوب‌های کلی توافق بروند. موفقیت این مذاکرات به عوامل متعددی بستگی دارد.

نخست، آمریکا باید از تکرار اشتباهات گذشته، از جمله طرح پیش‌شرط‌های غیر واقعی یا تهدید به اقدام نظامی خودداری کند. اظهارات اخیر دونالد ترامپ، که از احتمال حمله نظامی در صورت شکست مذاکرات سخن گفته بود، نشان‌دهنده تداوم ذهنیت تهاجمی در سیاست خارجی آمریکاست. ایران با تکیه بر توان دفاعی و دیپلماسی فعال خود، نشان داده است چنین تهدیدهایی تأثیری بر اراده آن نخواهد داشت.

دوم، هرگونه توافق احتمالی باید شامل لغو کامل و قابل راستی‌آزمایی تحریم‌ها باشد. ایران بارها اعلام کرده است، بدون تضمین‌های ملموس، حاضر به پذیرش محدودیت‌های جدید نیست. تجربه برجام نشان داد، بدون سازکارهای حقوقی قوی، تعهدات آمریکا قابل اتکانیستند.

سوم، نقش میانجی‌گری عمان و حمایت کشورهای منطقه از مذاکرات، می‌تواند به کاهش تنش‌ها کمک کند. عمان، که به‌طور سنتی نقشی بی‌طرف در روابط ایران و آمریکا ایفا کرده، بار دیگر نشان داد می‌تواند بستری مناسب برای گفت‌وگوهای سازنده فراهم آورد. تقویت دیپلماسی منطقه‌ای، از جمله همکاری با کشورهای همسایه، یکی از نقاط قوت راهبرد ایران در این مذاکرات بوده است.

♦ جمع‌بندی

مذاکرات جاری جلسه‌ای از اقتدار دیپلماتیک ایران در برابر سیاست‌های خصمانه آمریکا بود. جمهوری اسلامی با تأکید بر حفظ استقلال، عزت ملی و حقوق هسته‌ای خود، نشان داد که آماده گفت‌وگو در شرایط برابر است، اما هرگز زیر بار تحمیل نخواهد رفت. مواضع قاطع ایران، که در تجربه تاریخی و اصول انقلابی ریشه دارد، مذاکرات را به سمتی هدایت کرد که آمریکا ناچار به پذیرش واقعیت‌های جدید شد. چشم‌انداز مذاکرات پیش‌رو، هرچند با ابهاماتی همراه است؛ اما با توجه به هوشمندی ایران در مدیریت دیپلماسی، می‌تواند به نتایجی در راستای منافع ملی منجر شود. موفقیت این گفت‌وگوها، مشروط به تغییر رفتار آمریکا و احترام به حقوق ملت ایران خواهد بود. جمهوری اسلامی، با اتکا به توان داخلی و حمایت ملت خود، در هر سناریویی از موضع قدرت به پیش خواهد رفت.

ملت است. ایران در این مذاکرات، نه تنها از غنی‌سازی در چارچوب نیازهای صلح‌آمیز خود دفاع کرد؛ بلکه هرگونه مداخله در مسائل منطقه‌ای یا برنامه موشکی خود را به‌عنوان خط قرمز اعلام کرد. این موضع، که در دکترین دفاعی و استقلال‌طلبانه ایران ریشه دارد، پاسخی محترمانه، اما قاطع به فشارهای آمریکا بود که در سال‌های اخیر تلاش کرده‌اند موضوعات غیرهسته‌ای را به مذاکرات تحمیل کنند.

هشدارهای مقامات ایرانی، از جمله «علی شمخانی» مشاور سیاسی رهبر معظم انقلاب نیز در آستانه مذاکرات، وزن دیپلماتیک ایران را تقویت کرد. شمخانی با تأکید بر اینکه هرگونه اقدام نظامی علیه ایران با پاسخ‌های بازدارنده‌ای چون قطع همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی همراه خواهد بود، نشان داد ایران در برابر تهدیدهای آمریکای منفعل نخواهد ماند. این موضع پیام روشنی به طرف آمریکایی ارسال کرد که مذاکره تنها در شرایط برابر و بدون تهدید امکان‌پذیر است.

♦ **مواضع اصولی ایران: اقتدار در برابر فشار**

جمهوری اسلامی ایران در مذاکرات عمان، بار دیگر ثابت کرد حاضر به پذیرش هیچ‌گونه تحمیلی نیست. عباس عراقچی پس از پایان دور اول مذاکرات، ضمن توصیف فضای گفت‌وگوها به‌عنوان «سازنده»، تأکید کرد که هرگونه تفاهم نیازمند احترام متقابل و رعایت منافع ایران است. وی همچنین اشاره کرد، در صورت جدیت طرف مقابل، امکان دستیابی به چارچوب‌های اولیه توافق وجود دارد، اما این امر مشروط به کنار گذاشتن مواضع زیاده‌خواهانه آمریکا خواهد بود.

یکی از نقاط قوت مواضع ایران، تأکید بر حفظ دستاوردهای هسته‌ای به عنوان حق مسلم

♦ **تجربه تاریخی و درس‌های گذشته**

۱۵ مذاکره بین‌المللی مهم ایران پس از پیروزی انقلاب

در تقویم تاریخی انقلاب اسلامی، در ۱۷ بهمن سال ۱۳۶۱ و همزمان با عملیات «والفجر قدماتی»، خیر اولین مرحله دستگیری سران حزب توده منتشر شد. دومین مرحله دستگیری سران حزب توده در هفتم اردیبهشت سال ۱۳۶۲ به نام عملیات «امیرالمؤمنین» صورت پذیرفت و از این تاریخ به بعد حزب توده منحل اعلام شد. گفتنی است، سران حزب توده تصور می‌کردند نظام جمهوری اسلامی دستگاه اطلاعاتی منسجمی ندارد، آنها باور نداشتند که معاونت اطلاعات و عملیات سپاه با همکاری مجموعه‌های مردمی همه چیز را تحت کنترل دارد و نظام و انقلاب را از توطئه‌های شُرق و غرب سلامت و مصون می‌دارد. آنها گمان برده بودند «کوزیچکین» افسر ارشد سابق سازمان «کاگب» که در پوشش دیپلماتیک معاون کنسولگری شوروی در تهران بود، رابط اصلی سفارت شوروی و سازمان «کاگب» با حزب توده است. وی در اوایل سال ۱۳۶۱ از ایران رفت و به دولت انگلستان پناهنده شد، لذا آنها احساس کردند که از آنجا ضربه خورده‌اند؛ در حالی که به گفته «کوزیچکین» سران حزب توده برای ارسال اطلاعات جمهوری اسلامی به مسکو پیش‌قدم شدند. در مراجعه یکی از اعضای حزب توده به سفارت شوروی «کاغذ تا شده‌ای» را زیر کمریند خود درآورد و با اشاره فرمانده که پیغامی از طرف رهبر حزب توده برای سفارت دارد؛ اما واقعیت این است که ساعت ۴:۳۰ بامداد روز ۱۷/۱۱/۱۳۶۱ نخستین مرحله عملیات قدماتی فروپاشی حزب توده با دستگیری «نورالدین کیانوری» «بیر اول کمیته مرکزی حزب و همسرش «مریم فیروز» عضو هیئت سیاسی کمیته مرکزی حزب آغاز شد. در نخستین ساعات بامدادی همان روز بخش مهمی از مراکز پنهانی حزب توده به تصرف نیروهای سپاه درآمد و حدود چهل نفر از چهره‌های برجسته حزب توده و عناصر کلیدی کمیته مرکزی و کادر درجه اول این حزب دستگیر شدند، بلافاصله تخلیه اطلاعاتی این عناصر با طبقه‌بندی حفاظتی بالا در دستور کار قرار گرفت. در فاصله کمتر از دو ماه اطلاعات کلیدی فراوانی پیرامون حزب توده به دست آمد و سازمان‌های مخفی و نظامی، شبکه نفوذی و جاسوسی و همچنین طرح‌های براندازی این حزب کشف شد. ابعاد اطلاعات کشف شده به حدی بود که کادر رهبری حزب توده تصور آن را نمی‌کرد و طرحی را برای جبران و جایگزینی آن پیش‌بینی نکرده بود تا اینکه دومین مرحله عملیات به نام حضرت امیرالمؤمنین(ع) بر مبنای اطلاعات کشف شده در مرحله نخست در شب میلاد امام علی(ع) در هفتم اردیبهشت‌ماه ۱۳۶۲ آغاز شد. در گام نخست، فرج‌الله میزانی مسئول تشکیلات کلی، انوشیروان ابراهیمی مسئول فرقه دموکرات آذربایجان، محمد مهدی پرتویی مسئول سازمان‌های مخفی و نظامی، رحمان هاتفی مسئول وقت سازمان ایالتی تهران، چهار عضو رهبری حزب توده دستگیر شدند. در این عملیات ۱۷۰ نفر از کادرهای حزبی، اعضای سازمان مخفی و نظامی و عوامل جاسوسی و نفوذی در تهران و همچنین بیش از ۵۰۰ نفر در شهرستان‌ها دستگیر شدند، سه محل جاسازی اسلحه شامل ۲۰۰ قبض انواع سلاح کمری، تفنگ ۳،۳ کلاشینکف، آرپی‌جی ۷، و مقادیر زیادی فشنگ و نارنجک و صدها دستگاه اتومبیل و موتورسیکلت و همچنین انواع وسایل چاپ و تکثیر و آرشیوهای محرمانه حزبی و پول نقد به دست آمد.

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

یکی از تلخ‌ترین حوادث نهضت اسلامی ملت ایران، تجاوز به مدرسه فیضیه قسم بود. عصر دوم فروردین سال ۱۳۴۲، عزاداری در مدرسه فیضیه بر پا بود، جمعیت بسیاری از هر طبقه و قشر جامعه حضور یافته بودند. کامیون‌های سرباز مسلح در میدان آستانه مقابل مدرسه فیضیه متوقف بودند و مأموران امنیتی محل را در محاصره داشتند. اوضاع غیرعادی بود. قیافه‌های غیر آشنا با مسجد و مدرسه بسیار دیده می‌شد. رفت‌وآمد مأموران حاکی از پیش‌بینی یک واقعه بود.

گوینده بالای منبر درباره زندگی حضرت صادق(ع) و مبارزات آن حضرت صحبت می‌کرد تا اینکه به حوزه علمیه قم به منزله دانشگاه امام صادق(ع) رسید و از اینکه حفظ و حراست احکام اسلام و استقلال کشور به آنها ارتباط مستقیم دارد، یاد کرد و در همین حال بدون اینکه ضرورت باشد، صلوات‌فرستادن جمعی آغاز شد و سخن گفتن ناطق را مشکل کرد. ناطق از مردم خواست بی‌ج صلوات نفرستند و تصور کرد تشخیص ندهاند. در همین زمان یکی از روحانیون وقتی دید اطراف او صلوات نایجا می‌فرستند، به آنان اعتراض کرد و یکباره مورد هجوم همان مأموران آماده و پراکنده قرار گرفت که نزدیک منبر بودند. واعظ سعی داشت مجلس را آرام کند و به سخن ادامه دهد، ولی متوجه شد موضوع بیش از اینهاست و پارازیت ترک نمی‌شود، ناگهان فریاد کشید: «آی مردم آی مسلمانانی که از صدها فرسنگ راه به این شهر مقدس آمده‌اید به شهر و دیار خود که بازگشتید به همه برسانید که دیگر به روحانیت اجازه ذکر مصیبت برای رئیس مذهب جعفری هم نمی‌دهند…»

ناگاه صلوات بلند شد و امکان ادامه سخن نیافت و پایین آمد و یکی از مأموران رژیم بلند شد میکروفون را در اختیار گرفت و فریاد زد: «به روح پرتوح اعلی حضرت فقید رضا شاه کبیر!...» بلندگو قطع شد و جمعی فریاد زدند که خفه شو! اجتماع به هم ریخت عده‌ای فرار کردند، جمعی فریاد می‌زدند، بیشتر حیرت زده بودند که حمله و گریز برای چیست! هجوم جمعی به سوی در

خروجی، بیرون رفتن را مشکل کرد. طولی نکشید که فقط طلاب و مأموران لباس عوض کرده باقی ماندند و تعداد آنها را حدود هزار نفر یا بیشتر ذکر کرده‌اند که همه آنها سرها را به فرم آلمانی زده بودند. لباس‌های یک‌شکل پوشیده بودند و فریاد‌هایمانگی را اسر می‌دادند که «جاوید شاه» و به طلاب حمله می‌کردند. محصلان علوم اسلامی که تا آن لحظه تماشاگر بودند، در مقابل حمله به دفاع برخاستند، نرده طبقه دوم مدرسه را خراب کردند و با آجر به سوی شاه‌پرستان حمله کردند و در طبقه دوم سنگر گرفتند.

در این هنگام صحنه عوض شد و نیروی امدادی شهربانی وارد معرکه شد و پاس‌بان‌های مسلح و قوایی که در مقابل مدرسه مهیا بودند، به همکاران در لباس دهقان خود پیوستند و مدرسه فیضیه میدان نبرد شد، رگبار گلوله شروع شد، تعدادی از طلاب از ارتفاع پرتاب شدند.

هزاران نفر از مردم در «میدان آستانه» ناظر هجوم مسلحانه مأموران به مدرسه فیضیه بودند و احتمال حمله آنها به مأموران می‌رفت که با گاز اشک‌آور و کمک سر نرزه متفرق شدند. گروه‌های ۵ یا ۶ نفری تنظیم شده به حجره طلاب حمله کردند و

دهلیز

ارادتمند فراماسونری

نگاهی به عضویت دیکتاتور پهلوی در لژهای فراماسونری

بود. ایشان شخصاً به بنده فرمودند: «اردشیر خان! پدر ما به منافع بریتانیای کبیر خدمات ارزنده‌ای کرد و با ایجاد حکومت مقتدر پهلوی(!) جلوی حرکت اتحاد شوروی به طرف هندوستان و خلیج فارس را گرفت و کمونیست‌ها و انقلابیون را سرکوب کرد. خود ما هم از اولین روزهای سلطنت در جهت منافع حیاتی انگلستان و متحدان آن حرکت کرده‌ایم! اکنون آنها از استادی اعظم شریف امامی در برابر ما حمایت می‌کنند و این برای ما غیرقابل قبول است!»

بنده (زاهدی) عرض کردم: «حقیقت این است که خاندان امثال شریف امامی و سرشاپور ریپورتر و یا اسدالله خان علم در خدمتگزاری به تاج و تخت انگلستان و منافع بریتانیای کبیر سابقه چند صد ساله دارند و نمایندگان رسمی ملکه انگلستان در ایران هستند و انگلستان که اکنون از نزدیکی زیاد ایران و ایالات متحده آمریکا ناراضی است با حمایت از شریف امامی در برابر اعلی حضرت جهت تصدی‌گری استادی اعظم خواسته است نارضایتی خود را نشان دهد…»

به‌وسیله دهقانان را با تفصیل نوشتند و از قتل یک دهقان خبر دادند بدون اینکه بگویند این دهقان از کجا آمده و مربوط به کدام روستا بود.

فاجعه فیضیه قابل مخفی داشتن نبود. در یک سلول زندان واقع نشده بود که امکان انکار باشد. هزاران نفر زائر و ساکن قم آن را دیده بودند و دهان به دهان نقل می‌کردند. هجوم به یک مدرسه روحانی قابل دفاع نبود و لذا خبر این حادثه تا اعماق روستاهای کشور پیش رفت و در آستانه انقلاب سفید رسوایی زیادی برای دستگاه به‌بار آورد. بسیاری مرعوب شدند و تصور می‌کردند که دوران رضاشاه بازگردانده شده و دیگر مبارزه فایده ندارد و حادثه فیضیه را با واقعه مسجد گوهرشاد دوران دیکتاتوری رضاخان مقایسه می‌کردند. روحانیون خانه‌نشین شدند و اضطراب و نگرانی در چهره جمعی دیگر دیده می‌شد. در شهرها و روستاها شایع کرده بودند که در تهران و قم روحانیون حق بیرون آمدن از منزل را ندارند. اگرچه خشونت فیضیه بسیار شدید بود، رژیم سعی داشت از آن بهره‌برداری کرده برای مدت طولانی از قهر روحانیت و سکوت این گروه و به انزوایرساندن آن استفاده کند.

جنایت کم‌سابقه‌ای را در این مدرسه به‌عمل آوردند و در انتها لباس و کتاب و وسایل طلاب را وسط مدرسه جمع کردند و به آتش کشیدند و در تاریکی شب پس از اتمام وحشیگری‌های تاریخی و به جا گذاشتن تعداد زیادی کشته و مجروح و مصلوم، با خوشحالی و غرور از اعمالی که انجام داده‌اند، محل را ترک گفتند و در روز بعد در حمله دیگری که به همین مدرسه کردند، جمعی را مجروح کردند.

در همین زمان مدرسه طالبیه تبریز نیز مورد یورش قرار گرفت، علت آن نصب اعلامیه امام خمینی(ره) به دیوار مدرسه بود. صدمات وارده بر طلاب با چاقو و دشته و گلوله زیاد بود. این اعمال رژیم حاکم بیش از پیش تنفر عمومی را به‌سوی خود جلب کرد و روحانیون را مصمم به مبارزه طولانی کرد و پایگاه مردمی امام خمینی(ره) را هر چه بیشتر مستحکم کرد.

«اسدالله علم» جنایت‌کار دربار پهلوی به‌دنبال فاجعه فیضیه در مصاحبه‌ای اعلام کرد: «روحانیون که با اصلاحات ارضی مخالفند با دهقانانی که به قصد زیارت به قم رفته بودند نزاع نمودند که منجر به قتل یک دهقان شد» و روزنامه‌های خبری مطیع ساواک هم ضرب و جرح طلاب و روحانیون قم

حافظه

قتل‌عام در اکسوزا

مروری به حضور استعمارگران در آفریقا

انگلیسی‌ها به تدریج در فکر بسط قدرت خود برآمدند و در این مسیر به سرزمین‌هایی تجاوز کردند که در اختیار اقوام بومی آن منطقه بود. در این مسیر از ترفندها و لطایف‌الحیل گوناگونی بهره می‌گرفتند؛ برای نمونه غارتگران انگلیسی برای تصرف سرزمین «اکسوزا» به تبلیغات تحریک‌آمیز متوسل شدند. در سال ۱۸۵۶، وقتی مردم اکسوزا با تلفات فوق‌سنگین احشام خود بر اثر شیوع بیماری، بسیار ناتوان شده بودند، «پیغمبرانی» در میان آنها پیدا شدند و گفتند که ظرف یک‌سال، سران نیرومند روزگاران گذشته سر از خاک برداشته و با خود گله‌های گاو و گوسفند فراوانی می‌آورند که از بیماری مصون خواهند بود. آنها چنین موعظه می‌کردند که اگر می‌خواهید این رستاخیز تحقّق یابد، مردم

باید بقایای احشام و همچنین محصول‌های خود را از بین ببرند. قوم اکسوزا که از مشقات و مصایب زندگی خود به ستوه آمده بودند، به دام این تبلیغات دروغین افتادند و در نتیجه ۲۵ هزار نفر از قطعی جان سپردند و ۱۰۰ هزار نفر دیگر سرزمین خود را رها کرده و به جانب شرق رفتند؛ در حالی که ۴۰ هزار نفر به مستعمره «دماغه» کوچ کردند و در آنجا به‌صورت تقریبی، برده استعمارگران بریتانیایی شدند. به سال ۱۸۵۸، در این اوضاع و احوال، بریتانیا جنگ ششم خود را آغاز کرد و با حمله‌های پی‌درپی، مردم اکسوزا را به سوی شرق و سپس به جانب شمال شرقی راند و هزاران نفر از قبیله‌های بوشیمن- وناما (هوتن- توت) به قتل رسیدند.

پایان قرن آمریکایی

قدرت‌یابی جمهوری اسلامی ایران و افول هژمونی آمریکا در جهان

سیدجمال جمالی

دکترای سیاست‌گذاری عمومی

با توجه به برخی تحولات منطقه و جنایت‌های باند تبهکار صهیونی در ترور فرماندهان جبهه مقاومت و تداوم اشغال‌گری و تجاوز، ذهنیتی غیر واقعی در بین برخی از مقامات و مشاوران خیال‌باف غربی پیدا شده است مبنی بر تضعیف قدرت و توان جمهوری اسلامی ایران که بر مبنای این برداشت و تلقی غیر واقعی مبادرت به توصیه‌هایی به سیاستمداران آمریکا می‌کنند. در ذیل این موضوع و پوششالی و خیالی بودن این تصور ذهنی را بررسی کرده، تلاش می‌کنیم با بررسی روندهای رو به افول آمریکا و غرب، نشان دهیم که آنها بر خلاف هیاهوهای تبلیغی روز به روز در مواجهه با ملت ایران ناتوان‌تر و عاجزتر می‌شوند.

♦ ایران ضعیف شده یا آمریکا؟

به گزارش «یورونیوز»، «جان کری» وزیر خارجه اسبق آمریکا در مقاله‌ای خیال‌بافانه به همراه «توماس کاپلان» در «وال‌استریت ژورنال» مدعی شده است: «در ۱۰ سال اخیر تغییرات اساسی در توازن قوا به‌وجود آمده و این امر تهران را به گوشه‌رینگ کشانده و بخت دستیابی ترامپ به توافق گسترده با ایران را افزایش داده است.» برای اثبات کذب بودن این گزاره و در عین حال درک واقعیت کافی است که‌وی به آمارها، نظرات کارشناسان آمریکایی درباره آمریکا و بالاخص اعترافات رئیس‌جمهور فعلی آمریکا نگاهی بیندازد تا عمق زوال و فروپاشی این کشور را دریابد.

این مقاله بیش از اینکه دلایلی بر ضعف ایران داشته باشد، بیشتر به بیان خواسته‌های حداکثری و زیاده‌خواهی همیشگی آمریکایی در برابر کشورمان اختصاص داشته‌است؛ اما پاسخ «جان کری» را بهتر از هر فرد دیگری خود «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور فعلی آمریکا داده است. ترامپ در دیدار اخیر با نتانیاوه گفته است، ایران کشور قدرتمندی است. بسیار از رسانه‌ها گمانه‌زنی کردند که نتانیاوه با دست خالی از سفر آمریکا برگشت و نتوانست سران کاخ سفید را برای حمله به ایران همراه کند. این موضوع

دقیقاً رابطه مستقیمی با میزان و مؤلفه‌های قدرت ایران در دو عرصه دفاعی و تهاجمی دارد. البته این نظریه ترامپ تنها مربوط به وضعیت کنونی نیست که برخی‌ها مدعی هستند به دلیل تغییر در شرایط و آرایش جبهه مقاومت در منطقه غرب آسیا از قبیل ترور سمران تأثیرگذار مقاومت، همانند شهید سیدحسن نصرالله و شهیدان هنیه و سنوار و از دست رفتن سوریه، ایران در سیر و روند ضعف قرار گرفته، بلکه رئیس‌جمهور فعلی آمریکا پیش از این در روز ۱۷ بهمن ۱۴۰۳ در دیدار با نخست‌وزیر جنایتکار رژیم صهیونیستی و در پاسخ به پرسش خبرنگاری مبنی بر ضعف ایران اظهار داشت: «اکنون که ایران بهبود یافته است، زمان مقابله با آن نیست. قدردانی می‌کنم که می‌گویید ایران ضعیف است، اما ایران قدرتمند است.» ترامپ سپس تمایل خود در عدم درگیری نظامی با ایران را صریح‌تر از گذشته به نمایش گذاشت، جایی که در شبکه اجتماعی «تروث سوشال» نوشت: «گزارش‌ها درباره اینکه آمریکا با همکاری اسرائیل، به ایران ضربه ویرانگر خواهد زد تا حد زیادی غیرواقعی است.»

♦ شخص ترامپ؛

بزرگ‌ترین دلیل بر افول آمریکا

افول و فروپاشی آمریکا را می‌توان از سخنان، مواضع و حتی شخصیت ترامپ دریافت. اساس تبلیغات انتخاباتی و شعار معروف وی (MAGA)، یعنی «آمریکا را دوباره با عظمت می‌کنیم» مبتنی بر اعتراف به ضعف، زوال و فروپاشی ایالات متحده آمریکاست. «گاردین» در این زمینه اظهار می‌دارد: «شعار (MAGA) به طور ضمنی بیان می‌کند که آمریکا دیگر عظیم نیست، چیزی که او بارها و به‌طور صریح‌تری در سال‌های قبل و در طول کارزار انتخاباتی‌اش نیز گفته است.»

باور دونالد ترامپ به اینکه آمریکا در روند و شرایط افول قدرت قرار گرفته است، به شرایط الان که دولتی ضعیف را از بایدن تحویل گرفته و به شدت منتقد دوران بایدن است، برنمی‌گردد؛ بلکه در کتاب ترامپ که در سال ۲۰۱۵ با عنوان «آمریکای فلج‌شده» به رشته تحریر درآمده و مملو از نقل‌قول‌های انتقادی است نیز می‌توان ردی از این باور ترامپ را یافت. وی در آن کتاب کشورش

را «آشفته‌بازار» خطاب کرده و تلاش زیادی کرده است تا نشان دهد کشورش چقدر ضعیف شده است. همچنین ترامپ در دوره اول دولتش که دسترسی‌اش به اسناد و اطلاعات کشورش بیشتر شد، باز همین اعتقاد را داشت و به همین دلیل شعار انتخاباتی‌اش را «آمریکا اول» گذاشت تا به تعبیر خود و همراهانش عزت و عظمت از دست رفته را به آمریکا برگرداند. در همین راستا، ترامپ در مصاحبه با «واشنگتن‌پست» در سال ۲۰۱۷ گفت: «من به انواع بیماری‌هایی که کشور ما دارد نگاه کردم، چه در مرزها، چه در امنیت، چه در قانون و نظم، یا فقدان قانون و نظم.»

«گاردین» در همین زمینه می‌افزاید، در روزی که در سال ۲۰۱۷ به قدرت رسید، ترامپ تصویری از آمریکا ارائه داد که بیشتر شبیه یک کابوس ویران شده بود. «مادران و کودکان در فقر درون شهرهای ما گرفتار شده‌اند؛ کارخانه‌های زنگ‌زده همچون سنگ‌قبرهایی در سراسر چشم‌انداز کشور پراکنده شده‌اند؛ نظام آموزشی ما که پر از پول است ولی دانش‌آموزان جوان و زیبای ما را از دانش محروم گذاشته است؛ و جرم و جنایت و باندها و مواد مخدری که جان‌های زیادی را گرفته‌اند و کشور ما را از بسیاری از توان بالقوه‌اش محروم کرده‌اند. این کشتار آمریکایی همین‌جا و همین حالا متوقف می‌شود.»

♦ پایان قرن آمریکایی

نظریه‌پردازان بسیاری در غرب معتقدند، رؤیای قرن آمریکایی به پایان رسیده است؛ اما «پایان قرن آمریکایی» را نباید تنها در ضعف نظامی و پسرفت نفوذ آمریکا در کشورها دید. بزرگ‌ترین اقتصاد دنیا، با ۲۲ هزار میلیارد دلار بدهی، بدهکارترین دولت دنیاست. تعداد گرسنگانی که نیازمند کوپن غذایی هستند، از مرز ۵۰ میلیون نفر گذشته است؛ یعنی یک نفر از هر شش آمریکایی. ترامپ پیش از آن نیز در زمان مبارزات انتخاباتی خود و در سخنرانی خود در ماه اگوست در جمع طرفداران خود در پنسیلوانیا ایالات متحده را «ملتی در حال افول» خواند.

ترامپ پیشتر نیز به «ABC NEWS» گفته بود: «ایالات متحده در حال فرو پاشیدن است. ما هزینه ساخت یک مدرسه در بروکلین یا لس‌آنجلس را

نداریم. شیکاگو مانند افغانستان شده است؛ هر چند روز یک بار شماری از مردم هدف گلوله قرار می‌گیرند. می‌خواهم مطمئن شوم در دوره من هیچ کس در خیابان‌های ما به خاطر بیمه و فقر نخواهد مرد. پل‌های ما ویران شده‌اند. ما پول ساخت یک مدرسه را نداریم. سیاستمداران ما برای مدتی طولانی، مردم را مأیوس کرده‌اند. با ۶ تریلیون دلاری که در جنگ خاورمیانه از ۱۵ سال قبل هزینه کرده‌ایم، می‌توانستیم کشور را دوبار بازسازی کنیم. به‌وضع جاده‌ها، پل‌ها، تونل‌ها و فرودگاه‌ها نگاه کنید که شبیه مکان‌های از رده خارج است.»

نشریه «فارین پالیسی» در ۱۶ بهمن‌ماه سال گذشته نیز در گزارشی به قلم «فیلیپ گوردون» مشاور امنیت ملی سابق آمریکا در زمان ریاست‌جمهوری بایدن، آورده است: «در مقایسه با متحدان و مخالفانش، اقتصاد ایالات متحده در حال افول است. رشد اقتصادی ایالات متحده در ۲۰ سال گذشته کمتر از سایر کشورهای ثروتمند بوده است.» «برنی سندرز» سناتور آمریکایی روز یک‌شنبه ۲۴ فروردین، با انتقاد شدید از سیاست اقتصادی ترامپ، در شبکه اجتماعی «ایکس» نوشت: «بر اثر سیاست‌های ترامپ، دچار تورمی شده‌ایم که در ۵۲ سال گذشته بی‌سابقه بوده است.» گزارش اخیر مؤسسه خیره Feeding America حاکی از آن است که در سال گذشته، بیش از ۴۹ میلیون نفر از شهروندان آمریکایی برای تأمین وعده‌های غذایی خود به مراکز توزیع غذا مراجعه کرده‌اند.

♦ نتیجه سخن

آمریکا نه تنها دیگر قدرت تعیین تکلیف برای ملت‌های آزاده را ندارد؛ بلکه خود به دست خویش، با سیاست‌های خصمانه و زیاده‌خواهانه‌اش، در مسیر فروپاشی گام برمی‌دارد. برخلاف آمریکا و تبلیغات روانی‌اش، جمهوری اسلامی ایران در قلب تحولات منطقه‌ای و جهانی، نه‌تنها در گوشه رینگ نیست؛ بلکه در مرکز میدان ایستاده و به منزله بازنگری تأثیرگذار، مسیر خود را با اقتدار و عزت ادامه می‌دهد؛ بازقاع‌ای از این سیاست را در تعیین میز و سازکار مذاکره در مسقط را بر خلاف هیاهوهای آمریکایی جهان به چشم خود دید.

آفاق

نسبت مصلحت با تفکر انقلابی-۵۳

استقلال همه‌جانبه

بود. آمریکا با جمهوری اسلامی تضاد ذاتی دارد و لذا درصدد است ایران را در نقشه خودش تعریف کند. به همین دلیل جمهوری اسلامی حاضر نشد در ائتلاف آمریکایی در سوریه علیه داعش شرکت کند.

این مسئله در قضایای دیگر همچون مسائل اقتصادی و فرهنگی هم قابل تطبیق است. نظام سلطه سعی می‌کند اقتصاد ایران را در هاضمه نظام اقتصادی سرمایه‌داری به یکی از اقمار خود تبدیل کند. طبیعی است که در این ساختار، فروپاشی نظام سلطه به فروپاشی اقمارش هم منجر می‌شود. برای نمونه، در بحران اقتصادی سال ۲۰۰۸ آمریکا، شاهد بودیم که کشورهای آسیای جنوب شرقی نیز دچار بحران‌های سنگین اقتصادی شدند. در مقابل این تصویر، اگر استقلال اقتصادی به تعبیر رهبر معظم انقلاب از طریق اقتصاد مقاومتی محقق شود، از تلاطم‌های اقتصادی دنیا تا حدودی در امان خواهد ماند.

با این وصف، می‌توان گفت کسانی که قائل به مدیریت اقتصادی و سیاسی ایران بر اساس منافع ملی هستند و حاضر نیستند منافع ملی ایران را ذیل منافع نظام سلطه تعریف کنند، طرفدار استقلال سیاسی و اقتصادی ایران هستند و از این جهت، تفکر انقلابی دارند؛ اما کسانی که توسعه اقتصادی و سیاسی ایران را در ذیل جهانی شدن و اقتصاد جهانی دنبال می‌کنند و منافع ملی ایران را منفک از منافع کشورهای نظام سلطه تعریف نمی‌کنند و حتی برای نفی استقلال، تئوری های علمی ارائه می‌کنند، ارزشی برای استقلال سیاسی و اقتصادی قائل نبوده و از این جهت، تفکر انقلابی ندارند.

۱۱

خرد

شماره ۱۱۸۴ | دوشنبه اول اردیبهشت ۱۴۰۴

صداقت

سیاست نامه

سیدمحمدباقر صدر-۴۰

نظریه خلافت انسان

و شهادت انبیاء

مسعود پور فرد

کارشناس سیاسی

شهید صدر نظریه خلافت انسان و شهادت انبیاء را بر دوپایه استوار کرده است. پایه اول خلافت انسان و پایه دوم شهادت انبیاء. شهید صدر در تبیین پایه اول، یعنی خلافت انسان، به مطالبی اشاره می‌کند که آن را تبیین می‌کنیم.

۱- ارزش و اهمیت خلافت انسان؛ وی در این باره نوشته است: «خداوند انسان را به خلافت خود روی زمین تشرف داد و او را بر همه عناصر جهان هستی، امتیاز بخشید و انسان را خلیفه خود در روی زمین قرار داد. بر اثر این خلافت، انسان شایستگی آن را یافت که فرشتگان بر او سجده کنند و همه نیروهای ظاهری و پنهانی جهان از او اطاعت کنند.»^(۱)

۲- خلافت همه انسان‌ها؛ شهید صدر بر این نکته پاشی کرده که این خلافتی که خداوند در آیات قرآن از آن حکایت می‌کند، به شخص آدم اختصاص ندارد؛ بلکه جنس آدمی به طور کلی منظور است.^(۲)

۳- گستره خلافت انسان؛ شهید صدر در این باره نوشته است: «خداوند، پروردگار زمین و همه خیرات آن است و نیز پروردگار انسان و حیوان و هر جنبه‌ای که در پهنه هستی با همه گستردگی‌اش پراکنده است، می‌باشد. بدین ترتیب خلیفه خدا در زمین، یعنی جانشین خدا در همه این امور.... حکومت مردم بر مردم، یعنی حق حاکمیت ملی نیز به عنوان خلیفه خدا بودن انسان‌ها می‌تواند مشروع و قانونی باشد.»^(۳)

۴- نتایج درک صحیح مفهوم خلافت انسان در جامعه؛ او بر این باور است که درک صحیح مفهوم خلافت انسان نتیجه‌های زیر را در جامعه در پی دارد:

۱-۴- جامعه انسانی قبل از هرگونه وابستگی و تعلقی، وابسته و منسوب به یک مرکز است و آن مرکز خدای تعالی است که او را جانشین خود روی زمین ساخته است؛

۲-۴- روابط اجتماعی باید بر پایه خدایرستی مخلصانه‌باشد.

۳-۴- روح برادری عمومی در همه ابعاد اجتماعی‌اش پس از محور هرگونه بهره‌کشی و سلطه‌جویی به رنگ‌های مختلفش باید تجسم و تحقق یابد؛

۴-۴- معنی خلافت انسان امین بودن و قابل اعتماد بودن اوست. از این رو، قرآن کریم از خلافت انسان به «امانت» تعبیر کرده است. به عقیده شهید صدر، «امانت» مسئولیت‌آور است و در کلمه امانت احساس درد به انجام وظیفه نهفته است و مسئولیت یک رابطه دو طرفی است، از یک طرف تقید می‌آورد، تقیید به قانون و عدالت و همین تقید را امتیاز خلافت الهی در مفهوم قرآنی آن با حکومت مردم بر مردم در نظام‌های دموکراسی غربی معرفی کرده است. از سوی دیگر، مقصود از مسئولیت انسان آن است که انسان یک موجود آزاد است و بدون آزادی، مسئولیت هیچ مفهومی ندارد. خداوند موجود آزاد و مختاری روی زمین قرار داد تا بتواند با آزادی، خود راهش را برگزیند.^(۴)

۵- هدف خلافت انسان؛ به عقیده او هدف از خلافت انسان آن است که انسان بتواند شبیه ارزش‌هایی را که در وجود خداوند متجلی است، در وجود خود به عنوان خلیفه خدا تحقق بخشد؛ یعنی صفات خدا از عدالت، علم، قدرت، رحمتش بر مستضعفان و انتقامش از جباران و مستکبران، و بخشش بی‌انتهایش، اینها همه در رفتار جامعه‌ای که «خلیفهٔ الله» شده و در اهداف آن باید منعکس شود.

منابع در دفتر نشریه موجود است.

نکته گرام

علی شمشخانی، مشاور سیاسی رهبر معظم**انقلاب؛** مذاکره‌کنندگان ایران با اختیارات

کامل راهی رم شدند تا توافقی جامع را بر پایه ۹ اصل دنبال کنند: جدیت، تضمین، توازن، رفع تحریم، نه به مدل لیبی/ امارات، اجتناب از تهدید، سرعت، مهار مزاحمان (مثل اسرانیل) و تسهیل سرمایه‌گذاری.

ایران برای وافق متوازن آمده، نه تسلیم.

حسن عابدینی، معاون سیاسی سازمان**صدابوسیما؛** ایران طی ۲۲ سال فراتر

از NPT با دادن مجوز به هزاران نفر روز بازرسی، اجازه دسترسی به همه سایت‌ها، تعلیق مقطعی فعالیت‌ها، طرح مدالیت، بسته شدن پرونده مطالعات ادعایی (PMD)، چهار گزارش جامعه اطلاعاتی و امنیتی آمریکا و... اثبات کرده انحرافی در صنعت هسته‌ای صلح‌آمیز نداشته است.

سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ؛ شهادت

فاطمه حسونه، عکاس خبری مظلومیت غزه با ۹ عضو خانواده‌اش جانگداز است، او با حضورش در فیلم مستند، «روح را در دست بگیر و برو» راوی ماندگار زخم سرزمین زیتون است؛ فیلمی که یک روز قبل از شهادتش در جشنواره کن پذیرفته شد، خون پاک او در رگ تصویر جاری است و تصویر است که می‌ماند.

محسن رضایی، عضو مصلحت نظام؛

اظهارات متناقض ترامپ و نماینده او و مانور بر روی خطوط قرمز ایران، بیان‌کننده سردرگمی و عدم انسجام درونی دولت ترامپ است. ادامه این اظهارات، سابقه بی‌اعتمادی به آمریکا در اثر خروج از برجام را نزد تصمیم‌گیران و مذاکره‌کنندگان کشورمان زنده و تقویت می‌کند.

ظهوریان، عضو کمیسیون اقتصادی؛

کارخانه رویاپردازی و ایجاد وهم شاید در کوتاه‌مدت بر متغیرهای اقتصادی تأثیر بگذارد؛ ولی در بلندمدت متغیرهای اقتصادی خود را با واقعیت تطبیق می‌دهند.

محمدرضنا ظفرقندی، وزیر بهداشت، درمان

و آموزش پزشکی؛ «منابع انسانی» سرمایه اصلی حوزه سلامت است. بی‌گمان توسعه و بهبود فرهنگ سازمانی، افزایش مشارکت و ارتقای بهره‌وری و عملکرد نظام سلامت در گرو تکریم منابع انسانی، آموزش و مهارت‌افزایی مستمر و فراهم کردن فرصت‌هایی برای رشد فردی و حرفه‌ای همکاران نظام سلامت است.

عباس گلرو، رئیس کمیته روابط خارجی؛

مذاکره تصمیم درست نظام است و تیم مذاکره‌کننده نیز با درایت و هوشمندی عمل می‌کند.

احسان صالحی، فعال رسانه‌ای؛ لازمه

موفقیت مذاکره، ایجاد درک عینی در طرف مقابل از وجود پلن بی است. تحرک دیپلماسی و قفل نشدن در مذاکره با آمریکا (خبر سفر وزیر خارجه به روسیه خبر خوبی است)، برنامه‌های تحولی در اقتصاد و به گفت‌وگوی عمومی گذاشتن آنها و پرهیز از ایجاد خوش‌بینی‌های کاذب، از الزامات پلن بی است.

سیدمحسن دهنوی، سخنگوی مجمع

تشخیص مصلحت نظام؛ اگر فضای مناسبی برای سرمایه‌گذاری فراهم شود و نرخ بازدهی فعالیت‌های مولد از سود حاصل از سفته‌بازی در دارایی‌های غیرمولد پیشی گیرد، شاهد ورود منابع مالی جدید به صنایع خواهیم بود و در پی آن، اشتغال‌زایی و تولید ناخالص داخلی ارتقا می‌یابد.

حسن رحیم‌پور ازغدی، استاد حوزه و

دانشگاه؛ پس از سقوط اسد، اردوغان و نتانیاهو وزیر نظر آمریکا در حال تقسیم سوریه میان ترکیه و اسرانیل هستند و توافق شد که غزه نابود شود.

پوریا یاسینی

کارشناس رسانه

در ادامه سلسله مقالات پیشین که تأثیرات هوش مصنوعی را در زندگی روزمره و تحولات آن در بخش‌های گوناگون بررسی کردیم، اکنون جنبه حیاتی و پرچالش این فناوری نوین را بررسی خواهیم کرد: هوش مصنوعی در آموزش. این حوزه با توانمندی‌های بی‌نظیر خود در شخصی‌سازی یادگیری، بهبود فرآیند تدریس و بهینه‌سازی منابع آموزشی، به یکی از دغدغه‌های اصلی محققان، مربیان و سیاست‌گذاران آموزشی تبدیل شده است. در این مقاله، چگونگی به‌کارگیری هوش مصنوعی را در مدارس، دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزشی بررسی کرده و نتایج آن را در بهبود کیفیت آموزش، ارتقای مهارت‌های فردی و تسهیل دسترسی به منابع آموزشی تحلیل خواهیم کرد.

در سال‌های اخیر، یکی از تأثیرگذارترین حوزه‌هایی که هوش مصنوعی به آن نفوذ کرده، آموزش و یادگیری است. ورود الگوریتم‌ها و سامانه‌های هوشمند به مدارس، دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزشی، روشی نوین برای آموزش، ارزیابی و حتی مدیریت فرآیند یادگیری به همراه داشته است. بسیاری از چالش‌هایی که در دهه‌های گذشته بر سر راه آموزش وجود داشتند، امروز با کمک هوش مصنوعی یا به کلی برطرف شده‌اند یا مسیر حل شدن آنها هموار شده است.

استفاده از سیستم‌های شخصی‌سازی‌شده یکی از تحولات بزرگ در این حوزه به شمار می‌آید. پیشتر معلمان مجبور بودند یک شیوه آموزش را برای همه دانش‌آموزان در نظر بگیرند، بی‌توجه به تفاوت در سرعت یادگیری، علایق و توانایی‌های فردی؛ اما امروز با کمک سامانه‌های هوشمند، می‌توان برای هر

دانش‌آموز یا دانشجوی یک مسیر یادگیری اختصاصی طراحی کرد. این سیستم‌ها با تحلیل داده‌های یادگیری فرد، نقاط قوت و ضعف او را شناسایی کرده و محتوای آموزشی را متناسب با آن ارائه می‌دهند. به این ترتیب، دیگر خبری از روش‌های یکسان برای دانش‌آموزان یا توانایی‌های متفاوت نخواهد بود.

در کلاس‌های درس مدرن، ربات‌های آموزشی و چت‌بات‌های مجهز به هوش مصنوعی نقش دستیار معلم را ایفا می‌کنند. این فناوری‌ها می‌توانند به پرسش‌های ابتدایی دانش‌آموزان پاسخ دهند، مفاهیم پایه را توضیح دهند یا حتی به دانش‌آموزان در حل تمرین‌ها کمک کنند. چنین ابزاری نه تنها فشار کاری معلمان را کاهش می‌دهد، بلکه به افزایش تمرکز معلمان بر روی مسائل عمیق‌تر آموزشی و تربیتی کمک می‌کند. در بسیاری از موارد، حتی دانش‌آموزان کم‌رو یا کسانی که در پرسیدن سؤال از معلم مشکل دارند، راحت‌تر می‌توانند با یک چت‌بات تعامل برقرار کنند و پاسخ خود را بگیرند. هوش مصنوعی همچنین در ارزیابی و امتحان‌گیری نقش چشمگیری دارد. با بهره‌گیری از الگوریتم‌های تحلیل محتوا، می‌توان به صورت خودکار آزمون‌های تشریحی و تحلیلی را تصحیح کرد. این سامانه‌ها می‌توانند سبک نوشتار، استدلال و منطق پاسخ را بررسی کرده و نمره‌ای دقیق و بی‌طرف ارائه دهند. از این طریق، زمان برای تصحیح برگه‌ها کاهش یافته و دقت ارزیابی نیز افزایش می‌یابد. حتی در برخی سیستم‌ها، پیشنهادهایی برای بهبود پاسخ‌ها به دانش‌آموزان داده می‌شود، که نوعی بازخورد آموزشی در لحظه به شمار می‌آید.

یکی دیگر از زمینه‌هایی که هوش مصنوعی در آن تحول ایجاد کرده، پیش‌بینی عملکرد تحصیلی است. با تحلیل روند پیشرفت یک دانش‌آموز در طول زمان، سیستم‌های هوشمند می‌توانند تشخیص دهند که احتمال موفقیت یا افت تحصیلی او در آینده چقدر است. این اطلاعات می‌تواند برای معلمان،

راهی به سوی آینده‌ای هوشمند و کارآمد

مشاوران و والدین بسیار مفید باشد تا زودتر برای رفع مشکلات احتمالی اقدام کنند. همچنین برخی سامانه‌ها می‌توانند تعیین کنند که هر دانش‌آموز در چه زمینه‌ای استعداد دارد و چه مسیری برای او مناسب‌تر است.

در ایران نیز اگر دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزشی به سمت بهره‌گیری از هوش مصنوعی حرکت کنند، نتایج بسیار مثبتی حاصل خواهد شد. برای نمونه، دانشگاهی را تصور کنید که در آن هر دانشجو بر اساس نقاط قوت و ضعفش یک برنامه آموزشی شخصی‌سازی‌شده دریافت کند. این کار می‌تواند میزان افت تحصیلی را کاهش دهد و موجب شود هر فرد به ظرفیت واقعی خود نزدیک‌تر شود. یا در مدارس ابتدایی، چت‌بات‌های آموزشی فارسی‌زبان می‌توانند به کودکان در حل تمرین‌ها و درک بهتر مفاهیم درسی کمک کنند، آن هم در مناطقی که با کمبود معلم مواجهند. در مدارس شبانه‌روزی مناطق روستایی، یک ربات آموزشی می‌تواند تا حد زیادی جای خالی معلم را پر کند.

از سوی دیگر، در مناطق محروم که دسترسی به معلمان با تجربه و منابع آموزشی باکیفیت دشوار است، ساختارهای آموزشی مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توانند آموزش باکیفیت را در اختیار دانش‌آموزان قرار دهند. این نوع فناوری می‌تواند نابرابری آموزشی را کاهش داده و به عدالت آموزشی کمک کند. حتی مؤسسه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای نیز می‌توانند با بهره‌گیری از شبیه‌سازهای هوشمند، مهارت‌آموزی را به سطحی جدید برسانند.

با وجود همه این مزایا، باید به چالش‌ها و نگرانی‌های اخلاقی نیز توجه داشت. یکی از مهم‌ترین نگرانی‌ها، وابستگی بیش از حد به فناوری و جایگزینی تعامل انسانی با ماشین است. آموزش صرفاً انتقال داده‌ها نیست، بلکه فرآیندی انسانی، عاطفی و اجتماعی است که نیازمند ارتباط انسانی واقعی است. بنابراین، هوش مصنوعی نباید

جایگزین کامل معلمان شود، بلکه باید نقش یک ابزار کمکی را ایفا کند.

همچنین بحث حفظ حریم خصوصی و امنیت داده‌های دانش‌آموزان یکی دیگر از دغدغه‌های جدی است. سامانه‌های آموزشی مبتنی بر هوش مصنوعی نیازمند جمع‌آوری داده‌های فردی هستند و باید از آنها با دقت محافظت شود تا سوءاستفاده‌ای رخ ندهد. ایجاد بسترهای بومی‌سازی‌شده در کشور، هم به امنیت بیشتر کمک می‌کند و هم به انطباق بهتر با فرهنگ و نیازهای آموزشی داخلی منجر می‌شود. در نهایت، آینده آموزش بدون شک به سمت تلفیق فناوری و انسان حرکت خواهد کرد. هوش مصنوعی، اگر به‌درستی و با در نظر گرفتن ملاحظات اخلاقی و فرهنگی به‌کار گرفته شود، می‌تواند نظام آموزشی کشور را کارآمدتر، عادلانه‌تر و پویاتر کند. آنچه اهمیت دارد، برنامه‌ریزی دقیق، آموزش نیروی انسانی مرتبط و توسعه بومی این فناوری‌ها در چارچوب نیازهای آموزشی ایران است.

در پایان این مقاله، می‌توان نتیجه گرفت که هوش مصنوعی، با توجه به ویژگی‌های منحصر به فرد خود، ظرفیت عظیمی برای تحول در آموزش و پرورش دارد. اگر این فناوری به‌درستی در مدارس و دانشگاه‌های ایران به‌کار گرفته شود، می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش، افزایش بهره‌وری و تسهیل دسترسی به آموزش‌های باکیفیت برای تمامی اقشار جامعه کمک کند. همانطور که در مقالات قبلی نیز اشاره کردیم، هوش مصنوعی نه تنها در زندگی روزمره ما حضور پررنگی دارد، بلکه در حوزه آموزش نیز یک ابزار تحول‌آفرین به شمار می‌رود. اکنون وقت آن است که با توجه به چالش‌های موجود، از این فناوری به‌طور هوشمندانه و هدفمند بهره ببریم تا مسیر جدیدی در یادگیری و آموزش فراهم شود.

گزارش

بازتاب شبیه

نگاهی به واکنش کاربران فضای مجازی به گفت‌وگوهای ایران و آمریکا

از دید رسانه‌های وابسته به نظام، اغراق برخی رسانه‌های خارجی درباره نتایج این مذاکرات، نوعی فضا‌سازی جهت‌دار است که تلاش می‌کند فضای کشور را جنگی یا بحرانی جلوه دهد. رسانه‌های غربی و فارسی‌زبان خارج‌نشین، همچون بی‌بی‌سی فارسی و صدای آمریکا، با تحلیل‌های متنوع و بعضاً جانبدارانه سعی دارند با بزرگ‌نمایی، مخاطبان ایرانی را تحت تأثیر قرار دهند.

در مجموع، می‌توان گفت فضای مجازی این روزها، نه تنها آینه‌ای از دیدگاه‌های گوناگون در جامعه است، بلکه به یکی از مهم‌ترین میدان‌های شکل‌گیری گفتمان سیاسی و اجتماعی درباره مذاکرات بدل شده است.

اشاره به واقع‌بینی در برابر مذاکرات، تأکید کرده است که «نیاید مردم نسبت به احتمال حل تنش‌ها ذوقزده شوند.» این نگاه با هدف جلوگیری از شکل‌گیری انتظارات بی‌پایه در افکار عمومی ارائه شده و ناظر بر تجربه‌های مشابه در سال‌های گذشته است.

همزمان برخی مقامات داخلی نیز از گفت‌وگوهای در جریان با پلنفرم‌های خارجی برای رفع محدودیت برخی سروس‌های دیجیتال خبر داده‌اند. گفته شده است برخی شرکت‌ها شرایط جمهوری اسلامی ایران را پذیرفته‌اند، که این موضوع خود بحث‌هایی تازه در فضای مجازی درباره امکان بازگشت برخی شبکه‌های اجتماعی یا رفع فیلتر پدید آورده است.

فارسی، با هشتگ‌هایی، مانند #مذاکره و #ایران آمریکا، به سراغ تحلیل، نقد یا حتی شوخی با این موضوع رفته‌اند. برخی کاربران خوش‌بینانه از گشایش احتمالی سخن گفته‌اند و برخی دیگر با لحنی انتقادی یا بدبینانه، نسبت به تجربه‌های گذشته هشدار داده‌اند. از سوی دیگر، برخی از کاربران نیز با طنز و اصطلاحاتی، چون «فجازی» (ترکیب فضای مجازی و شوخی) نسبت به فضای پر از تحلیل‌های گاه‌غیر کارشناسی و واکنش نشان داده‌اند.

در کنار این واکنش‌های مردمی، رسانه‌های رسمی کشور نیز با دقت بیشتری موضوع را پیگیری کرده‌اند. پایگاه رسمی رهبر معظم انقلاب اسلامی با انتشار مطالبی تحلیلی، ضمن

محمود ملاشاهی

کارشناس رسانه

در روزهای اخیر، فضای مجازی ایران به شدت تحت تأثیر اخبار مربوط به مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا در مسقط قرار گرفته است. این مذاکرات که با محوریت پرونده هسته‌ای و لغو برخی تحریم‌ها انجام می‌شود، بازتاب گسترده‌ای در شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌ها داشته و بار دیگر موضوع سیاست خارجی ایران را به صدر توجهات عمومی کشانده است.

کاربران فضای مجازی، به‌ویژه در توییتر

پژواک

حمله هرزنامه‌ها

آلوده‌سازی بیش از ۸۰ هزار وبگاه

محققان امنیت سایبری شرکت

SentinelOne از کشف یک کمپین

وسیع اسپم خبر داده‌اند. طبق

گزارش منتشرشده، این کمپین با

استفاده از یک چارچوب مبتنی بر

پایتون به نام AkiraBot توانسته است

به حدود ۸۰ هزار وبگاه با موفقیت

حمله کرده و حتی از فیلترهای

امنیتی CAPTCHA عبور کند.

هسته اصلی این عملیات اسپم،

بهره‌گیری از API‌های هوش مصنوعی، مانند ChatGPT برای تولید

محتوای اسپم متناسب با موضوع هر وبگاه بوده است. این محتواها در

بخش‌های نظرات، منتشر می‌شده‌اند تا خدمات مشکوک بهینه‌سازی

موتور جست‌وجو با نام‌های Akira و Servicewrap را تبلیغ کنند.

خبر خوب

غدير ايران

دوره جديد فناوری نظامی

زیردریایی‌های کلاس غدير و سایر زیردریایی‌های ایران نقش راهبردی در امنیت ملی کشور دارند. در رزمایش ذوالفقار ۱۴۰۳، زیردریایی‌های طارق، فاتح و غدير از در اکسیژن جدیدی را پر تاب کردند. ایران حدود ۲۳ زیردریایی غدير در اختیار دارد؛ این زیردریایی‌ها با پیشرفته دیزلی-الکتریکی کار می‌کنند و قادر به شلیک اژدر و موشک هستند. از آنجایی

که این زیردریایی‌ها برای عبور از آب‌های کم‌عمق خلیج فارس طراحی شده‌اند و دارای قابلیت جابه‌جایی‌های سطحی کوچک حدود ۱۱۷ تنی هستند، شناسایی این زیره‌های کوچک دشوار است و زیردریایی‌های غدير می‌توانند در تنگه هرمز با وجود عمق کم این آبراه عمل کنند.

نگاهی به فیلمی با محوریت شهید صیاد شیرازی که این روزها روی پرده رفته است

صدای صیاد را در سینما می‌شنوید!

گروه فرهنگ

صبح صادق

فیلم «صیاد» به کارگردانی «جواد افشار» برشی از زندگی «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی» را در مقطع حساس سال‌های ۱۳۵۹ تا ۱۳۶۰ روایت می‌کند. این دوره هم‌زمان با ریاست‌جمهوری «ابوالحسن بنی‌صدر» و فرماندهی جنگ در ایران، شاهد تنش‌ها و چالش‌های سیاسی و نظامی بود که تأثیرات عمیقی بر روند جنگ تحمیلی داشت. در این فیلم، شهید صیاد شیرازی با بازیگری «علی سربابی» در نقش فرمانده نیروی زمینی ارتش، با بنی‌صدر که در آن زمان رئیس‌جمهور بود، دچار اختلاف‌نظر می‌شود. بنی‌صدر که تمایلی به همکاری با نیروهای انقلابی ندارد، سعی می‌کند نقش ارتش در جنگ را محدود کند. این تضاد منافع به برکناری شهید صیاد از فرماندهی نیروی زمینی منجر می‌شود. با عزل بنی‌صدر، حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، نماینده امام خمینی (ره) در شورای عالی دفاع، با پیشنهاد «سرلشکر ظهیرنژاد» شهید صیاد را به فرماندهی نیروی زمینی منصوب می‌کنند. این انتصاب موجب ایجاد هم‌افزایی میان ارتش و سپاه می‌شود و موفقیت‌های مهمی را در عملیات‌های بزرگ، مانند طریق القدس، فتح‌المبین و بیت‌المقدس رقم می‌زند.

فیلم «صیاد» با تمرکز بر جنبه‌های انسانی و شخصی شهید صیاد، سعی دارد تصویری منحصر به‌فرد از این فرمانده برجسته ارائه دهد. بازیگران دیگری، مانند «اربابی بلال آدم» در نقش همسر شهید صیاد، «هومن برق‌نورد» در نقش بنی‌صدر و «نادر سلیمانی» نیز در این اثر حضور دارند.

دوره ۴۵ ساله پس از انقلاب اسلامی، مقطع ظهور قهرمانانی بی‌بدیل است که در سخت‌ترین میادین، مردانگی خود را تبلور بخشیدند. شهید صیاد شیرازی

نیز یکی از این بزرگمردان است که به نماد ارتش انقلابی و مردمی تبدیل شده است. قطعاً گرایش یک فیلمساز برای تولید فیلم درباره این اسوه و قهرمان ملی، کاری تقدیر‌آمیز است. گفتنی است، تلاش جواد افشار و همکارانش نقاط ضعف و قوتی دارد.

یکی از ویژگی‌های منحصر به‌فرد فیلم «صیاد»، استفاده از صدای بازسازی‌شده شهید سپهبد علی صیاد شیرازی با کمک فناوری هوش مصنوعی است. در این پروژه، برای نخستین بار در سینمای ایران، صدای واقعی یک شهید با استفاده از نمونه‌های صوتی تاریخی، الگوریتم‌های پیشرفته یادگیری ماشین و پردازش صوتی بازتولید شده است. این فناوری مشابه همان چیزی است که هوش مصنوعی برای درک و بازآفرینی زبان استفاده می‌کند؛ اما در حوزه صدا و حس‌پذیری صوتی. کاربرد این صدا در فیلم، فقط یک ابزار تکنیکی نیست؛ بلکه به شکلی عمیق، ارتباط عاطفی مخاطب با شخصیت شهید صیاد شیرازی را تقویت می‌کند. وقتی ببینند صدای واقعی بازآفرینی‌شده او را می‌شنود،

احساس نزدیکی بیشتری با او پیدا می‌کند و باورپذیری شخصیت نیز افزایش می‌یابد. این نوع صداسازی به خلق تجربه‌ای فراواقعی کمک می‌کند؛ تجربه‌ای که هم سندیت تاریخی دارد و هم در خدمت روایت داستان قرار می‌گیرد. این ابتکار می‌تواند آغازگر موج جدیدی از استفاده هوش مصنوعی در آثار تاریخی و مستند باشد؛ جایی که فناوری در خدمت حفظ خاطره و هویت ملی قرار می‌گیرد، نه صرفاً برای سرگرمی، بلکه برای ماندگاری صدهایی که دیگر در دنیا نیستند.

یکی دیگر از نکات مثبت فیلم «صیاد» بازی‌های قدرتمند بازیگران است. بازی نادر سلیمانی در این فیلم بسیار موفق است. همچنین، حضور محمدرضا هدایتی و هومن برق‌نورد فیلم را از حالت یکنواختی خارج کرده و جذابیت خاصی به آن بخشیده است. این بازیگران کمک کرده‌اند تا فیلم از لحاظ نمایشی پویا و دل‌نشین باشد. همچنین موسیقی حماسی «مسعود سخاوت‌دوست»، طراح صحنه و جلوه‌های ویژه نیز به انتقال فضای جنگی و معنوی فیلم کمک کرده‌اند.

برداشت

گلستان کلمات

نگاهی به میراث سعدی برای ادبیات امروز

سادگی و روانی زبان اوست. سعدی در هر دو اثر خود، به ویژه در گلستان، توانسته است زبان پیچیده و استعاری شعر فارسی را به زبان ساده و قابل فهم برای مردم تبدیل کند. این ویژگی موجب شد آثار او در زمان خود و قرون پس از آن بسیار مورد توجه قرار گیرد. در دنیای امروز، نویسندگان و شاعران معاصر نیز از این سادگی زبان الهام گرفته و به دنبال خلق آثار قابل درک و متداول برای عموم مردم هستند. به همین دلیل، سعدی به منزله الگویی برای نویسندگان معاصر در استفاده از زبان ساده و در عین حال عمیق شناخته می‌شود.

افزون بر زبان، سعدی در آتارش به مفاهیم انسانی و اخلاقی توجه داشته است. او بر اساس تجربه‌های زندگی خود، به مسائلی مانند عدل،

انصاف، محبت، دوستی و رعایت حقوق دیگران توجه داشته و این مفاهیم را در قالب داستان‌ها و حکایات گنجانده است. در دنیای امروز که مشکلات اجتماعی و اخلاقی در بسیاری از جوامع وجود دارد، آثار سعدی به مثابه یک راهنمای اخلاقی همچنان مفید و کاربردی هستند. آموزه‌های سعدی در زمینه روابط انسانی، احترام به یکدیگر و نیکوکاری هنوز در زندگی روزمره مردم و حتی در ادبیات معاصر به کار می‌روند.

همچنین، سعدی به بهره‌گیری از حکایات و مثل‌ها، به‌طور غیرمستقیم، شخصیت‌های انسانی و ویژگی‌های روان‌شناختی انسان‌ها را تحلیل کرده است. این ویژگی سبب می‌شود آثار او به دستمایه‌ای برای تحلیل‌های روان‌شناختی در

ادبیات معاصر نیز تبدیل شوند. آثار سعدی در زمینه روان‌شناسی انسان‌ها و کنش‌های اجتماعی همچنان مورد توجه پژوهشگران و نویسندگان قرار دارد.

در نهایت، باید گفت سعدی با نگاه جامع خود به زندگی و دنیای انسان‌ها، توانسته است میراثی ماندگار از خود به جا بگذارد که تا امروز نه تنها در ادبیات فارسی، بلکه در ادبیات جهانی نیز تأثیرگذار بوده است. آثار او همچنان الهام‌بخش نسل‌های جدید بوده و نویسندگان معاصر از آن بهره می‌برند. میراث سعدی به منزله یک گنجینه عظیم فرهنگی، همچنان در دنیای امروز ارزشمند است و تا زمانی که انسان‌ها به دنبال حقیقت، انسانیت و اخلاق باشند، آثار سعدی با آنها همراه خواهد بود.

جشنواره

جایزه شهید همدانی

چهارمین دوسالانه جبهه مقاومت

فراخوان چهارمین دوره دوسالانه انتخاب آثار برتر جبهه مقاومت و مدافعان حرم با عنوان «جایزه شهید حاج حسین همدانی» منتشر شد. بر اساس اعلام دبیرخانه این جایزه، آثار منتشرشده در سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ که به موضوع جبهه مقاومت و مدافعان حرم اختصاص داشته باشند، می‌توانند در این رویداد فرهنگی و ادبی شرکت کنند. قالب‌های قابل پذیرش در این دوره شامل خاطره، داستان، رمان، زندگینامه، شعر، آثار مستند و پژوهشی، آثار کودک و نوجوان، ترجمه و سایر قالب‌های مرتبط است.

تئاتر

محشر

زندگی پس از مرگ در قلب کربلا

نمایش بزرگ «محشر» با حضور پرشور هزاران تماشاگر و گروهی از هنرمندان ایرانی و عراقی و حمایت هینت حشدالشعبی، در کربلای معلی به روی صحنه رفت؛ اثری نمایشی که با تلفیق هنر و باور، مفاهیم عمیق زندگی پس از مرگ و جایگاه شهدا را به تصویر می‌کشد. این نمایش در فضایی کاملاً باز و با بهره‌گیری از جلوه‌های ویژه بصری و صوتی، مخاطب را به سفری در عالم برزخ می‌برد؛ سفری که هدف آن، دعوت به بازنگری در رفتار، اصلاح خطاها و بازگشت به ارزش‌های انسانی و دینی است.

۱۳

فرهنگ

شماره ۱۱۸۴ | دوشنبه اول اردیبهشت ۱۴۰۴

صداق

یادداشت

سکوت هنر در مقابل طوفان شن

سعید رضایی

خبرنگار

پنجم اردیبهشت سال ۱۳۵۹، یکی از مهم‌ترین روزهای تاریخ معاصر ایران به شمار می‌آید؛ روزی که عملیات نظامی آمریکا برای بازگرداندن گروگان‌هایش در ایران با شکست فاحش مواجه شد. «طوفان طبس» نقطه عطفی در تقابل‌های سیاسی بین ایران و آمریکاست. این رویداد، افزون بر اهمیت سیاسی و نظامی‌اش، از نظر فرهنگی نیز پیام‌هایی عمیق دارد که می‌توانند در آثار هنری بازتاب یابد.

فراموش نکنیم که هنر همواره ابزار مؤثری برای آموزش و انتقال مفاهیم به نسل‌های گوناگون بوده است. با توجه به اینکه برخی از جوانان امروزی ممکن است اطلاعات کاملی از وقایع تاریخی، مانند طوفان طبس نداشته باشند، پرداختن به این حماسه از طریق آثار هنری می‌تواند فرصتی برای آشنا کردن آنان با تاریخ کشورشان باشد. از طریق نمایش هنری چنین رویدادهایی، همگان می‌توانند شاهد غرور و افتخاری باشند که ملت ایران در تاریخ خود ساخته است و ناتوانی و ضعف نظامی آمریکا را بر ملا کند.

یک حماسه تاریخی، مانند طوفان طبس به‌طور غیرمستقیم بر هویت ملی مردم ایران تأثیر می‌گذارد. در دوران پس از انقلاب اسلامی، این پیروزی بزرگ بر سرنوشت کشور تأثیرگذار بود و نقطه عطفی در شکل‌گیری استقلال سیاسی ایران به شمار می‌آید. هنرمندان می‌توانند از این واقعه برای تقویت هویت و اراده ملی استفاده کنند و با خلق آثار هنری که به نوعی واکاوی این لحظه تاریخی است، نشان دهند که استقلال و آزادی ملت ایران در دستان خود آنان است، نه در دست‌های خارجی.

یکی از دلایل اهمیت پرداختن به طوفان طبس در آثار هنری، تقویت روحیه مقاومت بر برابر تهدیدهای خارجی است. تاریخ ایران بارها شاهد تحریم‌ها، تهدیدهای نظامی و مداخلات خارجی بوده است. هرچند که ایران در این مقاطع دچار چالش‌هایی شده است، اما شکست تجاوز آمریکا در طبس به‌طور خاص به مردم ایران یادآوری می‌کند که در برابر قدرت‌های بزرگ، با داشتن اراده و ایمان به خود می‌توان پیروز شد. آثار هنری می‌توانند از این روایت‌ها بهره ببرند و نسل‌های جدید را از اهمیت ایستادگی و وحدت در برابر دشمنان خارجی آگاه کنند.

همچنین پرداختن به این موضوع در آثار هنری می‌تواند فرصتی برای بررسی ابعاد این دشمنی تاریخی و پیامدهای آن باشد. هنرمندان می‌توانند با تحلیل دقیق‌تر این رویداد و نمایش تکرارناپذیر آن در بستر تاریخی، عمق و پیچیدگی روابط بین دو کشور را نشان داده و درک بهتری از این تقابل برای مخاطب فراهم کنند.

با این حال تا امروز آثار هنری و ادبی بسیار اندکی درباره این بخش جذاب از تاریخ معاصر ایران تولید شده است. برای نمونه، فیلم «طوفان شن» به کارگردانی «جواد شمقدری» که در قالب سریال هم از تلویزیون پخش شد، به متن و حواشی این ماجرا اختصاص دارد؛ اما لازم است با توجه به مسائل و شرایط روز و به ویژه مماس با نیاز مخاطب امروز برای درک بهتر مناسبات جهانی، به این حماسه از زاویه تازه‌تری در آثار هنری، ادبی و رسانه‌ای توجه شود.

نمایشگاه «سال صفر» طی مراسمی با حضور «احمد الکومی» قائم‌مقام دفتر حماس در تهران، «ادامان» رئیس حوزه هنری و جمعی از مسئولان و فعالان فرهنگی در موزه هنر‌های معاصر تهران افتتاح شد. گفتنی است، ۷۰۰ اثر از ۶۵ هنرمند از ۴۲ کشور برای این نمایشگاه ارسال شد که حاصل فعالیت

یک‌سال اخیر این هنرمندان با موضوع مقاومت است. در «سال صفر» برگزیده‌ای از این آثار، یعنی ۶۰ کارتون در معرض دید عموم قرار گرفته است. «سال صفر» تا ۱۵ اردیبهشت در موزه هنر‌های معاصر فلسطین ادامه خواهد داشت.

قبیله عشق

شهادت، ارزش بی‌مرز

«احمدرضا سعیدی» شهید ایرانی جهاد اسلامی افغانستان است که در ۱۸ سالگی در کنار مجاهدان افغانستانی علیه تجاوز اتحاد جماهیر شوروی جنگید و در نهایت در شهرستان بهسود افغانستان به شهادت رسید. وی در سال ۱۳۴۱ در مفت‌آباد تهران واقع در نزدیکی میدان امام حسین (ع) به دنیا آمد و از جمله جوانانی بود که در انقلاب اسلامی ایران نقش مؤثری داشت. هنگامی که وی در سرکوب غانله کردستان حضور پیدا می‌کند، طی دیداری که در بهار سال ۱۳۵۹ با شهید چمران داشته، تصمیم می‌گیرد برای کمک به مردم افغانستان در جنگ با شوروی به این کشور سفر کند. در افغانستان هم به خط مقدم جنگ می‌رود و فر مانده خط متوجه توانمندی‌های فراوان او می‌شود و همانجا احمد رضا تصمیم می‌گیرد که اگر قرار است مری نظامی بشود، چه بهتر که این کار را در افغانستان و برای نیروهای افغانی انجام بدهد.

او جوانی کوشا و فعال و آگاه بود که راهش را نه از سر ناآگاهی و دنباله‌روی، بلکه از سر آگاهی و فکر و مطالعات بسیار انتخاب کرده بود. آگاهی‌ای که در اثر حضور در کلاس‌ها و دوره‌هایی با عنوان «مکتب توحید» کسب کرده بود. حضور احمدرضا در مکتب توحید مسجد محله‌شان، نقطه عطف شروع کارهای مبارزاتی بوده است. در آنجا بود که تحت نظارت استادان و همراه دوستانش کتاب‌خوان شد، آگاه شد و در جریان اتفاقات سیاسی و اجتماعی قرار گرفت و در نهایت راه مبارزه و کمک به مردم ستم‌دیده افغانستان و شهادت را انتخاب کرد.

«احمدرضا مدام به کتابخانه می‌آمد و کتاب به امانت می‌برد... احمدرضا چند سال از من کوچک‌تر بود؛ اما با اینکه سنش کم بود، او را عضو گروه مطالعاتی خودمان کردیم... رشد ذهنی خیلی خوبی داشت و بالغ‌تر از بچه‌های دیگر بود. توانایی خاصی در مطالعه داشت و همیشه سؤال می‌کرد...»

وی در مورد این سفر خود تأکید کرده بود که «اسم این سفر را که می‌روم مأموریت خدا می‌گذارم». سعیدی در ۱۱ دی ۱۳۵۹ هنگام آموزش نظامی به شاگردان افغانستانی خود و بر اثر انفجار مین به شهادت رسید. مزار او هم اکنون به عنوان یک زیارتگاه محلی در «به‌سود» افغانستان واقع است. مردم افغانستان بر سر مزار شهید سعیدی به احترام می‌آیند و حاجات و نیازهای خود را به‌واسطه او از خداوند طلب می‌کنند. شهید سعیدی اگرچه در ایران بی‌مزار است و مادر و خواهرش نتوانستند پیکر او و حتی مزار او را از نزدیک ببینند، اما در میان مردم افغانستان به احترام آر‌میده است.

فاطمه ساداتی

خبرنگار

سال ۱۳۵۹، که جنگ در مرزهای ایران اسلامی آغاز شد، تنها این مردم ایران نبودند که برای دفاع از کشور به تکاپو افتادند. از دو سال قبل با پیروزی انقلاب اسلامی، ندای آزادی‌خواهی و رهایی از استکبار مردم ایران به گوش بسیاری از مستضعفان جهان، از جمله کشورهای همسایه رسیده بود و هر کس که علاقه‌ای هر چند اندک نسبت به اسلام و رهایی از بند استکبار داشت، دل در گرو انقلاب خمینی بست. بسیاری از علاقه‌مندان به انقلاب اسلامی به دنبال فعالیت‌های فرهنگی در کشورهای خود تحت تعقیب قرار گرفته و زندانی شدند. این وضعیت برای مسلمانان و به ویژه شیعیان کشور افغانستان که هم‌زبانی با مردمان ایران نیز آنان را بیش از هر کس دیگری به قرابت با ایران می‌رساند، در پیروی از انقلاب اسلامی هزینه‌های سنگینی را متحمل شدند.

تعداد زیادی از فعالان سیاسی و فرهنگی که به انقلاب اسلامی ایران گرایش داشتند، به جرم «خمینیسم» دستگیر، شکنجه، زندانی و حتی اعدام شدند.

با شروع جنگ تحمیلی ایران، رزمندگانی از افغانستان برای یاری رساندن به رزمندگان ایرانی و آنچه آرمان خمینی و برقرار حاکمیت اسلام می‌دانستند، به جبهه‌های جنگ رفتند. تعدادی از آنان شهید شده و در نقاط گوناگون کشور و در گلزارهای شهید، به ویژه در قم و مشهد به خاک سپرده شدند و برخی از آنان نیز تنها با داشتن یک اسم و فامیلی در گوشه‌ای از خاک ایران برای همیشه خفتند.

برخی از رزمندگانی که در قالب تیپ ابوذر، میدان‌های رزم را با حضور خود، میدانی جهانی از مبارزه حق و باطل کردند، در سال‌های بعد و در جریان جنگ سوریه نیز از پا نشستند و لشکر فاطمیون را تشکیل دادند تا سهم بزرگی در دفاع از حرم اهل بیت (ع) و دفاع از نوامیس مسلمین در بلاد سوریه داشته باشند.

رزمندگان افغانستانی در جریان جنگ تحمیلی در قالب تپیی به نام «تیپ ابوذر» به مناطق عملیاتی دفاع مقدس رفتند. تشکیل تیپ ابوذر با چند هدف صورت گرفت، ابتدا کسب تجربه برای حضور افغانستانی‌ها در دفاع از کشور خود مقابل متجاوزان خارجی و دیگری آمادگی برای داوطلبانی که به حضور در جبهه‌های دفاع مقدس علاقه داشتند. طرح «سردار حکیم جوادی» مبنی بر تشکیل این تیپ از جانب فرماندهان سپاه پذیرفته شد و خودش نیز مأمور تشکیل تیپ ابوذر شد؛ بنابراین، افغانستانی‌های مقیم تهران، قم، کاشان و حومه این شهرها در پادگان‌های سپاه دوره‌های آموزشی تخصصی تخریب، شناسایی و... را گذراندند و پس از طی دوره‌های آموزشی و تربیت فرماندهان کادرهای این تیپ انتخاب شدند. «عبدالرضا رحمانی» و «علی حکیم جوادی» برادر سردار

«حکیم جوادی» به همراه چند افغانستانی کادرهای اصلی این تیپ را تشکیل دادند و نیروها در قالب چهار گردان سازماندهی شدند. گروه نخست در اولین مأموریت در زمستان سال ۱۳۶۴ به قرارگاه رمضان در غرب کشور اعزام شد و در محورهای پاره، نوسود، قله شمش و تپه شهیدان رجایی و باهنر خط پدافندی تشکیل دادند. آمارهای غیر رسمی می‌گوید بیش از ۲ هزار افغانستانی در جبهه‌های دفاع مقدس ایران مقابل صدامیان جنگیده‌اند. آماري که امکان دارد بیش از این عدد باشد، اما آنچه معلوم است در برهه‌ای حساس از تاریخ ایران زمین، برادران هم‌زبان افغانستانی برای هدفی والا، یعنی حفظ نظام اسلامی خون خود را در خاک ایران بر زمین ریختند. امروز نام و نشانی اندک از رزمندگان قدیمی تیپ ابوذر که اغلب در تهران، مشهد و قم ساکن هستند و نام شهدایی باقی مانده که در گلزارهای شهدا به خاک سپرده شده و سندی بر خون شریکی ایرانی و افغانستانی است.

در این میان، می‌توان در خاطرات مردان میانسال افغانستانی که پای‌شان به جبهه‌ها باز شده است، خاطراتی از آن دوران را شنید.

«محمدحسین محمدی» از رزمندگان قدیمی تیپ ابوذر است. او ماه‌ها در جبهه‌های غرب حضور داشته و مدال افتخار جانبازی را به گردن دارد. محمدی درباره حضور افغانستانی‌ها در جبهه می‌گوید: «ما ۶۰۰ نفر بودیم که در چهار گردان سازماندهی شده بودیم و همان‌طور که ذکر شد در محورهای نوسود، پاره و در خاک کشور عراق مستقر بودیم. حدود ۱۵۰ نفر از این رزمندگان اکنون در ایران زندگی می‌کنند و الباقی به افغانستان برگشتند و در جریان درگیری با طالبان جزء سپاهیان محمد بودند.»

تشکیل تیپ ابوذر

سردار محمدرضا حکیم جوادی «فرمانده تیپ ابوذر و مأمور سازماندهی و آموزش گروهی از رزمندگان افغانستانی برای مبارزه با شوروی در افغانستان بود که با شروع جنگ تحمیلی در ایران مأموریت این تیپ تغییر کرد و به جبهه‌های غرب

کشور رفتند. او در این زمینه می‌گوید: «از سال ۱۳۵۸ همراه با یکی دو نفر از فرماندهان کنونی، همچون سردار مرتضی صفاری در رابطه با افغانستان کار می‌کردیم. همچنین با شهید مزاری از فرماندهان افغانستانی که آن وقت رئیس حزب وحدت افغانستان بود، همراه بودیم. ماقبل از آغاز جنگ خودمان به افغانستان رقتیم و زمانی که جنگ آغاز شد نیز آنجا بودیم. ما در آنجا به افغانستانی‌ها آموزش نظامی می‌دادیم و با آنها کار می‌کردیم. مدتی نیز در منظریه قم این دوره‌ها را برگزار کردیم و سپس به پادگان امام حسین (ع) منتقل شدیم. در پادگان امام حسین (ع) ساختمانی ویژه نهضت‌ها بود که آن ساختمان به ساختمان افغانستانی‌ها معروف شد و بنده فرماندهش بودم. مرکز آموزش نهضت‌ها زیر نظر اطلاعات سپاه بود. من با چند نفر از مسئولان سپاه صحبت کردم که نیاز است برادران آموزش‌های تخصصی ببینند، سپس سازماندهی شوند و به جبهه‌های خودمان جهت کسب تجربه اعزام شوند و بعد با همین سازمان‌شان به افغانستان بروند.»

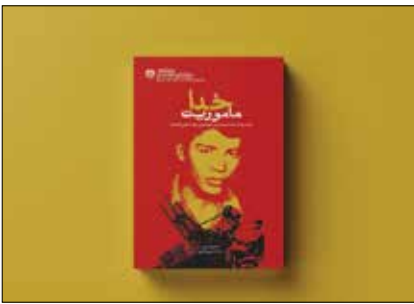
حکیم جوادی ادامه می‌دهد: «آن زمان تشکیلات (مرکز آموزش نهضت‌ها) زیر نظر اطلاعات سپاه بود. من با چند نفر از مسئولان سپاه صحبت کردم که نیاز است این برادران آموزش‌های تخصصی ببینند و سپس سازماندهی شوند و به جبهه‌های خودمان جهت کسب تجربه اعزام شوند و سپس با همین سازمان‌شان به داخل افغانستان بروند. از این طرح استقبال شد؛ اما از آنجایی که در سپاه هرکس طرح بدهد، باید همه کارهایش را خودش انجام بدهد، من نیز مجبور شدم همه این کارها را خودم انجام بدهم.

یکی دو ماه طول کشید تا طرح تیپ ویژه ابوذر سازمان‌گذاری شد. از آن سو با گروه‌های سیاسی افغانستان نیز صحبت کردیم و افرادی را به ما معرفی کردند. ما دوره‌های آموزش‌مان را در این تیپ آغاز کردیم و برای اولین بار در آموزش‌ها از فشنگ‌های جنگی استفاده کردیم. دوره‌های آموزش‌های تخصصی نیز برگزار کردیم و فرمانده دسته، تخریب‌چی و سایر ارکان تیپ تربیت شدند.»

سنگر کتاب

مأموریت خدا

کتاب «مأموریت خدا» برگرفته از هفت روایت از (احمدرضا سعیدی)، شهید ایرانی جهاد اسلامی افغانستان، نوشته مرحوم «محمد سرور رجایی» است. در بخش‌هایی از کتاب، بنا به مکان شهادت شهید سعیدی، افغانستان و مصاحبه با افراد افغانستانی‌تبار، از لہجه افغانستانی در گفت‌وگوها استفاده شده است که نویسنده با خوش سلیقگی آنها را تغییر نداده و با آوردن پانوشت‌هایی معانی لغات را تبیین کرده است. در بخش‌های پایانی کتاب، نامه‌ها و وصیت‌نامه احمدرضا سعیدی و نیز عکس‌های نوجوانی تا بزرگسالی شهید و تصویر مزارش در افغانستان ضمیمه شده که بسیار برای خواننده روشن‌کننده است.

محسن ژاپنی

هر کدام از رزمندگان افغانستانی جبهه‌های ایران ماجرای خاص خود را دارند، از چگونگی حضور در ایران تا شرکت در جبهه‌های جنگ، اما شاید جالب باشد که بدانید در این میان رزمنده غواص و اسیر داریم به نام «محسن میرزایی» که به «محسن ژاپنی» معروف بود. ۱۴ ساله بوده که با خواست و تلاش‌های خودش از جمله دستکاری در کارت اتباع وارد جبهه‌های جنگ می‌شود. مدتی بعد به عنوان غواص در عملیات کربلای ۴ اسارت دشمن بعضی در می‌آید.

شهید مستجاب‌الدعوه

«رجب غلامی» رزمنده افغانستانی دفاع مقدس که در یک ثانویی در بچستان خراسان مشغول کارگری بود، امروز به شهید «مستجاب‌الدعوه» معروف است. او دوشادوش رزمندگان ایرانی جنگید. پس از عملیات والفجر ۹ که پیکرهای شهدای عملیات به شهرستان بچستان آمد، همه شهدا به دست خانواده‌های‌شان تشییع و تدفین شدند؛ اما کسی پیکر شهید غلامی را تحویل نگرفت. او شاگرد یک ثانویی بود و در نهایت بسیجی‌های بچستان او را شناسایی کردند و فهمیدند که از اتباع افغانستان بوده و کسی را نداشته است. خانواده شهید غلامی در جنگ افغانستان کشته شده بودند و فقط شاطر همان ثانوایی غلامی را می‌شناخت. این شاطر گفت که غلامی شب‌ها در ثانویی می‌خوابید. او از شیعیان بسیار معتقد بود و نماز اول وقتش ترک نمی‌شد و پس از آشنایی با نمازگزاران و بسیجیان مسجد محل، به فرمان امام خمینی (ره) راهی جبهه شد؛ چون معتقد بود اسلام مرز نمی‌شناسد. غلامی سال ۱۳۶۴ در چنین روزی در حالی که تمام پیراهن او پاره شده بود، کلوله‌ای به صورت او اصابت کرد و به شهادت رسید. بعد از آن، مزار این شهید مستجاب‌الدعوه که بسیاری با توسل به او حاجت گرفته‌اند، محل زیارت مردم بچستان است.

گمنام افغانستانی

«نسیم افغان» که همین چند سال پیش پیکرش پس از گذشت سال‌ها از شهادت با تلاش گروه تخصص شناسایی شد، یکی از همان دو هزار رزمنده افغانستانی است. بعد از شناسایی پیکر او، ماه‌ها طول کشید تا کمیته جست‌وجوی مفقودین اثری از خانواده‌اش پیدا کنند و پیکر شهیدشان را به آنان تحویل دهند.

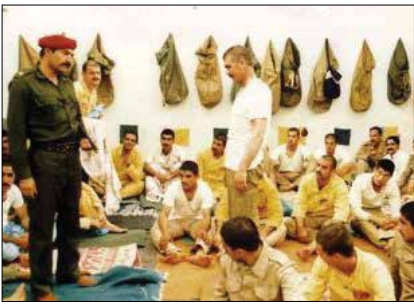
۳۰ سال زندگی روی تخت

«امان‌الله امینی» یکی دیگر از رزمندگان تیپ ابوذر و از هم‌رزمان محمدی بود. او در جریان جنگ تحمیلی ایران جانباز قطع نخاع شد و بیش از ۳۰ سال از زندگی‌اش را روی تخت خواب می‌گذراند. امان‌الله هم اکنون در دماوند زندگی می‌کند.

کوله بار خاطره

مرد ۱۲ سال

«وفیق السامرایی» مسئول اطلاعات ارتش عراق گفت: «یکی از افسران اطلاعات لشکر دهم با من تماس گرفت و گفت یک اسیر روی تصویر صدام آب دهان ریخته است. دستور دادم تا آن اسیر را به پناهگاه افسر اطلاعات احضار کنند. یک بچه ۱۲ ساله بود. به او گفتم: «چرا این کار را کردی؟» شروع به گریه کرد و گفت: «مادر و پدرم را در خرمشهر کشتید و کاری کردید که من بدون هیچ خویشاوند در مسجد زندگی کنم.» سپس به طرف عکس قاب شده صدام که روی دیوار پناهگاه آویزان بود، رفت و بار دیگر به روی آن آب دهان ریخت.»

فرمانده کل سپاه

ارتش و سپاه فدایی یکدیگرند

«سردار سرلشکر حسین سلامی» فرمانده کل سپاه در نشست هم‌افزایی فرماندهان ارشد ارتش و سپاه، با اشاره به فرا رسیدن ۲۹ فروردین

روز ارتش و حماسه‌آفرینی‌های نیروی زمینی قهرمان، این روز را به فرماندهان و آحاد کارکنان ارتش جمهوری اسلامی ایران تبریک گفت و خاطرنشان کرد: «به تعبیر رهبر معظم انقلاب نیروی زمینی ستون فقرات و محور حرکت ارتش است.»

وی با اشاره به اینکه ارتش و سپاه هم‌زاد یکدیگر هستند، گفت: «ارتش هم مانند سپاه بعد از انقلاب و از بدو پیروزی انقلاب به عنوان یک حقیقت جدید و یک موهبت الهی در منظومه دفاعی کشورمان متولد شد. بنابراین ارتش با سپاه یک تولد هم‌زمانی دارند؛ ۲۹ فروردین روز ارتش و ۲ اردیبهشت سالروز تأسیس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است و همه باید نسبت به این حقیقت آگاه باشیم.»

فرمانده کل سپاه با درود به ارواح تابناک همه شهدای انقلاب و دفاع مقدس، به ویژه ۴۸ هزار شهید سرافراز ارتش گفت: «در این روزها که در سالگرد شهادت افسر رشید و فرمانده اسطوره‌ای و فراموش نشدنی تاریخ مجاهدت‌های این سرزمین و امت اسلام، شهید امیر سیهید علی صیادشیرازی قرار داریم که واقعاً در تقوا، اخلاق، نبوغ، تدبیر، مدیریت و در همه جنبه‌های معنوی، علمی و فکری یک افسر نمونه بودند، جا دارد به روح بلند و پرتوح شهید صیادشیرازی درود فرستیم.»

سرلشکر سلامی ادامه داد: «شهید صیاد در دوران حیات و شهادت‌شان تأثیرات عمیقی در تثبیت تفکر انقلابی و اعتقاد دینی در مجموعه و ملت بزرگ و انقلابی ایران با شور و احساس در وجود ارتش افتخار می‌کنیم، گفت: «اخوت و برادری و همدلی در بین ارتش و سپاه رشد بسیار محسوسی کرده است و الحمدلله هرچه زمان می‌گذرد، به برکت وجود فرماندهی معظم کل قوا و قلب‌های مهربان و معرفت عمیقی که برادران و فرماندهان عزیزمان در ارتش و سپاه دارند. این اخوت و برادری در تمام سطوح جاری است و ما در جایگاهی هستیم که می‌توانیم برای همدیگر فدا شویم و این خیلی متعالی‌تر از آن است که ما با هم زندگی و هدف مشترکی را دنبال می‌کنیم.»

نماینده ولی فقیه در سپاه

مسجد، سنگر مقابله با دشمن است

امت اسلامی و انقلاب بی‌تفاوت باشند، و این موضوع از اقتضانات اصلی مساجد در موقعیت کنونی است.»

حجت‌الاسلام حاجی صادقی با استناد به بیانات رهبر معظم انقلاب، تغییر در شاکله فکری و فرهنگی مردم را یکی از بزرگ‌ترین نیازهای امروز برشمرد. وی هشدار داد: «دشمن پس از ناکامی در تصرف اهداف نظامی، اکنون به‌دنبال تغییر باورها و گرایش‌های مردم است.»

حجت‌الاسلام حاجی صادقی با اشاره به آیات قرآن، معرفت و گرایش‌ها را دو عامل اصلی شکل‌دهنده شاکله انسان‌ها دانست و افزود: «استکبار جهانی سرمایه‌گذاری گسترده‌ای برای تصرف ذهن و قلب جوانان ایرانی انجام داده است.» نماینده ولی فقیه در سپاه بهترین راه مقابله با این تهاجم را جهاد کبیر دانست و تأکید کرد: «برجسته‌ترین مصداق آن، جهاد تبیین است که مساجد پایگاه اصلی آن هستند.»

وی هشدار داد: «دشمن امروز به‌دنبال ایجاد ارتجاع و کمرنگ کردن ارکان انقلاب است و مساجد باید به پایگاه‌هایی برای تغییر و ایجاد امید تبدیل شوند.»

حجت‌الاسلام حاجی صادقی سه محور اصلی حملات دشمن را ایجاد یأس، ترس و اختلاف عنوان کرد و با تأکید بر اینکه انقلاب اسلامی با وجود همه دشمنی‌ها همچنان با قدرت پیش می‌رود، به نقل از امام خمینی (ره) گفت: «نیاید نگران انقلاب بود، بلکه باید مراقب بسود از امواج آن عقب‌نمانیم.»

حجت‌الاسلام حاجی صادقی افزود: «در برابر تلاش دشمن برای ایجاد ترس و تفرقه، باید وحدت و انسجام تقویت شود.» نماینده ولی فقیه در سپاه وحدت و هم‌افزایی را از مهم‌ترین مطالبات رهبر معظم انقلاب و ضرورت‌های کنونی دانست و گفت: «مهم انجام عمل صالح است، نه اینکه به‌نام چه کسی انجام می‌شود.»

نخستین همایش «مسجد برقرار» که در ۲۸ فروردین ماه امسال و در حرم امام خمینی (ره) برگزار شد، فرصتی برای تحلیل جایگاه این نهاد دیرپا در سپهر سیاسی و اجتماعی ایران بود. مساجد در تاریخ اسلام و ایران، فراتر از مکانی برای عبادت، همواره کانون‌های گفت‌وگو، بسیج اجتماعی و حتی مقاومت سیاسی بوده‌اند. این نقش در ایران، به‌ویژه در دوره‌های حساس تاریخی، مانند انقلاب اسلامی ۱۳۵۷، به اوج خود رسید. مساجد در آن دوره به پایگاه‌های سازماندهی حرکت‌های انقلابی تبدیل شدند و نقش بی‌بدیلی در بسیج توده‌ها ایفا کردند. همایش مسجد برقرار، با شعار احیای این کارکردهای چندگانه، تلاش دارد مساجد را از حاشیه‌نشینی در امور اجتماعی به مرکزیت بازگرداند. همایش مسجد برقرار با تمرکز بر موضوعاتی، چون «مسجد و تربیت نسل جوان»، «مسجد و حل مسائل اجتماعی» و «مسجد و مقاومت فرهنگی» برگزار شده است. این موضوعات نشان‌دهنده تلاش برای بازتعریف مساجد به‌منزله نهادهایی فعال در مواجهه با چالش‌های مدرن، مانند تهاجم فرهنگی، شکاف نسلی و بحران‌های اجتماعی است.

«حجت‌الاسلام‌المسلمین عبدالله حاجی صادقی» نماینده ولی فقیه در سپاه با اشاره به تحولات پس از انقلاب اسلامی، بر ضرورت جامعیت کارکردهای مساجد تأکید کرد و خواستار حفظ نقش چندگانه این اماکن به‌منزله مراکز عبادی، سیاسی و جهادی شد. وی اظهار داشت: «مساجد نباید به فضاهای سکولار تبدیل شوند، بلکه باید عبادت، سیاست، معرفت و روحیه جهادی را در خود جمع کنند.» نماینده ولی فقیه در سپاه مفهوم سنگر را برای مساجد به‌کار برد و گفت: «سنگر جایی است که برای مقابله با تهاجم دشمن ساخته می‌شود.» به گفته وی، «مساجد نباید نسبت به سرنوشت

رئیس سازمان بسیج مستضعفین

رسانه‌ها باید امیدآفرینی کنند

راهپیمایی‌های روز قدس و مناسبت‌های کمک به ملت مظلوم فلسطین حضور می‌یابد و آمادگی خود را اعلام می‌کند. رسانه‌های کشور ما بمحمدالله در این مسیر درخشیده‌اند و بسیاری از رسانه‌های جهان نیز نتوانسته‌اند فطرت خود را نادیده بگیرند. حتی برخی خبرنگاران رسانه‌های وابسته به قدرت‌های بزرگ، به دلیل بیان حقیقت اخراج شده‌اند، اما این جهاد ادامه دارد.»

وی با تأکید بر لزوم تقویت ظرفیت‌های رسانه‌ای، اظهار داشت: «بسیج رسانه و رسانه‌های کشور باید بیش از گذشته در این مسیر مشارکت کنند. یکی از وظایف مهم رسانه‌ها، امیدآفرینی است. رسانه‌های نظام مقدس جمهوری اسلامی، اعم از دولتی، نهادهای انقلابی و رسانه‌های مردم‌محور در فضای مجازی، در برابر حجم سنگین حملات رسانه‌ای و عملیات‌های روانی دشمنان، عملکرد درخشانی داشته‌اند. ملت ایران در این کارزار بزرگ رسانه‌ای موفق بوده است.»

سردار سلیمانی ادامه داد: «ظرفیت‌های

و ملت‌های مظلوم آفریقا و آسیا به‌کار گرفته شد و پرونده‌ای تأسف‌بار از جنایات را رقم زد. رسانه‌ها باید این حقیقت را برای مردم بازگو کنند.»

سردار سلیمانی با تأکید بر اینکه ما منکر پیشرفت‌های علمی غرب یا خدمات دانشمندانی که با تکیه بر دانش اسلامی تحولاتی را ایجاد کردند، نیستیم، خاطر نشان کرد: «امروز بسیاری از نخبگان و استادان دانشگاه‌های آمریکا و فلسطین جبهه حق و در کنار فلسطین ایستاده‌اند. فلسطین امروز نماد جبهه حق و رژیم صهیونیستی معیار جبهه باطل است. آیا انیشتین می‌دانست که علم او در خدمت این جنایات قرار می‌گیرد؟ آیا نوبل می‌دانست که جایزه‌اش را به قاتلان خواهند داد؟ جریان شیطان‌ی که همواره کشورهای مسلمان را مورد طمع قرار داده، امروز در سایه جهاد رسانه‌ای تاحدی برای بشریت شناخته شده است.»

رئیس سازمان بسیج مستضعفین با اشاره به نقش ملت ایران در حمایت از فلسطین، گفت: «ملت بزرگ و انقلابی ایران با شور و احساس در

ا خبر

آبرسانی به ۴۵۰ روستا

«سردار نعمت‌الله باقری» فرمانده سپاه حضرت ابالفضل (ع) لرستان از آبرسانی به ۲۵۰ روستا و کانال‌کشی بیش از ۱۰۸ کیلومتر در استان خبر داد و گفت: «در حوزه آبرسانی، متعهد به خدمت‌رسانی به ۱۳۵ روستا بودیم که تاکنون این طرح در ۲۵۰ روستا اجرا و در بخش کانال‌کشی نیز با وجود تعهد ۲۰ کیلومتری، تاکنون بیش از ۱۰۸ کیلومتر کانال ایجاد شده‌است.» سردار باقری ادامه داد: «ایستگاه پمپاژ کوهدشت که به‌مدت ۲۰ سال متوقف شده بود، در کمتر از ۹ ماه فعال و هزار هکتار از اراضی منطقه آبی شد.» وی گفت: «در سپاه اولویت خدمت‌رسانی به مردم است.»

ا خبر

اشتغال ۱۵۰۰ نفر

با اجرای طرح‌های اشتغال‌زایی بسیج سازندگی سپاه شهدای آذربایجان غربی، بیش از ۱۵۰۰ نفر صاحب شغل شده‌اند. «سرگرد احمدپور» دبیر قرارگاه اقتصاد مقاومتی بسیج سازندگی سپاه شهدا استان آذربایجان غربی در این زمینه اظهار داشت: «در سال ۱۴۰۳، ۲۵۰ میلیارد تومان در استان در تمامی زمینه‌ها و رسته‌های شغلی و واحدهای خرد خانگی و واحدهای تولیدی پرداخت شده است.» وی اظهار داشت: «همچنین در سال گذشته مبلغ ۹ میلیارد و ۴۵۰ میلیون تومان اعتبار دریافت و به ۶۲ متقاضی پرداخت شد که در این طرح ۶۲ نفر به صورت مستقیم و ۱۰۰ نفر به صورت غیر مستقیم مشغول فعالیت شدند.»

ا خبر

۱۰۰ جهیزیه

با همت سپاه، صد سری جهیزیه به به نئوروسان استان کرمان اهدا شد. «سردار سیدضیاءالدین حزنی» دبیر قرارگاه محرومیت‌زدایی کشور گفت: «ازدواج موجب آرامش جوانان، سلامت جامعه و مانعی در برابر بسیاری از آسیب‌های اجتماعی است.» وی افزود: «سپاه موضوع ازدواج آسان را در سرلوحه اقدامات خود قرار داده است.» سردار حزنی گفت: «تا امروز در استان کرمان، ۱۶ هزار و ۸۴۵ سری جهیزیه تهیه و توزیع شده است. پیش از این جهیزیه‌ها شامل ۱۷ قلم کالا بود، اما به دلیل محدودیت‌های مالی، این تعداد به پنج قلم کاهش یافته که در سر اسر کشور نیز به همین شکل در حال اجراست.»

۱۵

پاسدار

شماره ۱۱۸۴ | دوشنبه اول اردیبهشت ۱۴۰۴

صداقی

روی خط

سالروز تأسیس سپاه مبارک باد

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱/ سلام علیکم، دوم اردیبهشت‌ماه، سالروز تأسیس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۸ را به همه پاسداران و بسیجیان و سربازان تبریک عرض می‌کنم.

۰۹۱۵۰۰۰۴۴۷۴/ پاسداران به برکت تشبه به رفتار حسین‌بن‌علی(ع)، خیلی ارزش آفریدند. امام‌خامنه‌ای(مدظله‌العالی)./حسینی.

۰۹۱۶۰۰۰۱۱۷۱/ با سلام. لطفاً به مسئولان امر بفرمایید به کارکنان دارای ۴ فرزند و بیمار خاص تحت تکفل عنایت ویژه‌ای داشته باشند. هزینه‌ها بالااست.

۰۹۳۳۰۰۰۶۲۲۶/ سلام وقت شما به خیر. سر دبیر «صبح صادق» این پیام را به دست دولت برسانید که طرح کالا برگ ادامه داشته باشه، خرید مردم زیاد میشه فقط ما که فروشگاه داریم، پول کالا برگ زود بیاد حساب‌مون برنج و روغن و سایر اقلام از شرکت می‌خریم بهشون واریز کنیم، پیام را به دست دولت برسانید.

۰۹۳۶۰۰۰۶۸۷۲/ با سلام. مطالب صبح صادق در حوزه‌های مختلف قابل احترام است از معدود نشریاتی است که در کنار جهاد تبیین درست بر انسجام ملی می‌افزاید و...، با انسجام ملی کشور پویا و مشکلات اقتصادی و فرهنگی و... بدون وابستگی به بیگانه قابل حل است./مجید از مرند.

۰۹۳۹۰۰۰۱۶۸۸/ سلام علیکم وقت به خیر. این سومین پیامک است که با شما در میان می‌گذارم. بنده مدتی است که روزنامه صبح صادق را از طریق پیام‌رسان ایستا مطالعه می‌کنم و مشتاق هستم که مجله پاسدار انقلاب را مطالعه کنم راهنمایی بفرمایید. ارادتمند/ موسی امیری

۰۹۱۰۰۰۰۳۲۱۴/ ایسن توصیه رهبر معظم انقلاب را جدی بگیریم که کلید حل مشکلات آینده کشور است. «کشور را به مذاکره شرطی نکنیم» باید این را قبول کنیم که پیشرفت ایران در گرو استقلال و خودباوری است.

۰۹۲۱۰۰۰۳۱۲۴/ از عوامل سریال پایتخت واقعا تشکر می‌کنیم؛ پس از مدت‌ها دور هم جمع شدن و سریال خوب نگاه کردن را به خانه‌ها آوردند. آن هم زمانی که پلتفرم‌ها خانواده‌ها را هدف قرار داده‌اند و سعی متلاشی کردن آنها دارند.

۰۹۱۲۰۰۰۲۴۱۱/ مسئولان کشور بدانند که آمریکا قابل اعتماد نیست؛ تاریخ نشان داده است وعده‌هایش پوچ و فریبنده است و نباید گول این وعده‌های توخالی را خورد.

۰۹۱۲۰۰۰۱۲۱۴/ نخستین همایش «مسجد برقرار» بهترین کار برای تقویت وحدت و بیداری اسلامی بود که امسال انجام شد. امیدوارم این قبیل کارها که برای احیای مسجد مفیدفایده است، ادامه‌دار باشد.

۰۹۱۳۰۰۰۲۵۴۲/ محور مقاومت همیشه زنده است؛ ایستادگی در برابر ظلم هرگز خاموش نمی‌شود.

۰۹۱۸۰۰۰۷۶۵۵/ از مسئولان رسانه‌ای و سیاسی می‌خواهیم که هر ماه یک کارخانه تولیدی که با سرمایه مردم و دولت ساخته شده رسانه‌ای شود؛ به مردم نشان بدهید که شعارهای رهبر معظم انقلاب اجرایی و برای آینده کشور است.

۰۹۳۷۰۰۰۵۰۰۱/ کودکان غزه در خاک و خونند؛ ای مسلمانان و آزادگان جهان، فریاد مظلومان را در یابید؛ حمایت از مردم فلسطین و یمن وظیفه انسانی ماست؛ در برابر ظلم سکوت نکنیم.

۰۲۱۷۷۴۶۱۰۰۰ هفته‌نامه صبح صادق هفته‌نامه صبح صادق

صداق

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی
صاحب امتیاز
معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه
مدیرمسئول:یدالله‌جوانی
سر‌دبیر:علی حیدری

شورای سیاست‌گذاری:
سایمک‌باقری،سعدالله‌زارعی،
عزیز غضنفری،فرهاد‌مهروی،مه‌دی‌سعیدی،
فتح‌الله‌پرشان،علی‌قاسمی،حسین‌عبداللهی‌فر
دبیر‌تحریر:پره‌سیدفخرالدین‌موسوی
مدیر‌فنی: محمد‌صالح‌نادری
نگارش‌و‌ویرایش:محبوبه‌حاجی‌آقای
صفحه‌آرا:علی‌اکبر‌هدایتی
عکاس: حامد‌گودرزی
ناظر‌چاپ:سعید‌قاسمی

چاپ: مرکز چاپ‌سپاه: ۰۲۱)۳۸۵۲۲۴۴۶
تلفن: ۰۱۱۰و ۰۱۰۰۷۷۴۶ (۰۲۱)
basirat.ir
@ssweekly
نمابر: ۷۷۴۸۸۴۲۶
سامانه پیامک: ۰۲۳۰۰۹۹۰۰۳۰۰

شماره ۱۱۸۴ | دوشنبه اول اردیبهشت ۱۴۰۴

کتابخانه

شب تار مدینه

به مناسبت شهادت امام صادق(ع)
حسرت گرفته باز حصار مدینه را
غم تیره کرده است دیار مدینه را
آثار حزن فاطمه و غربت علی
پُر کرده است گوشه کنار مدینه را
در کوچه‌های شهر چو ماه علی گرفت
رنگی دگر نماند عذار مدینه را
داغ عزای حضرت صادق(ع) فکنده باز
با اشک و آه ما سر و کار مدینه را
تا خاک ریختند بر اندام آن امام
کردند دفن دار و ندار مدینه را
گویا فشانده‌اند بر آن قبر بی چراغ
غم‌های بی نشانه مزار مدینه را
می‌گیرم از مصیبت جانسوز او
مگر بر دیده‌ام زنده غبار مدینش را
در خلوت بقیع به جز اشک مهدیش
شمعی کجا بود شب تار مدینه را
من جان نثار مکتب اویم مؤیدم
دارم از او امید جواز مدینه را

سیدرضا موید

اگر سپاه نبود!

قسم به خون شهیدان اگر سپاه نبود
نبود عزت ایران اگر سپاه نبود
قسم به خاک وطن این چنین شکوه نداشت
قیام پیر جماران اگر سپاه نبود
بدان که در دل دریایی لغت‌نامه
نبود واژه طوفان اگر سپاه نبود
صفا و وحدت و امنیتی نبود یقین
در این دیار دلیران اگر سپاه نبود
بدون شک در آن هشت سال، ارتش ما
نبود فاتح میدان اگر سپاه نبود
ناتانیاهو، و سعودی و داعشی و ترامپ
نمی‌شدند هر اسان اگر سپاه نبود
پس از هجوم عدو آری از میان می‌رفت
عراق، سوریه، لبنان اگر سپاه نبود
به وقت آمدن سیل بی‌ایمان دیدیم
نمانده بود گلستان اگر سپاه نبود
بگو به خصم که من هم سپاهی تُرکم
«داماردا جوشمازیدی قان» اگر سپاه نبود
نمی‌سرود سروز حماسه‌ساز، بشیر
به روز سوم شعبان اگر سپاه نبود

سیدبشیر حسینی میانجی

فوج ابابیل

شن‌های طیس، فوج ابابیل شده!
یادآور نصی سوره فیل شده
هریک به شب واقعه سجیل شده
شد آنچه که شد؛ به امر حق در شب تار
شن‌های طیس، فوج ابابیل شده!
مأمور خدا شده ست، طوفان طیس
وقتی به شب واقعه برخاسته است
زدان در حمله را گشودند آن شب
هر حقه که می‌شود، نمودند آن شب
یک چشمه ز سر و راز صحرای طیس
از چشم همیشه باز صحرای طیس
این است که خواب دیو را آشفته ست
شن‌های حماسه‌ساز صحرای طیس
هر چند که طوفان به بیابان طیس
امری ست که منکرش نمی‌باشد کس
شن‌ها، به شب واقعه، سجیل شدند
رازپست که پاسخش خدا داند و بس!
سیدفضل‌الله طباطبایی ندوشن(امید)

صبحانه

زندگی خالی از نور نیست

در تاریکی‌های زندگی، هرگز امید را از دل میر، که وعده خدا حق است. در دل هر سختی، فتحی نهفته است؛ باید تلاش کرد و ایمان داشت که روشنایی‌ها پس از شب‌های تار و سیاه می‌آیند؛ پس باید یقین کرد که الطاف الهی در راهند؛ مسیر زندگی هرگز خالی از نور رحمت خدا نیست.

داستان

شمشیرم هنوز تشنه است

می‌شود؟ پس قلم را برداشت و پاسخی نوشت که گویی رعد در آسمان سیاست آن روزگار بود: «به نام خداوند بخشنده مهربان، از من، علی‌بن ابی‌طالب(ع)، به معاویه‌بن ابی‌سفیان. بدان که من در بدر، خویشتانت را از پای درآوردم. شمشیرم هنوز تشنه است، پس نیک بیندیش و هر تصمیم که می‌خواهی بگیر.»

این پیام نه فقط یک پاسخ؛ بلکه آینه‌ای بود که حقیقت را پیش روی معاویه قرار می‌داد. امام علی(ع) طرماح را که یکی از یاران وفادارش بود، صدا کرد تا نامه را به دمشق و به دست معاویه برساند. طرماح بیابانی بود با چهره‌ای سوخته از آفتاب و چشمانی تیز همچون عقاب؛ ساده بود و اما ارادتی عجیب به مولا داشت. عمامه‌ای از امام علی(ع) گرفت و بر سر بست! پس از آن شتری تیزپا گرفت و راهی دمشق شد؛ شهری که در خشش کاخ‌هایش بوی فتنه و قدرت‌طلبی را در خود داشت و بعید نبود کسی که پا به آنجا می‌گذارد، دل و دینش بلرزدا!

طرماح تا به دمشق رسید، سراغ کاخ معاویه را گرفت. دربان کاخ گفت: «آنهاد در باب‌المخضرا هستند.» طرماح با گام‌هایی استوار به سوی‌شان رفت. یاران معاویه، که او را بیابان‌گردی ساده می‌دیدند، با طعنه گفتند: «ای اعرابی، از آسمان چه خبر داری؟» اما طرماح، با صدایی که گویی زنگ بیداری بود، پاسخ داد: «خداوند در آسمان است، ملک‌الموت در هوا، و علی(ع) در پشت سر شماست. ای مردمان گناهکار، منتظر بلایی باشید که بر سرتان خواهد آمد.»

معاویه و نزدیکانش در حال گپ و گفت بودند که طرماح با اطمینان کامل بر فرش‌های گران‌قیمت کاخ قدم گذاشت. یکی از یاران

معاویه اعتراض کرد: «کفش‌هایت را درآور!» طرماح با لبخندی کنایه‌آمیز گفت: «مگر اینجا وادی مقدس است؟» نگاهش به معاویه افتاد و گفت: «سلام بر تو، ای پادشاه عاصی!» عمرو عاص با خشم فریاد زد: «چرا او را امیرالمؤمنین نخواندی؟» طرماح با طنزی گزنده پاسخ داد: «مؤمنان ما هستیم، چه کسی او را امیر کرده که چنین بخوانش؟»

معاویه، که چون ماری زیرک در کمین نشسته بود، پرسید: «چه آورده‌ای؟» طرماح گفت: «نامه‌ای مهرشده از امام پاک.» معاویه گفت: «نامه را بده.» اما طرماح با غرور پاسخ داد: «نمی‌خواهم پایم را بر فرش تو بگذارم. بلند شو و خودت نامه را بگیر!» معاویه با خشم از جایش بلند شد، نامه را گرفت و خواند. کلمات علی(ع) گویی خنجری بود که بر قلبش فرو رفت.

معاویه که نامه را تمام کرد، پرسید: «علی را در چه حالی ترک کردی؟» طرماح پاسخ داد: «چون ماه شب چهارده می‌درخشید و یارانش چون ستارگان گرد او بودند. ای معاویه، علی مردی است که هر لشکری را درهم می‌شکند.» معاویه، که قصد داشت طرماح را تطمیع کند، سی هزار درهم پیش رویش ریخت، اما طرماح با طعنه گفت: «بیشترش کن، این مال تو نیست، مال مسلمین است!»

معاویه پاسخی نوشت و تهدید کرد که لشکری عظیم به سوی کوفه می‌فرستد. طرماح نامه را گرفت و با سکه‌ها به کوفه بازگشت. معاویه، که از شجاعت طرماح و کلام علی(ع) به تنگ آمده بود، به یارانش گفت: «به خدا سوگند، دنیا بر من تنگ و تاریک شد.»

سلامت

خوشمزه کم کالری!

محبوبه سادات رضوی

کارشناس تغذیه

«طالبی» میوه‌ای آبدار و شیرین، یکی از بهترین گزینه‌ها برای فصل گرم است. طالبی منبع غنی ویتامین A و C است که به تقویت سیستم ایمنی، بهبود سلامت پوست و محافظت از بدن در برابر رادیکال‌های آزاد کمک می‌کند. همچنین، با حدود ۹۰ درصد آب، طالبی یک آبرسان طبیعی است که در روزهای گرم از کم‌آبی بدن جلوگیری می‌کند. پتاسیم موجود در آن به تنظیم فشارخون و حفظ تعادل الکترولیت‌ها کمک می‌کند، در حالی که فیبر آن به بهبود هضم و سلامت روده یاری می‌رساند. کالری پایین طالبی (حدود ۶۰ کالری در هر فنجان) آن را به گزینه‌ای ایده‌آل برای رژیم‌های کاهش وزن تبدیل کرده است. با وجود فواید بسیاری، برخی افراد باید در مصرف طالبی احتیاط کنند. افراد مبتلا به دیابت باید به دلیل قند طبیعی (فروکتوز) موجود در طالبی، آن را به مقدار محدود و تحت نظر پزشک مصرف کنند. کسانی که مشکلات گوارشی، مانند سندرم روده تحریک‌پذیر دارند، ممکن است به دلیل فیبر و قند طالبی دچار ناراحتی شوند. همچنین، افرادی با آلرژی به میوه‌های خانواده کدوئیان (مانند خیار یا کدو) باید از مصرف آن اجتناب کنند؛ زیرا ممکن است واکنش‌های آلرژیک ایجاد شود. بیماران کلیوی که باید پتاسیم را محدود کنند، نیز باید با پزشک مشورت کنند.

همکار گرامی

جناب آقای محمد نوری

مصیبت وارده را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت می‌گوییم و از درگاه خداوند منان برای آن مرحوم رحمت واسعه الهی خواستاریم.

معاونت سیاسی و هفته نامه صبح صادق

صادقانه

دلت را زنده کن!

امام علی(ع) می‌فرماید: «دل خود را با پند و اندرز زنده کن؛ داستان پیشینیان را به او یادآور شو و از آنچه بر سر آنها آمده، آگاهش ساز. در شهرها و ویرانه‌های‌شان بگرد و بنگر که چه کردند، از کجا کوچ کردند و کجا فرود آمدند. پس خانه آخرت را آباد کن، و آخرت خود را به دنیایت مفروش.»

نهیج‌البلاغه، نامه ۳۱

غیر رسمی

کتابی که باید خواند!

در بهمن ماه سال ۱۳۸۸ که به مناسبت سی‌امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی و بیستمین سالگرد تأسیس دفتر ادبیات و هنر مقاومت در جلسه‌ای نیمه خصوصی خدمت رهبر معظم انقلاب بودیم، بعد از سخنرانی آقایان «بنیانیان» و «سرهنگی» حضرت آقا شروع به سخنرانی کردند. ایشان ابتدا از دفتر تشکر کردند و از چند کتاب دفتر و حوزه که مطالعه فرموده بودند، اسم بردند و تأکید کردند که بعضی را بارها مطالعه کرده‌اند. به کتاب «دا» که رسیدند، گفتند: «من اخیراً کتاب یک خانم را به نام «دا» مطالعه کردم، کتاب بسیار خوب و تأثیرگذاری است.» یکی از حضار گفت: «بله، این اثر، خاطرات «خانم حسینی» است که در این جلسه هم حضور دارند.» من به فاصله نزدیکی از آقا نشسته بودم؛ ایشان رو به خانم‌ها کردند و پرسیدند: «کدامیک از شما خانم حسینی هستید؟» عرض کردم: «آقا من هستم.» اولین سؤال‌شان این بود که «دا» چطور‌رند؟ من «دا» را که در جلسه حضور داشت به آقا نشان دادم و گفتم: «ایشان هستند.» جالب اینجا بود که آقا با مادرم به عربی غیرفصیح و محلی صحبت کردند! «دا» از هیجان بغض کرده بود و نمی‌توانست جواب بدهد.

اعظم حسینی
تدوینگر و نویسنده کتاب «دا»

حسن ختام

بهار هستی تویی!

مولا جان، ای بهار هستی!ذوق پنجره‌هایی که به سوی نور باز می‌شوند برای توست! شوق درهای گشوده به امید و جوانه‌هایی که خاک را می‌شکافند و به سوی آسمان سر می‌کشند، از وجود توست. شکوفه‌هایی که در مسیر نسیم سحرگاهی، دلربایی می‌کنند، جلوه‌ای از جمال تو دارند. یا صاحب‌الزمان(عج)، فریاد شادی چلیچله‌های عاشق و نجوای ناودان‌های پر از باران هستی، طراوت جنگل، زمزمه رودها، همه از تو می‌گویند. ای جان جهان، توبهاری!قلب عالم به عشق تو می‌تپد و هر نفس طبیعت، نام تو را زمزمه می‌کند. بیا ای بهار دل‌ها، که زمین بی‌تو ناقص است. منتظریم تا با آمدنت، شکوفه‌های عدالت بر شاخسار دنیا برویند و عطر حضورت، عالم را البریز کند. ای امید صبح، بیا و جهان را به نور خود روشن ساز!

